

С.Усмонов, Ҳ.Бердиев

ТАНИҚЛИ ОЛИМ, МОҲИР ПЕДАГОГ ВА ТАЪЛИМ ФИДОЙИСИ

С.Усмонов, Ҳ.Бердиев

**ТАНИҚЛИ ОЛИМ,
МОҲИР ПЕДАГОГ ВА ТАЪЛИМ
ФИДОЙИСИ**

Тошкент – 2019

УЎК: 37(575.1)(092)

ББК: 74.00г (5ў)

У 73

Усмонов Сайдаҳмат, Бердиев Ҳусан. Таниқли олим, моҳир педагог ва таълим фидойиси. – Тошкент: "Zamin nashr", 240 бет.

Масъул муҳаррир: Ибрагимов А.А. – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори.

Тақризчилар:

Абдиев М.Б. — филология фанлари доктори, профессор;

Ҳайдаров К.Д. — фалсафа фанлари номзоди, доцент.

ISBN 978-978-9943-5891-8-6

© С. Усмонов, Ҳ.Бердиев.

Таниқли олим, моҳир педагог ва таълим фидойиси

© "Zamin nashr" нашриёти, 2019.

**Самарқанд вилоят халқ таълими ходимларини
қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш
ҳудудий маркази**

ПИРНАЗАР ЗИЯТОВИЧ ДАВРОНОВ 70 ЁШДА!

Ишбилармон, мардлик ва шижоат соҳиби, азми қатъий, тадбиркор ва ҳушёр бир киши минг-минглаб тадбирсиз, лоқайд кишилардан яхшироқдир.

Соҳибқирон Амир Темур

МУҚАДДИМА

Жамият тараққиёти, таълим-тарбия самарадорлиги, ҳаётдаги янгиликлар фидойи кишиларнинг меҳнатига, ижодкорлик салоҳиятига кўп жиҳатдан боғлиқ. Биз уларнинг ҳаёт йўлларидан, касбдош сифатида улашган панд-насихатларидан оладиган сабоғимиз – эзгулик, меҳр-шафқат, инсонпарварлик, оққўнгиллик, бағрикенглик, илмга ташналик каби фазилатлардир.

Таниқли олим, моҳир педагог, таълим фидойиси деган номга ҳар томонлама муносиб инсон Пирназар Зиятович Давронов табаррук 70 ёшни қарши олди. Шу муносабат билан кўп сонли ҳамкасблари, дўстлари, шогирдлари ва яқинлари қаторида домлани муборакбод этар эканмиз, мамлакатимиз таълим соҳасига муносиб ҳисса қўшаётган ишларига омад тилаймиз.

Ушбу китобдан профессор Пирназар Давроновнинг таржимаи ҳоли, илмий, илмий-педагогик фаолияти, ёш авлод тарбиясида муҳим ўрин тутадиган фидокорона меҳнатлари борасидаги мулоҳазалар, устозлари, дўстлари, шогирдлари томонидан билдирилган фикрлар ўрин олган.

П.З.Давронов фалсафаси

Вақти келганда инсон қотиб қолган фикрлардан воз кеча билиши керак. Янги ғоялар, таклиф ва мулоҳазалар кишига ҳар доим ҳам ёқавермайди. Бироқ жамиятга, давлатга, элу халққа нафи тегадиган қарашларга ён бериш, имконият даражасида қўллаб-қувватлаш катта ютуқларга омил бўлади.

Фанда ҳам шундай. Демак, янгиликдан қўрқмаслик, “элим деб, юртим деб ёниб яшамоқ” янги марраларга элтади, элнинг олқишли эътирофига сазовор қилади.

ПРОФЕССОР ПИРНАЗАР ДАВРОНОВНИНГ ТАРЖИМАИ ҲОЛИ, ПЕДАГОГИК, КАСБИЙ ВА ЖАМОАТ ИШЛАРИДАГИ ФАОЛИЯТИ ҲАҚИДА

Пирназар Давронов 1949 йил 3 июлда Самарқанд вилояти Нуробод туманига қарашли Жом қишлоғида туғилган.

1955-1966 йилларда қишлоқдаги ҳозирги 21- ва 22- умумий ўрта таълим мактабларида ўқиган. 1968-1973 йилларда С.Айний номи Самарқанд Давлат педагогика институтининг Физика-математика факультетида таҳсил олган. 1977-1979 йилларда Тошкент шаҳридаги Қори-Ниёзий номидаги ЎзПФТИнинг кундузги аспирантурасига кириб, Москва шаҳрида собиқ иттифоқ Педагогика Фанлари Академияси Президенти, академик Юрий Константинович Бабанскийнинг илмий раҳбарлигида “Ўқувчилар ўзлаштирмаслигининг олдини олишда мактаб ва оила ҳамкорлиги” мавзусидаги диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилган. Собиқ иттифоқ Олий Аттестация Комиссиясининг қарорига кўра П.З.Давроновнинг илмий иши йилнинг энг яхши экспериментал диссертацияси деб топилган ва аълога баҳоланган. П.З.Давронов ёшлигида Жомнинг ўқувчиси, Самарқанднинг талабаси, Москванинг аспиранти бўлган.

1975-1995 йилларда Жиззах ДПИда ўқитувчи, “Педагогика ва психология” кафедраси мудири, математика факультети декани лавозимларида муваффақият билан ишлаган.

1992 йилдан Халқ маорифи аълочиси, 1989 йилдан “Олий математика” кафедраси доценти, 1994 йилдан шу кафедра профессори.

1995 йилдан иш фаолиятини Самарқанд ҚХИда давом эттирган. 2009 йил, яъни 60 ёшига қадар Самарқанд ҚХИнинг

илмий-услубий кенгаши котиби, “Олий математика ва ахборот технологиялари” кафедраси мудири лавозимларида ишлаган.

Пирназар Зиятовичнинг математика, тарих, таълим-тарбия, қишлоқ хўжалиги, Республикада сув захираларини ҳосил қилиш имкониятлари ва улардан фойдаланиш, “Обод қишлоқ” дастури йўналишларида юздан ортиқ илмий ишлари, услубий қўлланмалари нашр этилган. Ўзи туғилиб ўсган Жом қишлоғи тўғрисида кўплаб мақолалари билан биргаликда 2007 йилда “Жомлик Алпомиш авлодлари”, 2009 йилда “Самарқанд Жоми”, 2017 йилда “Мустақиллик йилларида гуллаб яшнаётган Самарқанд Жоми”, 2019 йилда “Жондан азиз Жомим: унинг тарихи, бугуни, эртаси” номли китоблари чоп этилган.

Самарқанд ҚХИда “Интерфаол дарслар лабораторияси”ни ташкил этиб, ўзининг педагогик маҳорат мактабини яратган. Профессор-ўқитувчилар учун қатор йиллар давомида очиқ маҳорат дарслари ўтказиб келган. Бундай маҳорат дарслари Самарқанд шаҳридаги лицейлар, Самарқанд ҚХИга бириктирилган барча лицей ва коллежлар раҳбарлари ва ўқитувчиларига ҳам намоийш қилинган.

Самарқанд давлат чет тиллар институти ректори И.Тўхтаиновнинг Самарқанд ҚХИ ректори номига 2017 йил 12 декабрда ёзилган №1767/30-02-01-сонли таклиф хатига асосан П.З.Давронов 2018 йил 18 январда Самарқанд давлат чет тиллар институти фаоллар залида очик маҳорат дарси ўтиб берди. Бунда Самарқанд шаҳридаги барча олий ўқув юртлари профессор-ўқитувчилари, малака ошириш бўлимларидан вакиллар иштирок этишди. Ушбу дарс юзасидан Самарқанд давлат чет тиллар институти ректори номидан П.З.Давронов ва Самарқанд қишлоқ хўжалик институти маъмуриятига ташаккурнома хатлари келган.

П.З.Давронов 2009 йил нафақага чиққанидан сўнг,

Самарқанд ҚХИда ишлаш билан биргаликда фаолиятининг бир қисмини ўзи туғилиб ўсган Жом қишлоғига қаратди. 2013-2017 йилларда жомлик фаолларнинг бири сифатида давлат бюджетидан қишлоғини обод қилишга 22,5 миллиард сўм маблағ киритишда жонбозлик кўрсатди. Бу маблағ эвазига Ёиштбанд сув омбори, 4 та кўприк, 1 та янги мактаб, “Аҳоли дам олиш маскани”, “Газ баллонларини сақлаш ва тарқатиш сервис маркази”, 35/10 кВЛ Жом электр нимстанцияси, Жом МФЙ биноси, Жом тўйхонаси, 4,4 км асфальт йўли қурилди (фотолавҳалар иловада келтирилади).

2017 йилнинг сентябрь ойидан 2018 йилнинг февраль ойига қадар жомликларнинг, жумладан, П.З.Давроновнинг саъй-ҳаракати билан Самарқанд Давлат архитектура-қурилиш институтининг бир гуруҳ олимлари 7 нафар талабалари билан биргаликда “Самарқанд вилоят Нуробод туман Жом қишлоғини замонавий агросаноат мажмуалари асосида ривожлантириш концепцияси” мавзусида илмий-тадқиқот ишлари олиб боришди. Натижада Жом қишлоғининг ҳозирги ҳолат режаси ва кўриниши, ижтимоий-иқтисодий ривожланиш инфраструктураси, Жом қишлоғи бош режасининг ривожланиш таклиф лойиҳаси, истироҳат боғларни ривожлантириш концепцияси, ичимлик ва суғориш сувлари билан таъминлаш таклиф лойиҳаси, ўрмон хўжалиги ҳудудини ривожлантириш таклиф лойиҳаси, туризмни ривожлантириш таклиф лойиҳаси, Жом қишлоғидаги археологик ҳудудлар, Жом қишлоғида туристик рекреацион ҳудудларининг ривожланиши, агросаноат мажмуаларининг бош режаси, “Мевани қайта ишлаш” мажмуаси таклиф лойиҳаси, Жом қишлоғида “Парранда гўштини қайта ишлаш” мажмуаси таклиф лойиҳаси, “Гўшти қайта ишлаш” мажмуаси таклиф лойиҳаси, Жом қишлоғида “Сут ва сут маҳсулотларини қайта ишлаш” мажмуаси таклиф лойиҳаси, Жом қишлоғида “Сабзавот ва

куруқ меваларни қайта ишлаш” мажмуаси таклиф лойиҳалари ишлаб чиқилди.

Ушбу лойиҳа асосида Т.Э.Остонақулов ва П.З.Давронов ҳаммуаллифлигида Республикамизда келажак сув захираларини ҳосил қилиш имкониятларига бағишланган “Жом тўғонлари – сув мустақиллиги томон қадам” номли мақола “Жамият” газетасининг 2018 йил 2 март сонисида эълон қилинди.

П.З.Давронов 2018 йил 27 март куни “Халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгашидаги О‘зЛиДеР депутатлик гуруҳи”нинг йиғилишида “Самарқанд вилоят Нуробод туман Жом қишлоғини замонавий агросаноат мажмуалари асосида ривожлантириш концепцияси” юзасидан тақдимот ўтказди. Ҳозирги пайтда ушбу масала юзасидан Самарқанд вилояти ҳокимлигининг тегишли идоралари доирасида маълум ишлар амалга оширилмоқда.

Профессор П.З.Давроновнинг Президент Девони порталига онлайн тарзда 2017 йил 30 январда киритилган “Талабалар қабулини яхшилаш” ҳамда энг кўп китоб ўқиганларни рағбатлантириш тўғрисидаги таклифлари 2017 йил 3 февраль куни Президент Девони томонидан ижобий эътироф этилди.

П.З.Давронов бугунги кунда Самарқанд вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий марказида тингловчиларга дарс бериш билан бир қаторда, ўта долзарб муаммо бўлган – талабаларга китоб ўқитиш ва умумий ўрта таълим мактаблари ўқитувчиларини ўз устида ишлатиш механизминини яратиш йўналишларида кенг қамровли илмий-тадқиқот ишларини олиб бормоқда.

Пирназар Давронов “Элим деб, юртим деб ёниб яшаётган” оддийгина бир фуқаро, касбига садоқатли педагог, ўзига ва атрофидаги инсонларга талабчан, шогирдларига меҳрибон устоз, намунали оила бошлиғи.

ТАКЛИФНОМА

Самарканд - 2019

2019 йил олимпиадаси олдидан

2019 йил олимпиадаси ўтказилган коллеж фойсеси

2019 йил олимпиадаси ечилиши олдидан Жомиллар ва меҳмонлар жўшони суҳбатлашганимизда

Олимпиада жараёнини бошлаётганим

Коллеж директори олимпиада ташкилотчи раёнига келтирилмоқда

"Профессор Давронов ислоҳлари номида олимпиадасининг 2019 йил кўлиблари

Хурбатлик

Сизга Паризлар Зитовични Давроновнинг 70 йиллик юбилейи, айди Коллежларнинг асосий ташкилотчи бўлиб қайта таъин қилиниши тўғрисида 2019 йил 3 июль куни соат 12:00 да "Телеуринос" бағиринида йўналишнинг 150 йиллик тақдирини тақдир қилиш.

*Ҳақ бўлида ким сенга бир ҳарф
Уқутмиши ранж ила,
Айламак бўлмас адо ҳаққин
онинг юз ганж ила.*

Алишер Навоий

Паризлар Зитович Давронов 1949 йилнинг 3 июлида Самарканд вилояти Нурабод туманига қарашли Жом кишлоғида туғилган. 1955-1966 йилларда кишлоқдаги Амор Темур ва Бурхон Турсунов номли мактабларда тахсил олган. Тахсилни 1968-1973 йилларда С.Айлий номи Самарканд давлат педагогика институтининг "Физика-математика" факультетини давом эттирган. 1977-1979 йилларда Тошкент шаҳридаги Қорин-Нисезий номидаги УЎИИТнинг худудли аспирантурасига кириб, Москва шаҳрида собиқ СССР Педагогика Фандари Академиксининг Президенти, академик Юрий Константинович Бабанскийнинг илмий раҳбарлигида "Уқувчилар ўзлаштирилмаслигининг олдин олгани" мақсулда диссертациясини хаймов қилган. Меҳнат фаолиятининг 1975-1995 йилларда Жигтах давлат педагогика институтинида ўқитувчи, кафедра мудири, декан. 1995-2018 йилларда Самарканд ҚХИ "Олий математика ва ақбодот коммуналанинги технологилар" кафедрасинида доцент, кафедра мудири лавозимларида олиб борган 1992 йилда Ўзбекистон Республикаси Халқ шайрифи аълоҳиси қўриқ қилиниши, 1989 йил доцент, 1994 йил профессор илмий даражаларини а че бўлган.

2018 йил сентябрдан Самарканд вилояти Халқ таълими хайимларини қайта таъйиниши ва улларнинг маънасини охирини худудли марказида фаолият қўрсатмоқда.

Паризлар Зитовичнинг математика, тарих, таълим-тарбия, кишлоқ хўжалиги, Республикада сув захираларини хосин қилиши имкониятларни ва уллардан фойдаланиши, "Обод кишлоқ" дастури йўналишларида юздан ортиқ илмий ишлари, услубий қўламаналари нашр этилган. Уш туғиллиб ўсган Жом кишлоғи туғрисида қўлаб мақолалари билан биргаликда 2007 йилда "Жомлик Алломи авлодлари", 2009 йилда "Самарканд Жоми", 2017 йилда "Мустикалик йилларида гулаб янаётган Самарканд Жоми", 2019 йилда "Жондан азиз Жомини: унинг тарихи, бугун, эртаси" номли китоблари чон этилган.

Бугунги кунда ўта долзарб муаммо бўлган – талабаларни қитоб ўқитиши ва умумий урта таълим мактаблари ўқитувчиларини ўз устида ишлатиши механизминини яратиши йўналишларида илмий-таълиқот ишлари олиб бормоқда.

*П.З.Давроновнинг илмий раҳбари —
Собиқ Иттифоқ Педагогика Фанлари Академиясининг
Президенти, академик Юрий Константинович
Бабанский.*

Собиқ Иттифоқ Педагогика Фанлари Академиясининг ҳақиқий аъзоси, шу академиянинг президенти, педагогика фанлари доктори, профессор **Юрий Константинович Бабанский**нинг (Отзыв-характеристика) тақриз-характеристикаси:

По официальной просьбе дирекции НИИ педагогических наук Узбекской ССР с 1977 года мною было дано согласие на руководство кандидатской работой тов.

П.З.Давронова, так как ее проблематика касалась вопросов предупреждения неуспеваемости школьников, которая я давно занимаюсь.

В первых же беседах тов. Давронов П.З. обнаружил оригинальное, нестандартное педагогическое мышление, стремление найти новые пути в решении проблемы предупреждения неуспеваемости- новые подходы к формированию классов в условиях Средней Азии, новые варианты работы с родителями, доступные формы привлечения родителей и старших школьников многодетных семей к оказанию помощи старшим школьникам в учении и др.

Все это заинтересовало меня в работе с тов. П.З.Давроновым. Его добросовестное тщательное отношение к сбору экспериментальных материалов, к проведению опытной работы показали, что он хорошо владеет методикой научного исследования.

Тов. П.З.Давронов провел очень большую работу по анализу научной литературы, причем, не только педагогического, но и психологического характера.

Диссертант отличается ответственным отношением к делу, что позволит ему успешно применить полученные в ходе работы над диссертацией знания и умения в своей работе по обучению и воспитанию студентов.

Действительный член АПН СССР Ю.К.Бабанский.
8 июля 1982 года.

В Высшую Аттестационную Комиссию при Совете Министров СССР Специализированный совет Д 018.05.01 по защите диссертаций на соискание ученой степени доктора наук по специальности теория и история педагогика (13.00.01) в НИИ общих проблем воспитания АПН СССР направляет Вам документы Давронова Пирназара Зиятовича, защитившей 24 марта 1983 года диссертацию

цию на тему: «Совместная деятельность школы и семьи по предупреждению неуспеваемости учащихся 4-5 классов», на утверждение ученой степени кандидата педагогических наук.

Председатель специализированного совета, академик Филонов Г.Н.

Личное дело Давронова Пирназара Зиятовича на соискание ученой степени кандидата педагогических наук:

Официальные оппоненты: Доктор педагогических наук, профессор Гордин Лев Юльевич, национальность еврей, кандидат педагогических наук, доцент Перфильевская Дина Ивановна, национальность русская.

Ведущее учреждение: Иркутский Государственный педагогический институт.

Научный руководитель: Действительный член АПН СССР, доктор педагогических наук, профессор Бабанский Юрий Константинович. Москва-1983 год.

Коллегия ВАК СССР 27 июля 1983 года. Протокол №30к//64 решила выдать тов. Давронова П.З. диплом кандидата педагогических наук.

Нач.отдела ВАК СССР.

Телеграмма, Джизак: Коллектив Джизакского ГПИ и математического факультета желают Вам успешной защиты. 23.07.1983 год.

Телеграмма, Москва: Сердечно поздравляем утверждением диссертации, желаем дальнейших успехов, большого счастья.

Президент АПН СССР Ю.К.Бабанский и его референт Екатерина Николаевна. **27 июля 1983 года.**

130100, Jizzax shahri,
Sh. Rashidov shoh ko'chasi, 4

tel.: (372) 226-13-57, 226-21-73, fax-226-46-56
web-site: www.ispi.uz, E-mail:
ispi_info@mail.uz

Sh. Rashidov avenue 4,
Jizzakh, 130100

KO'CHIRMA

31.03.1994 yil

Qatnashdilar: Ilmiy kengashning

Jizzax sh.

barcha a'zolari.

Kun tartibi:

5 Har xil masalalar.

5.1 Kafedralarda mavjud dotsent va professor lavozimlari o'rinlari uchun o'tkaziladigan tanlovlar haqida.

Eshitildi: Ilmiy Kengash kotibi dotsent, X. Shodiyev so'zga chiqib, kengash a'zolarini nomzodlar haqidagi ma'lumotlar bilan tanishtirdi. Hujjatlarda matematika fakulteti dekani, oily matematika kafedrası dotsenti p.f.n. P.Z. Davronov institutda va fakultetda 1980-1994 yillar mobaynida olib borgan samarali mehnati, ilmiy, ilmiy – uslubiy sohalarda, ayniqsa oily matematika va ilg'or pedagogik texnologiyalar yo'nalishlarida katta hajmdagi ishlarini nashr etganligi va ularning o'quv tarbiyaviy jarayonlariga tadbıq etganligi uchun mazkur kafedraning professori lavozimiga tavsiya etilgan. Kun tartibidagi masala muxokama etilgach,

Ilmiy Kengash qaror qiladi:

5.1.1. Ilmiy Kengash kotibi dots. X. Shodiyevning axboroti ma'lumot uchun qabul qilinsin.

5.1.2. Oily matematika kafedrası dotsenti p.f.n. P.Z. Davronov institutning 1994 yil 31 martdagi ilmiy kengashi tanlovida qatnashdi va 100 foizli ovoz bilan shu kafedraning professori lavozimiga tanlovdan o'tdi deb hisoblandsin.

Ilmiy kengash

Ilmiy kengash kotibi:

prof. S.A. Nishonov

dots. X. Shodiyev

*П.З.Давроновнинг отаси - машхур чорвадор Зиёд бобо
(2009 йил 15 ноябрда 85 ёшида вафот этган).*

*П.З.Давроновнинг 95 ёшли онаси Улдон момо эли ва
авлодларини дуо қилиб ҳаёт кечирмоқда.*

П.З.Давроновнинг аёли Давронова Қизларсулув Суяровна 1956 йил 6 майда Жом қишлоғида туғилган. 1973 йилда Жомдаги 21-умумий ўрта таълим мактабини битирган. 1976-1981 йилларда Жиззах Давлат педагогика институти «Ўзбек тили ва адабиёти» факультетида ўқиган. 1981-1986 йилларда Жиззах шаҳридаги 7-умумий ўрта таълим мактабида, 1986 йилдан

Жиззах туманидаги 14-, 1993 йилдан Самарқанд шаҳридаги Абу Райҳон Беруний номли 13- ва С.Ализода номли 14-умумий ўрта таълим мактабларида ўзбек тили ва адабиёти фани ўқитувчиси бўлиб ишлаб, нафақага чиққан. Фарзандлари Лола, Юлдуз, Фотима, Ҳусан, Зебо.

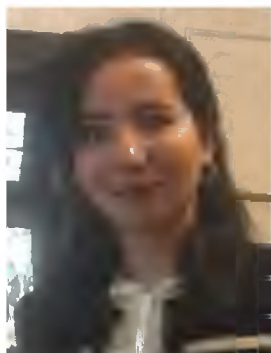
Давронова Лола Пирназаровна 1975 йил 29 январда Жом қишлоғида туғилган. 1982-1992 йилларда Жиззах шаҳридаги 7-умумий ўрта таълим мактабида ўқиб, уни олтин медал билан битирган ва шу йили Самарқанд Давлат медицина институтининг даволаш факультетига ўқишга қабул қилинган. 1998 йилда институтни битириб, Самарқанд шаҳридаги

11-поликлиникада терапевт шифокор бўлиб иш бошлаган. 2008 йилдан Самарқанд вилоят марказий тиббий меҳнат экспертиза ҳайъатида фаолият кўрсатган. Ҳозирда Самарқанд шаҳар 5-оилавий поликлиникада бўлим бошлиғи, олий тоифали терапевт шифокор. Турмуш ўртоғи Холмуродов Орифжон Рашидович информатика фани ўқитувчиси. Фарзандлари Бобуржон, Фарангиз.

Урунбаева Юлдуз Пирназаровна 1977 йил 3 майда Жом қишлоғида туғилган. 1984-1989 йилларда Жиззах шаҳридаги 7-умумий ўрта таълим мактабида, 1989-1994 йилларда Самарқанд шаҳридаги С.Ализода номли 14- умумий ўрта таълим мактабида, 1994-1999 йилларда Самарқанд қишлоқ хўжалик институти иқтисод факультетида ўқиган. Хозирда Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтида ишлайди. 2018 йилда Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти ҳузуридаги Илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.1.18.01- рақамли Илмий кенгашда 08.00.05–Хизмат кўрсатиш тармоқлари иқтисодиёти (иқтисодиёт фанлари) ихтисослиги бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилган. Бугунги кунда “Инновацион иқтисодиётни шакллантириш шароитида хизматлар соҳасининг аҳоли турмуш даражасига таъсирини ошириш” мавзусида докторлик диссертацияси устида иш олиб бормоқда. Оилали, турмуш ўртоғи Урунбаев Исмаатжон Бозорович тадбиркор. Фарзандлари Муҳаббат, Воҳиджон, Райҳона, Нуршод.

Давронова Фотима Пирназаровна 1982 йил 12 сентябрда Жиззах шаҳрида туғилган. 1997 йилда Самарқанд шаҳридаги С.Ализода номли 14- умумий ўрта таълим мактабини битирган. 1999 йилда Самарқанд давлат чет тиллар институтига ўқишга қабул қилинган ва турмушга чиққанлиги муносабати билан 2001 йилда ўқи-

шини Жиззах давлат педагогика институтига кўчирган. 2003 йилда мазкур институтнинг инглиз тили йўналиши бўйича бакалавр даражаси дипломига эга бўлган. 2004-2006 йилларда Самарқанд давлат чет тиллар институтининг магистратурасида ўқиган ва 5А 220102-Лингвистика (инглиз тили) мутахассислиги магистри даражаси дипломини олган.

2001-2005 йилларда Жиззах шаҳридаги Ойбек номи 7-умумий ўрта таълим мактабда, 2006 йилда Самарқанд давлат чет тиллар институтида, 2007-2008 йилларда Каттақўрғон педагогика коллежида, 2008-2011 йилларда Самарқанд Давлат архитектура-қурилиш институтида инглиз тили фани ўқитувчиси бўлиб ишлаган. 2012 йилдан Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида инглиз тили фанидан дарс бериб келмоқда. Oilали, турмуш ўртоғи Ҳасанов Суннатилло Шайхидинович ички ишлар ходими. Фарзандлари Нусратилло, Асатилло, Ҳикматилло.

Давронова Зебо Пирназаровна 1989 йил 29 ноябрда Самарқанд шаҳрида туғилган. 1997-2005 йилларда Абу Райҳон Беруний номи 13-умумий ўрта таълим мактабида, 2005-2007 йилларда Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти қошидаги 2-сон академик лицейида, 2007-2011 йилларда Самарқанд давлат чет тиллар институти инглиз филологияси факультетида ўқиган. Ҳозирда Самарқанд шаҳридаги 13-умумий ўрта таълим мактабида инглиз тили фани ўқитувчиси. Oilали, турмуш ўртоғи Муртазаев Шавкат Шуҳратович "JUMAN Auto-Uzbekistan" МЧЖ қўшма корхонасида муҳандис лавозимида ишлайди. Фарзандлари Маҳмуд, Темур.

Давронов Хусан Пирназарович

Самарқанд вилояти Адлия бошқармаси
инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими бошлиғи.
«Шуҳрат» медали билан мукофотланди.

Давронов Хусан Пирназарович 1982 йил 12 сентябрда Жиззах шаҳрида туғилган. 1999 йилда Самарқанд давлат университети қошидаги лицей-интернатни тугатган.

Ўқиш унинг учун шунчалик қизиқарли фаолият эдики, Самарқанд шаҳридаги барча кутубхоналарга мактабдалик чоғиданоқ аъзо бўлган ва бирор кун эрталаб бешдан олдин уйқуга ётмаган, натижада институтга энг юқори балл билан қабул қилинган. 1999-2003 йилларда Тошкент давлат юридек институтида ўқиган ва юриспруденция йўналиши бўйича бакалавр дипломини олган.

2003-2007 йилларда Самарқанд қишлоқ хўжалик институти «Иқтисодиёт ва бошқарув» факультетида таҳсил олиб, «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» йўналиши бўйича бакалавр даражаси дипломига эга бўлган.

2003 йилдан Самарқанд вилоят адлия бошқармаси Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими катта маслаҳатчиси лавозимидан иш бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг 2007 йил 1 февралдаги 32-шт буйруғи билан Самарқанд вилоят адлия бошқармаси Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими катта маслаҳатчиси лавозимидан озод этилиб, шу бўлимнинг бош маслаҳатчиси лавозимига тайинланган.

2011 йилда Ўзбекистон давлат мустақиллигининг 20 йиллиги байрами муносабати билан самарали меҳнати, қонун ижодкорлиги ва ҳуқуқни қўллаш соҳасини ривожлантиришга қўшаётган ҳиссаси учун Самарқанд вилоят адлия бошқармасининг Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими бош маслаҳатчиси Давронов Хусан Пирназарович Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланган.

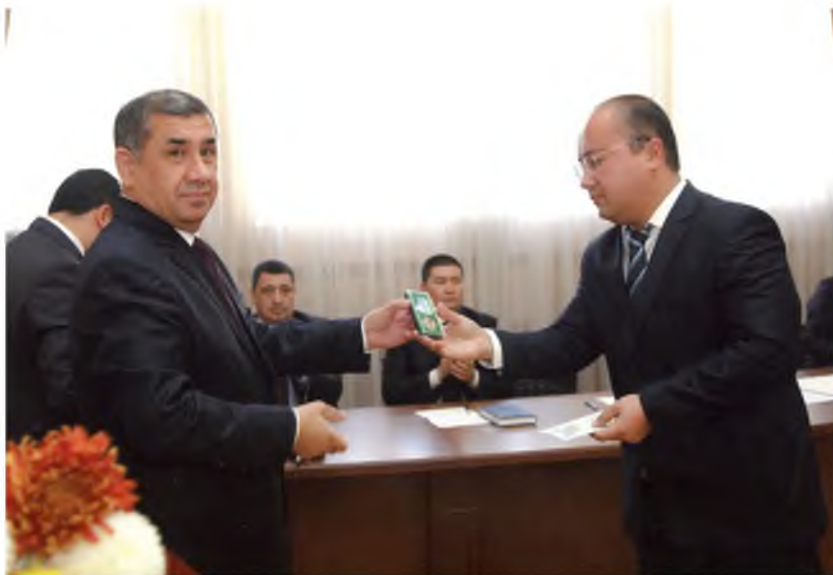
2012 йилдан Самарқанд вилояти адлия бошқармаси инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими бошлиғи.

Х.Давронов 2013 йилда Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони билан кўра Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йигирма икки йиллиги муносабати билан “Шуҳрат” медали билан тақдирланган. Бу воқеа республика ва вилоят газеталарида ёритилган, “Ҳуқуқ ва бурч” ижтимоий-ҳуқуқий журналининг 2013 йил 9-сонида фотосурати билан эълон қилинган.

Х.Давронов 2013-2014 йилларда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ҳузуридаги Давлат Бошқарув Академиясида ўқиган.

Ўзбекистон Республикаси Биринчи Президенти И.Каримовнинг 2015 йил 23 июндаги №Ф-4497-фармойиши билан Давронов Хусан Пирназарович фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилояти Ғаллаорол ва Бахмал туманлараро судининг риси лавозимига тайинланган.

Турмуш ўртоғи Қурбонова Нигинабону Пардаевна 1985 йил 13 ноябрда туғилган. Самарқанд шаҳридаги 29-умумий ўрта таълим мактабида, 2002-2006 йилларда Самарқанд давлат чет тиллар институтининг инглиз филологияси факультетида ўқиган. 2006 йилдан Самарқанд шаҳридаги Абу Райҳон Беруний номли 13-умумий ўрта таълим мактабида инглиз тили фани ўқитувчиси. Фарзандлари Раъно, Акбар, Жалолиддин.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири Н.Йўлдошев Давронов Хусан Пирназаровичга "Шуҳрат" медалини тақдим этмоқда.

П.З.Давроновнинг келини Нигинабону қизи Раъно, ўғиллари Акбар ва Жалолиддин билан.

П.З.Давронов набиралари Раъно, Акбар ва Жалолиддинлар қуршовида.

П.З.Давронов чевараси Азимжон билан.

Пирназар Зиятович Давронов филология фанлари доктори, профессор Бозор Ўринбоев, иқтисод фанлари доктори, профессор Амин Қурбонов, машҳур математик, доцент Алибек Солиев, Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти проректори, доцент Фарҳод Турсунов, таниқли тадбиркор Шухрат Муртозаевлар билан куда тутунган. Ўн тўртта неvara ва битта чеваранинг севимли бобоси.

П.З.ДАВРОНОВНИНГ ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИДАН ЛАВҲАЛАР П.З.Давроновнинг 1954-1966 йиллардаги ўқувчилик даври

П.З.Давронов синф раҳбари Шукур Рўзиқулов, математика фани ўқитувчиси Ҳақберди Хидиров ва синфдошлари билан.

Ҳ. Хидиров ўзини тутиши ва дарслари туфайли элда катта нуфузга эришган устоз эди. Ўқувчилари назарида ер юзида ундан “катта” одам йўқ эди.

*Чапдан ўннга Маҳмудов Файзулла, Ортиқов Халил,
Давронов Пирназар, Очилов Сафар (1964 йил).*

П.3.Давроновнинг талабалик йилларидан лавҳалар

**П.З.Давроновнинг Жиззах давлат педагогика
институтидаги фаолиятдан лавҳалар**

*П.З.Давронов институт ректори, профессор Бозор
Ўринбоев ва бошқа сафдошлари билан.*

П.Давронов. Аспирантлик йиллари.

Тов. Давронов П.З. Награждается Тошкентской Городской организацией общества «Знание» за успехи в производственной и общественной деятельности, заслуги в пропаганде педагогических знаний и в связи с 50-летием УзНИИПН.

Председатель правления Д.Кулдашева. 22-февраля 1979 года.

*П.З.Давронов аёли Қизларсулув билан устози, академик
Ю.К.Бабанскийнинг 60 йиллик юбилейида. Москва шаҳри,
1986 йил.*

П.З.Давроновнинг Жиззах ДПИ "Педагогика ва психология" кафедраси мудири сифатидаги фаолиятдан.

П.З.Давронов Жиззах ДПИда дарсда. 1983 йил.

Жиззах ДПИ факультетлари деканлари, чандан ўннга Икромов Шавкат (рус филологияси), Давронов Пирназар (математика), Мелиев Ҳамид (педагогика), Носиров Ўрол (ўзбек филологияси), Носиров Норқўзи (сиртқи бўлим).

П.З.Давронов Жиззах вилоятдан Горький шахрига бориб ўқиётган талабалар ва ўқувчиларнинг яшаш ҳамда ўқиш шартини ўрганиш учун вилоят Ижроия қўмитаси томонидан ташкил этилган делегация таркибида.

П.З.Давронов Жиззах ДПИ профессор-ўқитувчилари ва талабалари билан меъморал комплексини ободонлаштириш ишларида.

П.З.Давронов Жиззах ДПИ математика факультети профессор-ўқитувчилари ва уларнинг фарзандлари билан.

Почетная грамота. Президиум Узбекского Республиканского Совета профессиональных союзов награждает тов. П.З.Давронова за достигнутые высокие показатели в социалистическом соревновании в честь 60-летия Узбекской ССР и компартии Узбекистана, плодотворную общественную работу и активное участие на сборе хлопка-сырца уражая 1984 года.

Президиум Узсовпрофа №7144. 1-октября 1984 года.

Фахрий ёрлик: Давронов Пирназар Зиятович – математика факультети декани. Мустақил Ўзбекистоннинг асосий бойлиги бўлган пахта ҳосили йиғим-теримидаги фаол иштироки ва самарали меҳнати учун.

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири
Ж.Йўлдошев. 17.10.1990 йил.

А.Қодирий номидаги Жиззах ДПИ ректорининг раҳматномаси:

Муҳтарам П.З.Давронов! Жонажон Ўзбекистонимиз иқтисодий тангликни бошидан кечираётган оғир бир даврда Сиз ғайрат кўрсатиб, пахта йиғим-теримида талабаларимиз билан бирга Ватанимиз бойлиги, халқимизнинг ризқ-рўзи бўлган "оқ олтинимиз"ни йиғиштириб олишда ўз ҳиссангизни қўшганлигингиз учун ректорат Сизга ва Сиз раҳбарлик қилаётган математика факультети жамоасига миннатдорчилик билдиради ва раҳматнома эълон қилади.

Ректор, проф. С.А.Нишонов. Жиззах шаҳри, 2 декабрь 1992 йил.

А.Қодирий номидаги Жиззах Давлат педагогика институти барча факультетлари талабалари, ўқитувчилари, Жиззах вилояти Дўстлик, Пахтакор туманлари хўжаликлариде пахтакорлар етиштирган пахтани йиғиб-териби олишда фидокорона меҳнат қилаётганликларини қайд этган ҳолда, 1993 йил пахта терими беш кунликлариде қуйидаги ўринларни эгаллаган, давлатга металл топшириш ва педагогик тажриба натижалари бўйича институтда биринчи ўринни эгаллаган математика факультети декани П.З.Давронов ва унинг жамоаси моддий рағбатлантирилсин ва уларга раҳматнома эълон қилинсин:

Буйруқ № 0-31 – металл топширгани учун;

Буйруқ № 0-84 – педагогик тажриба натижаси учун;

Буйруқ № 0-137 – пахта теримидаги 1-ўрин учун;

Буйруқ № 0-142 – пахта теримидаги 3-ўрин учун;

Буйруқ № 0-143 – пахта теримидаги 1-ўрин учун.

Ректор, проф. С.А.Нишонов. 21 октябрь 1993 йил.

Давронов Пирназар Зиятович Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочили нишони билан мукофотланган. Гувоҳнома №41186. Тошкент шаҳри. Қарор № 8//8. 17-апрель 1996 йил.

Ўзбекистон ССР халқ таълими министри.

П.З.Давронов талабалар билан пахта далаларида.

П.З.Давронов илғор пахта терувчи талабаларни рағбатлантирмоқда.

П.З.Давронов пахта мавсумида талабалар орасида тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бормоқда.

Почетная грамота. Президиум Узбекского Республиканского комитета профсоюза работников просвещения, высшей школы и научных учреждений награждает старшего преподавателя Джиззакского Государственного педагогического института тов. П.З.Давронова за доклад, прочитанный на 14-Республиканских педагогических чтениях, раскрывающий активную работу по повышению эффективности современного урока.

Председатель В.Алаутдинова. 24-марта 1987 года.

П.З.ДАВРОНОВНИНГ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИДАГИ ФАОЛИЯТИДАН ЛАВҶАЛАР

*“Олий математика ва ахборот технологиялари” кафедраси
муdiri П.З.Давронов Самарқанд ҚХИ ректори, профессор Шоди
Холиқулов, профессор Абдирахмон Исмоилов, доцент Ҳамроқул
Урдушев ва ўқитувчи Алишер Эрназаровлар билан шанбаликда.*

*Самарқанд ҚХИда П.З.Давроновнинг “Маҳорат маъруза
дарси” иштирокчилари. 2006 йил 10 март.*

П.З.Давроновнинг "Маҳорат маъруза дарси" муҳокама-сида Самарқанд Давлат архитектура-қурилиш институти ўқув ишлар бўйича проректори, профессор Ўткир Омонович Соатов, доцент Саид Файзиев ва Самарқанд ҚХИ профессор-ўқитувчилари. 2006 йил 10 март.

П.З.Давронов Самарқанд ҚХИ профессор-ўқитувчилари билан.

Профессор П.З.Давронов Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 11 йиллиги байрами муносабати билан ўзи ишлаётган жамоага моҳирлик билан қилаётган раҳбарлиги, ёшларни Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашда эришаётган муваффақиятлари учун институт Маънавият ва маърифат кенгашининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланади.

**Самарқанд ҚХИ ректори, проф. А.Эргашев.
31 август 2002 йил.**

П.З.Давронов 2013 йил 18 октябрда Самарқанд шаҳри кунли муносабати билан Амир Темур ҳайкали пойига Самарқанд ҚХИ томонидан гул қўйиш тадбирида Зарафшон газетаси, 2013 йил 19 октябрь.

O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
Samarqand davlat chet tillar instituti
Bo'stonsaroy ko'chasi, 93 uy, Samarqand, 140104
Tel./Faks (366) 2337843, (366) 2100018
Web: www.samdcti.uz
e-mail: info@samdcti.uz
STIR 202001213, MFO 00014
H/r. 100010860184017094100079003

Ministry of higher and secondary
special education of the Republic of Uzbekistan
Samarqand state institute of foreign languages
Bustonsaroy str. 93, Samarqand, 140104
Tel./Fax. (366) 2337843, (366) 2100018
Web: www.samdcti.uz
e-mail: info@samdcti.uz
ITN 202001213, MFJ 00014
C/A. 100010860184017094100079003

1A-14.2017 №1462/30.02.21

Самарқанд кишлоқ
хўжалик институти
ректори
Т.Э.Остонакуловга

Хурматли Тоштемир Эшимович!

Олий ва ўрта махсус таълим вазири ва унинг ўринбосарлари томонидан талабалар билан ўтказилган очик мулоқотлар давомида кўплаб таклиф ва фикр-мулоҳазалар қабул қилинган. Ана шундай таклифлардан бири Республикадаги барча олий таълим муассасаларидаги турли йўналишларда таълим олаётган бакалаврият ва магистратура босқичлари талабалари томонидан берилган бўлиб, унга кўра мамлакатимизда ўз соҳасининг етук мутахассилари бўлган таникли профессор-ўқитувчилар томонидан видеодарслар ташкил этиш сўралган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг "Академик соат" рукнидаги видеодарслар ташкил этиш туғрисидаги 2017 йил 9 октябрдаги 87-02-3185-сонли хати буйича мазкур таклифларни инobatга олган ҳолда Сиз раҳбарлик қилаётган институтнинг "Қишлоқ хўжалигида менежмент" факультети "Математика ва ахборот коммуникацион технологиялари" кафедраси доценти Давронов Пирназар Зиятовичга Самарқанд давлат чет тиллар институти профессор-ўқитувчилари ва талабаларига очик маъруза ўтиб беришига рухсат беришингизни сўраймиз.

Ректор

И.Тухтасинов

Икромчи: М.Холиқов
тел: 99866-233-51-63

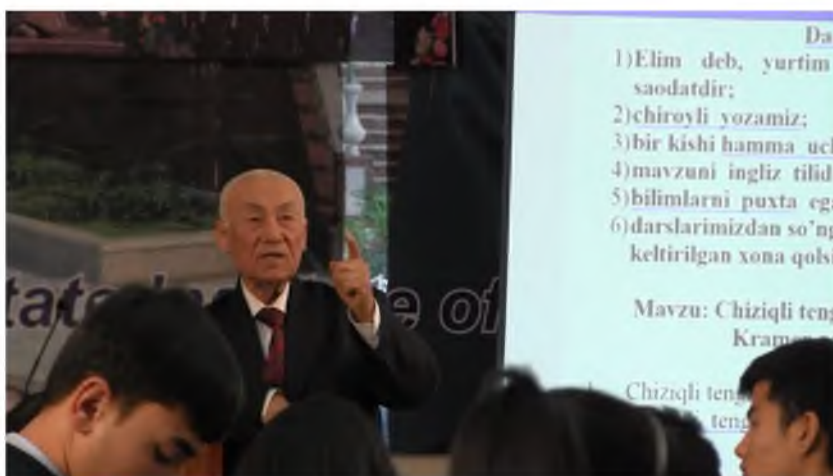
Forma No 14.01.000000

Профессор П.З.Давроновнинг 2018 йил 18 январда Самарқанд давлат чет тиллар институтида ўтказган маҳорат дарсидан лавҳалар

Институт проректори Фазлиддин Шукурович Рўзиқулов профессор П.З.Давроновнинг “Маҳорат дарси” иштирокчиларини қутламоқда.

САМАРҚАНД КИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ РЕКТОРИ

Тоштемир Эшимович Остонакуловга

ТАШАККУРНОМА

Хурматли Тоштемир Эшимович!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли ва 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларни бажариш юзасидан 2018 йил – “Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили” да илм-фан, интеллектуал салоҳият ҳамда юқсак технологиялар борасида дунё миқёсида рақобатбардош замонавий кадрлар тайёрлаш, узлуксиз таълим тизимининг истиқболлари, ютуқлари ва муаммолари, илмий-тадқиқотлар натижаларини жамоатчилик эътиборига мунотазам ҳавола этиб бориш, педагог кадрларнинг маҳоратини тизimli тарзда ошириб бориш кўзда тутилган. Шу мақсадда Самарқанд давлат чет тиллар институти “Ахборот технологиялари” ва Самарқанд киш.лоқ хўжалик институти “Математика ва АКТ” кафедралари ҳамкорлигида 2018 йил 18 январь куни Самарқанд давлат чет тиллар институти фаоллар залида профессор-ўқитувчилар ва талабалар учун Самарқанд киш.лоқ хўжалик институти “Математика ва АКТ” кафедраси доценти П.З.Давроновнинг “Чизиқли тенгламалар системасини Гаусс усули ва Крамер қонди ёрдамида ечиш” мавзусидаги маҳорат дареи ўтказилди.

Кўргазмали маҳорат дареига Самарқанд иктисодиёт ва сервис институти, Тошкент ахборот технологиялари университети Самарқанд филиали, Самарқанд давлат университети ҳузурдаги малака ошириш ва қайта тайёрлаш минтақавий маркази, Самарқанд киш.лоқ хўжалик институти “Математика ва АКТ” кафедраси, Самарқанд тиббиёт институти, Самарқанд давлат архитектура ва қурилиш институти, Самарқанд давлат чет тиллар институти қошидаги академик лицейнинг профессор-ўқитувчилари ҳамда ўқув-услубий бўлим бошлиқлари иштирок этдилар.

Самарқанд киш.лоқ хўжалик институтида “Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили” да амалга оширишга оид давлат Дастурининг мамлакат ва жамиятимиз учун аҳамияти, мазмуни ва моҳиятини талаба-ёшлар онгига сингдираётган билимли, маҳоратли, салоқатли профессор-ўқитувчилар жамоасига ва Сизга ташаккур билдирган ҳолда Сизлар билан фан ва инновацион фаоллиятни жадал ривожлантириш соҳасида ҳамкорлик қилаётганимиздан беҳад миннатдоримиз.

Сизга ва жамоангизга сihat-саломатлик, омонлик ва фаровонлик тилаймиз!

Самарқанд давлат чет тиллар
институти ректори

И.Тухтасинов

П.З.Давроновнинг 2018 йил 18 январда Самарқанд давлат чет тиллар институти фаоллар залида ўтказган "Маҳорат дарси"да Самарқанд шаҳридаги барча олий ўқув юртлари, малака ошириш марказларидан вакиллар иштирок этишган.

Таълим сифатини ошириш давр талаби

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли ва 2017 йил 27 июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли қарорларида белгиланган вазифаларни бажариш юзасидан 2018 йил – "Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўл-

лаб-қувватлаш йили”да илм-фан, интеллектуал салоҳият ҳамда юксак технологиялар борасида дунё миқёсида рақобатбардош замонавий кадрлар тайёрлаш, узлуксиз таълим тизимининг истиқболлари, ютуқлари ва муаммолари, илмий-тадқиқотлар натижаларини жамоатчилик эътиборига мунтазам ҳавола этиб бориш, педагог кадрларнинг маҳоратини тизимли тарзда ошириб бориш кўзда тутилган. Шу мақсадда Самарқанд давлат чет тиллар институти “Ахборот технологиялари” ва Самарқанд қишлоқ хўжалик институти “Математика ва АКТ” кафедралари ҳамкорлигида 2018 йил 18 январь куни Самарқанд давлат чет тиллар институти фаоллар залида профессор-ўқитувчилар ва талабалар учун Самарқанд қишлоқ хўжалик институти “Математика ва АКТ” кафедраси доценти П.З.Давроновнинг “Чизиқли тенгламалар системасини Гаусс усули ва Крамер қондаси ёрдамида ечиш” мавзусидаги маҳорат дарси ўтказилди.

Кўргазмали маҳорат дарсига Самарқанд иқтисодий ва сервис институти, Тошкент ахборот технологиялари университети Самарқанд филиали, Самарқанд давлат университети ҳузуридаги малака ошириш ва қайта тайёрлаш минтақавий маркази, Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти “Математика ва АКТ” кафедраси, Самарқанд тиббиёт институти, Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институти, Самарқанд давлат чет тиллар институти қошидаги академик лицейнинг профессор-ўқитувчилари ҳамда ўқув-услубий бўлим бошлиқлари иштирок этдилар.

Кўргазмали маҳорат дарсида иштирок этган профессор-ўқитувчилар ўзларининг фикларини билдиришиб, бундан кейин ҳам Олий таълим муассасалари ўртасида ҳамкорликдаги маҳорат дарсларини кўпроқ ташкил қилиш ҳамда янада самарали ўтказиш ҳақида таклифлар киритдилар.

Самарқанд давлат чет тиллар институти ўқув бўлими бошлиғи, доцент Мирза Бозаров. 2018 йил 20 январь.

**П.З.ДАВРОНОВ ҲОЗИРДА САМАРҚАНД ВИЛОЯТ
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМЛАРИНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ
ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ҲУДУДИЙ
МАРКАЗИДА ФАОЛИЯТ КЎРСАТМОҚДА**

*П.З.Давронов марказ маъмурияти ва
тингловчилар билан бирга.*

Ўндан чага: П.Давронов, С.Усмонов, А.Ибрагимов.

К.Хайдаров, П.Давронов, С.Усмонов, А.Ибрагимов.

П.З.Давронов дарсда.

Самарқанд вилояти мактабларининг ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари билан суҳбати.

П.З.ДАВРОНОВ ТЎҒРИСИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН МАҚОЛАЛАР

ШУНДАЙ ОИЛА БОР

Пирназарнинг бу галги қишлоққа келиши унинг оила аъзолари, қариндош-уруғлари ва бошқа кўплаб кишилар учун ўзгача бир қувончли ҳол бўлди. Уйда байрамона кайфият. Ҳамма уни табриклашмоқда. Негаки, у яқинда Москва шаҳрида ўзининг илмий ишини муваффақиятли ёқлаб, педагогика фанлари кандидати деган илмий даражага сазовор бўлди.

Ҳаётда ўқимасдан, изланмасдан бирор муваффақиятга эришиб бўлмайди. Шу боис ҳам ҳар бир инсон ўз орзу-си томон интиларкан, барча қийинчиликларни енгишга ҳаракат қилади. Пирназар Давронов ҳам ана шундай ти-

ниб-тинчимас, ўз устида тинимсиз иш олиб борадиганлардан. Бугунги кунда у ўзини севиб, ардоқлаб ўстирган ота-онасидан, фан сирларини мукамал эгаллаш учун ҳамма қулайликларни яратиб қўйган партия ва ҳукуматимиздан жуда миннатдор. Пирназар шундай қувончли кунда устози педагогика фанлари доктори, профессор Ю.К.Бабанский номини ҳурмат билан тилга олади.

Айни кунда Зиёт ака ва Улдон опаларнинг қувончлари ғоят чексиз. Ахир тўнғич фарзанди шундай катта муваффақиятларга эришгач, улар севинмай, ким севинсин. Мана, уларнинг бирга яшаб келаётганига 35 йил бўлибди-ю, ораларида бирор марта ҳам кўнгилсиз воқеа бўлган эмас. Ҳамиша улар бир-бирларига суяниб, бамаслаҳат иш тутишади, фарзандларининг элу юртга фойдаси тегадиган кишилар бўлиб етишиши йўлида жон куйдиришади. Оилада доимо аҳлик, ўзаро меҳрибончилик ҳукмрон.

Зиёт ака ёшлигиданоқ чорвачилик соҳасини танлади. У кўп йиллар мобайнида сурув ортидан эргашиб, қарамоғидаги совлиқлар маҳсулдорлигини ошириш йўлида талайгина ишларни амалга оширди. Айни пайтда, эса қарилик гаштини сурмоқда. Турмуш ўртоғига ҳар бир ишда кўмакдош. Улдон опа ҳам бугунги кунда пенсионер.

Уларнинг 7 нафар фарзанди бор. Тўнғичлари – Пирназар Жиззах давлат педагогика институтининг катта ўқитувчиси, педагогика фанлари кандидати. Иккинчи фарзанди – Эсонбой шифокорлик касбини танлади. Айни пайтда, у Жом қишлоғидаги участка касалхонасининг бош врач. Район матлубот союзида техника хавфсизлиги бўйича инженер вазифасида ишлаётган Йўлдош ҳам олий маълумотли мутахассис. Турсиной Жом қишлоқ советидаги 21-ўрта мактабда ёшларга таълим-тарбия бериш билан бирга, ўз билимини тинмай ошириб бормоқда. У Жиззах давлат педагогика институти педагогика ва бошланғич таълим методикаси фа-

культетининг 3-курсида сиртдан таълим олмоқда. Фулом – Тошкент халқ хўжалиги институтининг 1-курс талабаси. Кенжатоилар – Илҳомжон ва Нодиржонлар 21-ўрта мактабнинг аълочи ва жамоатчи ўқувчилари. Катта келинлари – Қизларсулув Жиззах шаҳридаги 7-ўрта мактаб ўқитувчиси. Анора эса “Жом” совхози ишчиси. Қисқаси, бу хонадондагиларнинг барчаси халқ хўжалигининг турли соҳаларида самарали меҳнат қилишаётир.

Давроновлар хонадондаги тинч-тотувлик, аҳилликка кўпчилик ҳавас қилади. Улар яшаётган уй замонавий типда қурилган бўлиб, энг баҳаво гўзал манзарали ерда жойлашган. Ҳар бир хона чиройли нақшлар билан безатилган ҳамда керакли буюмлар билан жиҳозланган. Телевизор, радио, рўзғор учун зарур бўлган барча нарсалар мавжуд. Хоналардан биридаги шкафда сиёсий-ижтимоий, бадиий ҳамда бошқа соҳаларга доир китоблар тартиб билан териб қўйилган. Бурчақдаги стол устидан газета ва журналларнинг янги сонлари ўрин олган.

Ҳовлида очилиб турган турли хил гуллар киши диққатини беихтиёр ўзига жалб этади, гўзалликка-гўзаллик қўшади. Туби ўз вақтида юмшатилиб, ишлов берилган дарахтлар шохи ҳосили ва боғ манзараси ўзгача.

Хонадондагилар асосан байрамларни ва бошқа қувончли кунларни доимо бирга ўтказишади. Амалга ошириляётган ишлар ҳамда ўқишлари ҳақида сўзлашишади. Зиёт ака ва Улдон опа бундай пайтларда фарзандларига йўл-йўриқлар, зарур маслаҳатлар беришади.

Дарҳақиқат, Давроновлар оиласи Жом қишлоғидаги ибратли хонадонлардан бири. Айни пайтда оила аъзоларининг ҳар бири мамлакатнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган режаларнинг амалга оширилишига ўз ҳиссаларини қўшиш мақсадида самарали меҳнат қилмоқдалар.

А.САТТОРОВ, В.МАҲМУДОВ.

“Советобод тонги” газетаси, 1983 йил 26 май.

ИЛМ ЧЎҚҚИСИГА МЕҲНАТ ВА ИРОДА ОРҚАЛИ ЕТИШ МУМКИН

Илмни зиёга менгзаймиз. Илму урфон эгалари ўз салоҳиятлари, билим нурлари билан оламнинг сиру синоатини ёритишга ҳаракат қиладилар. Уларнинг маслагию мақсади битта – ўздан кейинги авлодга дунёнинг яширин эшиklarини очиб бериш. Бундай инсонларни олим, дея улуғлаймиз. Пирназар Давронов ҳам бир вақтлар она қишлоғи Жомдан мана шундай шарафга эришмоқ ниятида чиққан эди.

Пирназар Давронов 1949 йилда Нуробод туманининг Жом қишлоғида таваллуд топди. Қишлоқ мактабида ўқиб юрган кезларидаёқ унда келажакда ўқишни давом эттириш, жамиятга керакли инсон бўлиб етишиш истаги устун келди. Шу қаторда ўзининг зукколиги, интилишлари билан тенгдошларига ўрнак бўлди.

П.Давронов 1968-1973 йилларда Самарқанд давлат педагогика институтининг Физика-математика факультетида таҳсил олди. Шундан сўнг, Тошкентда ЎзПФИТИда аспирантурада ўқиди. Бу давр ёш тадқиқотчи учун ўз устида ишлаш, билимини ошириб, келажак йўлини танлаб олиш имконини берди.

Устоз 1980-1995 йилларда Жиззах давлат педагогика институтида ўқитувчи, кафедра мудири, декан вазифаларида ишлади. Халқ маорифи аълочиси, олий математика кафедраси доценти ва шу кафедра профессори бўлди. 2005 йилдан Самарқанд қишлоқ хўжалик институти "Олий математика ва ахборот технологиялари" кафедрасининг мудири сифатида фаолият юритди ва айни вақтда кафедра доценти.

Пирназар Давронов қаерда ишlamасин, жамоадошлари, шогирдлари, талаба-ёшлар ўртасида катта ҳурмат ва ишончга сазовор бўлди. Камтарин, меҳнаткашлиги билан

кўпчилиكنинг меҳрини қозонди. У киши олий ўқув юртлари аудиторияларида ёш авлодга илм берар экан, улар қалбида аввало юрти, тили, қадриятларга ҳурмат руҳини сингдирди. Маъруза ва амалий машғулотларда доимо дунё педагоглари эътироф этган педагогик технологияларни қўллаб келмоқда. Шунинг учун ҳам устознинг кўплаб шогирдлари муваффақиятга эришаётир.

— Вақти келганда инсон қотиб қолган фикрлардан воз кеча билиши керак, – дейди П.Давронов. – Янги ғоялар, таклиф ва мулоҳазалар кишига ҳар доим ҳам ёқавермайди. Аммо ҳаётга, жамиятга нафи тегадиган қарашларга ён бериш катта ютуқларга омил бўлади. Фанда ҳам шундай. Демак, янгиликдан кўрқмаслик янги марраларга элтади.

Устознинг йиллар давомида кўплаб илмий ва оммабоп рисоалари чоп этилди ва жамоатчилик томонидан илиқ кутиб олинди. Янги инновацион педагогик технологияларга бағишланган қатор изланишлари эълон қилинди.

Бундан ташқари, “Самарқанд Жоми” ҳамда “Жомлик Ал-помиш авлодлари” номли асарлари нашрдан чиқди. Ушбу китобларни мутолаа қилар экансиз, устоз нафақат аниқ фанлар билимдони, балки тарихий ва бадий салоҳияти ҳам кучли инсон эканига ишонч ҳосил қиласиз. У кишининг китобларида жомликлар, бу жойнинг тарихий ва замонавий қиёфаси ҳамда қизиқарли маълумотларга эга бўласиз.

Бундай қисқа шарҳ билан Пирназар Давроновнинг сийратига чизги бериб бўлмайди, албатта. У кишини кўрган инсон ҳали фан равнақи, юрт фаровонлиги учун кўплаб ишлар қилишига ишонади. Айни пайтда, меҳрибон умр йўлдоши, сеvimли фарзандлари, набиралари ва кўплаб шогирдлари ардоғида бўлган устоз келажақда илм чўққисининг кўплаб доvonларидан ошишига умид қиламиз.

Орзиқул РАҲИМОВ.
“Зарафшон” газетаси, 2012 йил 8 ноябрь.

НОАНЪАНАВИЙ МАШҒУЛОТ

Ўқувчи заковати, таълим сифатининг ўсишига хизмат қилади

Ўқитувчининг бор маҳоратини ишга солиб, ноанъанавий усуллар, замонавий педагогик технологиялардан фойдаланган ҳолда ўтган ҳар бир ўқув машғулоти ўқувчининг фанни ўзлаштириши, дарс самарадорлигининг ошишида муҳим аҳамиятга эга.

Яқинда Самарқанд қишлоқ хўжалик институти қошидаги 1-сон академик лицейда профессор П.Давроновнинг математика фанидан ўтказган “Аниқмас интеграл” мавзуидаги очиқ дарси ана шундай самарали машғулот сифатида ўқувчилар ёдида қолди. Унда Самарқанд шаҳридаги бир қанча академик лицейларнинг ўқитувчилари дарсда кичик гуруҳларда ишлаш технологияси асосидаги “бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун”, “бумеранг”, “ажурли арра”, “ақлий ҳужум”, “синдикат”, “синектика”, “блиц-сўров” каби ноанъанавий усуллардан фойдаланиб, ўқувчининг мустақил билим олиш қобилиятларини шакллантириш мумкинлигига гувоҳ бўлдилар. Вазифалар ўқувчилар томонидан мустақил равишда бажарилгани боис мавзунинг пухта ўзлаштирилишига эришилди.

– Мазкур таълим муассасасида янги педагогик ва ахборот технологияларини қўллаш борасида нафақат аниқ фанлар, балки она тили ва адабиёт, хорижий тиллар, ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраларида ҳам амалий ишлар қилинаяпти, – дейди П.Давронов. – Шу боис бу даргоҳда таҳсил олаётган ўқувчилар инглиз тили, математика, биология ва тарих фанларидан ўтказилаётган фан олимпиадаларининг шаҳар ҳамда вилоят босқичларида муваффақият қозонишмоқда.

Алишер Абдунабиев, лицей бўлим бошлиғи.

“Зарафшон” газетаси, 2010 йил 4 февраль.

ҚИШЛОҚ ТАЪРИФИНИ ТАВСИФЛАБ

Мана, ниҳоят, киндик қонимиз тўкилган табаррук тупроқ – она қишлоқ Жом ҳақидаги илк китоб “Жомнинг Алпомиш авлодлари” кўлимизда. Бу қувончли ҳол. Унинг муаллифи, Жомнинг олим фарзандларидан бири, синфдошим ва дўстим, педагогика фанлари номзоди, Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтининг профессори Пирназар Зиятович Давроновдир.

Рисолани интиқлик ва ҳаяжон билан варақлайман... Китоб “Сўз боши” билан бошланади.

Муаллиф китобни ёзишдан мақсадини “Бизнинг муддаомиз Жом қишлоғи, ундаги жойларнинг номлари, элу халққа нафи теккан инсонлар, қўнғиротлар ва уларнинг шажараси тўғрисида билганларимизни қоғозга туширишдан иборат” деб изоҳлайди. Муаллиф, асосан, ўзининг кўп йиллик ҳаётий, илмий билимига ва қишлоқнинг билағон қариялари фикрига таяниб қалам суради.

Ростдан ҳам, китоб Жом қишлоғи тарихи ҳақидаги чуқур тадқиқот эмас, балки муаллифнинг шахсий кузатувлари асосида яратилган оммабоп рисоладир.

Муаллиф фикрлари кичик-кичик сарлавҳалар остида жамланган. Шундай сарлавҳалардан бири “Жомдаги жойларнинг атамалари” деб аталади.

Унда муаллиф қишлоқ ҳудудидаги жой номи, тепа, сой, қудуқ, тош, камар, қўтон, газа, булоқ, битов, қабристон, зов, отчопар, чортоқ, гузар, жар, чорбоғ, гужум, дўнг, шайит, кўтал каби топонимик номларни келтиради. Уларнинг умумий номи 150 дан ошади. Уларнинг айримларига изоҳ берилади. Менинг назаримда, “Жомнинг Алпомиш авлодлари”нинг энг сермазмун саҳифаси “Жом” атамаси ҳақидаги бобдир. Бу бобда “Жом” сўзининг маънолари, пайдо бўлиш тарихи ҳақида фикр билдиради. Унга кўра “Жом”

сўзи жамлик, жамланганлик маъносини беради. Мўғуллар даврида Мовароуннаҳр, жумладан, Жом ҳам Чингизхоннинг иккинчи ўғли Чиғатой тасарруфида бўлган. Чиғатой ўзи тобе жойлардан ўтувчи карвон йўлларида “ём”лар, яъни бекатлар қурдирган. Жомлик тадқиқотчи Нормўмин Очиллов ҳам худди шу фикрни маъқуллайди. Мўғул тилида ём бекат маъносини бераркан. Рус тилшуноси Владимир Далнинг луғатида “Ямъ – қишлоқ, эски замонларда отлар алмаштириладиган почта станцияси” деб берилган.

“Ямъ — ём — жом”га айланиши қишлоқ аҳолисининг “же”ловчи шевада гапришини ҳам исботлайди. Тарихий ҳақиқат ҳам шуки, Самарқанддан эрталаб чиққан карвон Жомга келиб тунаган. Қаршидан чиққанлар ҳам худди шундай. “Жоми Жамшид”, яъни Жамшиднинг жоми деган ибора бор. Жом – шароб ичиладиган ёки сақланадиган идиш, коса, қадаҳ. Жом қишлоғи тоғ орасида жойлашгани учун ҳам идишга қиёсланиб, шундай ном билан аталган бўлиши мумкин.

Рус олими, академик В.В.Бартольд икки жом қўрғони (Самарқанд Жоми ва Хуросон Жоми) борлигини ёзади. Ўрни келганда айтиш керакки, бир қатор асарларда Жом ҳақида қимматли маълумотлар ёзиб қолдирилган. Масалан, Шарафиддин Али Яздийнинг “Зафарнома”, А. Самарқандийнинг “Матлаъи саъдайн ва мажмуаи баҳрайн”, Б. Бартольднинг “Улуғбек ва унинг замони”, археолог олим В. Вяткиннинг “Самарқанд вилоятининг материаллари ва тарихий географияси”, Ўз СЭнинг 14-китоби ва бошқалар қишлоқ тарихини ўрганишда жиддий манбалар ҳисобланади.

Қишлоқнинг ёши сўнгги археологик манбаларга кўра, қадим Самарқанддан ҳам улуғроқ деган фикрни беради. Қишлоқ ўз тарихи давомида қанчадан-қанча жангу жадалларни кўрмаган дейсиз. Жумладан, Бухоро амири

Музаффархон ва унинг ўғли Абдумалик ўртасида Жомда 1868 йилда кучли тўқнашув бўлган. Қишлоқда, асосан, сарой уруғининг вакиллари истиқомат қилади. Сарой 92 бовли ўзбек қабиласининг биридир.

Профессор Х.Дониёров ўзининг “Ўзбек халқининг шажара ва шевалари” (Т., 1968) китобида сарой уруғининг бўлиниши ҳақида жомлик қариялар Мамасоли Тилабов, Қўлдош Юлдошевлардан 1964 йилда олинган маълумотни келтиради. Уларга кўра, сарой қабиласининг қуйидаги бўлаклари мавжуд: чем сарой, қирғиз саройи, қўнғирот сарой, жомон сарой, можар сарой, олтин тамға сарой, сойдан туман сарой, қипчоқ сарой, яланғоч (жалонғоч) сарой.

П.Давроновнинг китобида ос уруғи, унинг вакили хўжақул ос (ёки орс) ҳақида гап боради. Назаримда ос чала айтилган сўзми? Чунки Х.Дониёров домланинг юқорида номи келтирилган китобининг 80-бетида оссорт уруғининг номи келтирилган. П.Давронов ўз китобининг навбатдаги саҳифаларида Жомнинг тарихий жойлари – масжид ва унинг имом хатиблари, маҳалла ва унинг оқсоқоллари, қишлоқдан чиққан таниқли уламолар, уларнинг машхурларидан Муҳиддин махсум ва мулла Раҳимқул боболар ҳақида маълумот беради.

Китобдан қишлоқдаги илк мактаб 1930 йилда иш бошлаганини билиб оламиз. Бу ҳозирги Б.Турсунов номли 21-мактабнинг асосидир. Эндиликда Ҳафринда, Дасманда, “Жом” маҳалласида, Эски Анҳор (Тинчлик) бўйида, Оромда ўрта мактаблар фаолият юритмоқда. Бу мактабларнинг собиқ ўқувчиларининг кўпчилиги халқ хўжалигининг турли соҳаларида фаолият кўрсатмоқда, республикага таниқли кишилар бўлиб етишган. Булар давлат арбоби ва ёзувчи Мурод Муҳаммад Дўст, фан докторлари Ш.Расулов, Дилором Ёрматова, Пирназар Давронов, Ўткир Соатов, фан номзодлари О.Эшмуродов, Р.Расулов, Ғ.Қудратов,

О.Шукуров, П.Сафаров, О.Эрназаров, Т.Холиқов, Х.Бўриев ва бошқалар. Шунингдек, қишлоқдан етишиб чиққан турли хил касб кишилари: тегирмончилар, усталар, мерганлар, мойжувозчилар, қассоблар, карвонбошилар, чўпонлар, илк шофёрлар, тракторчилар, иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларининг номлари келтирилган.

Китобнинг муҳим бир қисми полвонларга бағишланган. От мингanning ҳаммаси чавандоз эмас-у, аммо Жомдан таниқли чавандозлар кўп чиққан. Энг донгдорлари мулла Холиқул, Худоёр полвон, Абдушукур мерган, Қўчқор полвон, Зулхон полвон ва бошқалар. 2007 йил ҳисоби бўйича қишлоқнинг ҳудуди 32 километр бўлиб, унда 3 минг 749 хўжалик, 22 минг 177 нафар аҳолиси бор.

Жомда 1967 йилда булоқ суви қувурлар орқали оқизилган. “Эски анҳор” канали оқади. Бироқ аҳоли учун ичимлик суви танқислиги мавжуд.

П.Давроновнинг китоби мавзуга чуқур ёндашилган, у ҳар тарафлама изоҳланган, шарҳланган, аммо илмий кузатиш эмас, муаллиф бунга даъво ҳам қилмайди. “Жомнинг Алпомиш авлодлари” шу йўлда қилиниши керак бўлган дастлабки иш, уриниш, муаллифнинг ўз қишлоғи ҳақида кўнглидан кечган фикрлари. Китоб шу ҳолида ҳам қизиқарли, ўқимишли. Тарих билан қизиқувчи ёшлар учун яхши қўлланма.

Китоб ўқиш завқли машғулот. Айниқса, бу китоб ўзинг ҳақингда бўлса, ўзинг кўриб-билиб юрган воқеа, ҳодисалар, қадриятлар ҳақида бўлса, сен туғилиб ўсган юрт, шу юрт одамлари ҳақида бўлса, уларнинг меҳнатлари улуғланса, шарафланса ва ниҳоят бу китобни дўстинг, қадрдонинг ёзган бўлса, завқланмай, муаллифнинг меҳнатини мамнуният билан қабул қилмай, у ҳақида ўзингнинг таассуротларингни ёзмай бўладими?

Рости, бу китобни ширвоз гўшти егандай роҳатланиб ўқидим.

Энди бу ерда китобчанинг, бадиий эстетик жиҳатларини соқит қилган ҳолда айтиш мумкинки, ушбу мўъжазгина китоб туманимизнинг ҳар бир фуқароси учун керакли ва китоб жавонида турадиган рисола.

**Қаюм Турғон. Халқ таълими аълочиси,
«Нуробод» газетаси, 2007 йил 29 май.**

ЖОМ ЎҒЛОНИ

Жом қишлоғидан кўплаб фидойи, донгдор инсонлар етишиб чиқиб, камолга етган. Улардан бири Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг профессори Пирназар Зиятович Давроновдир.

У 1949 йил 18 январда Жомнинг юқори қисмида, чорвадор Зиёд Давронов оиласида таваллуд топган. Пирназар билан ёшимиз бир, тенгқур дўстмиз, қолаверса, синфдошмиз. Умримиз йиллари ҳам, йўллари ҳам ўхшаш.

Пирназар Давронов 1963 йилда ҳозирги Б.Турсунов номли 21- мактабнинг 8-синфини битиргач, ушбу даврдаги 91-мактаб (ҳозирги 22- мактаб)нинг 9-синфига ўқишга келди. Биз шу вақтда танишганмиз. Ўша даврда бу мактаб ҳам, домлалари ҳам жуда машҳур эди. Шунинг учун мазкур мактаб халқимиз оғзида "Жомнинг университети" деб ном олган. Ҳар бир синфда билимдон болалар кўп бўлган. Бизнинг синфда ҳозирги пайтда таниқли бўлиб улгурган ёзувчи Мурод Муҳаммад Дўст, шоир ва олим Нормўмин Очилов, профессор Пирназар Давронов, яхши врач Халил Ортиқов ва камина олд ўқувчилардан эдик. Пирназар билан Халил "физик" эди. Мурод, Нормўмин, мен "лирик" эдик. Биз қизиқиб, яхши болаларга таассуб қилиб, ким ўзарга ўқир эдик. Кейинчалик

дўстларим илгарилаб кетди. Мен ҳавойироқ эканман, осмонга қараб хаёл сурардим.

Шундай қилиб, биз 1966 йилда 11-синфни яхши билим ва юқори кайфият билан тугатдик. Дўстимиз, синфдошимиз Халил Ортиқов олтин медални қўлга киритди. Мурод, Пирназар, Нормўмин ва мен эса мактаб директоримиз, устоз Шамсиддин Ёқубовнинг катта ташаккурномаси билан қаноатландик.

Мурод, Нормўмин ТошДУга, Халил СамМИга, мен СамДУга кириб ўқишни давом эттирдик. Пирназар Давронов 1968-1973 йилларда С.Айний номли пединститутда таҳсил олди. Олий таълимдан сўнг, у 1973-1975 йилларда Тошкентда Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти институтида илмий ходим, 1975-1977 йилларда эса Жиззах педогогика институти математика факультетида декан ўринбосари бўлиб ишлади.

1977-1979 йилларида у Қори-Ниёзий номли педагогика фанлари илмий тадқиқот институтининг аспирантурасида ўқиди. 1983 йилда Москвада "Ўқувчилар ўзлаштирмаслигининг олдини олишда мактаб ва оила ҳамкорлиги" мавзусида номзодлик диссертациясини ҳимоя қилди.

Дўстларим ўз олдиларига юксак мақсадлар қўйиб, дилларида шу мақсадга мувофиқ ғайрат ва шижоат билан ўқидилар. Ўйлаган манзиллари сари дадил ҳаракат қилдилар. Биз бир-биримиз билан аҳён-аҳёнда учрашиб турар, кўнглимиздаги фикрлар, туйғулар билан ўртоқлашар эдик.

Мен аввал бошиданоқ қишлоққа қайтаман, устозим Шамсиддин Ёқубовдек адабиёт ўқитувчиси бўламан, деб ният қилган эдим. Оллоҳга шукурки, ушбу истагим амалга ошди. Дўстларим эса фаннинг чағир тошли, қийин йўлларида унинг нурли чўққиси сари илгарилайверди.

П.Давроновнинг кўп йиллик илмий педагогик ва ижо-

дий фаолияти Жиззах педагогика институтида ўтди. Олим у ерда математика факультетининг декани, Олий математика кафедрасининг мудирини бўлиб ишлади, талабаларга сабоқ берди.

1995 йилдан бери Самарқанд қишлоқ хўжалик институти “Олий математика ва ахборот технологиялари” кафедрасининг профессори ва 2005 йилдан мазкур кафедра мудирини бўлиб фаолият юритади.

Профессор П.Давроновнинг 100 дан зиёд илмий ишлари, услубий қўлланмалари нашр этилган. Жумладан, “Дифференциал геометриядан масалалар тўплами” (Тошкент, 1991), “Олий математика” (Самарқанд, 2002) “Янги педагогик технология” (Самарқанд, 2008) сингари тадқиқотлари маълум ва машхур.

Домла ўрта мактабларда ва олий ўқув юртлариаро математика ўқитиш технологияларини ишлаб чиққан етук мутахассис, амалиётчи олимдир. У киши кўп марталаб олий ўқув юртлариаро очик маҳорат дарслари ўтказган ва мутахассисларнинг юксак эътирофига сазовор бўлган.

Профессор П.З.Давронов сўнгги вақтларда бир хайрли ишга қўл урди. У киши манбаларни қидириб топиб, соҳа олимлари билан мулоқот қилиб, ўзи туғилиб ўсган Жом қишлоғи тарихини ёзди. Шу тариқа “Жомнинг Алпомиш авлодлари” (Самарқанд, 2007) рисоласи пайдо бўлди. Бу китоб қўшимча маълумотлар билан бойитилиб, тўлдирилиб “Самарқанд Жоми” номи билан Тошкентда нашр этилмоқда.

Умрни оқар сувга қиёс қиладилар. Ана-мана дегунча олтмишга кириб қўйибмиз. Олтмиш ёш оқсоқоллик ёши. Асло қарилик ёши эмас. Айниқса, олим одам учун фикрларнинг тиниқлашуви, қаймоқлашуви, мушоҳаданинг чуқурлиги, теранлиги, тушунча ва тасаввурнинг юксаклиги, ҳаётга, воқеаликка синчков назар, одамларга муносабатнинг самимийлиги даври. Олтмишга кирган

Пирназар Давроновнинг ҳали одимлари тез ва равон, бели букилмаган.

Домлада ҳали ғайрату шижоат мўл, кўнглида ёшларга, шогирдларга айтадиган тилагу истаклар бисёр. Шундай панд ва ўғитлардан анча–мунчаси “Самарқанд Жомӣ” китоби саҳифаларидан ўрин олган.

Мен олим дўстим Пирназар Зиятович Давроновни барча собиқ синфдошлар номидан қутлуғ ёши билан самимий табриклайман, оилавий бахт-саодат, илмий, ижодий ишларига баркамоллик тилайман. Ушбу битикларни дўстнинг дўстга соддагина, саёзгина қутлов сўзи деб қабул қилинг, азиз дўстим!

Қаюм Турғонов, Ўзбекистон Республикаси
Халқ таълими аълочиси.
“Нуробод” газетаси, 2009 йил 20 январь.

ОЛИМНИНГ ЯНГИ КИТОБИ

Профессор Пирназар Давронов Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида талабаларга устозлик қилади. Юзлаб илмий услубий ишлар муаллифи бўлган домланинг ўз она юрти – “Жомӣ” қишлоғилик Қўнғирот элининг шажарасига назари тушди. У кишининг “Жомлик Алпомиш авлодлари” деб номланган китоби мухлислари кўлига тегди.

Китобда Жомнинг атамаси, жойларнинг номлари, халқининг келиб чиқиш тарихи ва бугуни ҳақида батафсил тўхталиб ўтилган. Айниқса, бу элнинг танти, софдил ва мард кишилари ҳаётига алоҳида эътибор қаратилганлиги китобхонларни ўзига тортади. Саҳифаларни варақласангиз эл-юрт фаровонлиги учун хизмат қилган жомлик раҳбарлар, усталар, ҳосилоту муҳандислар, умри дала-даштарда ўтаётган чўпонлар, чавандозлар, от-улов анжомларини тикиб таёрловчи усталар ва шунга ўхшаш кўплаб косибкор кишилар ҳақидаги фикрларга

кўзингиз тушади. Айниқса, қадимий қишлоқнинг батафсил маълумотлари, чавандозлари, курашчи полвонлари эришган ютуқлар саҳифаларга зеб беради. Китоб нафақат институт жамоаси, балки барча билим масканларидаги кенг жамоатчилик ўртасида ҳам ҳаммабплиги билан ажралиб туради.

Виқорли тоғлар бағрида жойлашган “Жом” қишлоғи бугун ҳам гуллаб-яшнамоқда. Чунки бу элдан бебаҳо истеъдод соҳиблари, олиму фузалолар етишиб чиққан. Улар ўз она юртининг муҳаббатига, ғурурига, халқининг садоқатига таяниб яшайдилар, ижод қиладилар ва яратадилар.

**Саъдин Суюнов. Китобхон.
“Пастдарғом ҳақиқати” газетаси, 2008 йил 8 январь.**

Олимга эҳтиром

Пирназар домла Зиёт бобо билан,
Улдон момонинг энг суюкли ўғли.
Осмондаги ёруғ юлдузнинг ўзи,
Қизларсулув янгамнинг учқур тулпори.
Фарзандлари Лола, Юлдуз, Фотима,
Хусан ва Зеболардан тузилган.
Катта карвоннинг ҳавас қилса,
Арзигулик моҳир сарбони.
Оиласин севиб ардоқлар ори,
Керак бўлса тоғдаги бўридан зийрак,
Халқимиз бахтига яна юз йиллар яшаши керак.
Тафаккур гулшанидир ҳар сўзи,
Саъдин Суюн таърифлаган ғазалнинг ўзи.

Саъдин Суюн.

П.З.ДАВРОНОВНИНГ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ИЛМИЙ, ИЛМИЙ-УСЛУБИЙ ИШЛАРИ РЎЙХАТИ

Китоблар:

1. Ўқувчилар ўзлаштирмаслигининг олдини олишда мактаб ва оила ҳамкорлиги. – Москва, 1982.
2. Алгебра ва анализ асосларидан X синфларда битириш имтиҳонлари учун масала ва мисолларни ечишга ҳамда ўқувчиларнинг ёзма контрол ишларини баҳолашга доир методик тавсиялар. – Жиззах, 1987.
3. Лимитлар назарияси, бир ўзгарувчили функциянинг дифференциал ҳисоби ва унинг татбиқига доир график-ҳисоблаш ишлари (методик тавсиялар). – Жиззах, 1988.
4. Аниқмас ва аниқ интегралларни ечишга доир методик кўрсатмалар ва топшириқлар. – Жиззах, 1988.
5. Дифференциал тенгламаларни интеграллашга доир методик кўрсатмалар ва топшириқлар. – Жиззах, 1990.
6. Дифференциал геометриядан масалалар тўплами. – Тошкент: Ўзбек бирлашув, 1991.
7. Геометриядан мустақил ишларни бажаришга доир методик қўлланма. – Тошкент, 1992.
8. Рейтинг тизими ва тест машқларини тузиш бўйича методик қўлланма. – Жиззах, 1999.
9. Ўқувчиларда ижодий қобилиятни шакллантиришнинг назарий асослари. – Тошкент, 1994.
10. Интеграл ҳисоб бўйича мисол ва масалалар (услубий қўлланма). – Жиззах, 1994.
11. Геометрия дарсларида ижодий кўникмаларни шакллантириш. – Тошкент, 1994.
12. Мактаб алгебра курсининг амалий йўналишини кучайтириш (методик тавсиянома). – Жиззах, 1994.
13. Интеграл ҳисоб тадқиқотларига доир мисол ва масалалар ечиш. (ўқув-методик қўлланма). 1-қисм. – Жиззах, 1995.

14. Интеграл ҳисоб тадқиқотларига доир мисол ва масалалар ечиш. (Ўқув-методик қўлланма). 2-қисм. – Жиззах, 1995.

15. Олий математика. – Самарқанд, 2002.

16. Дифференциялаш қоидалари ва ҳосила. – Самарқанд, 2003.

17. Олий математикадан масалалар ечиш бўйича қўлланма. – Самарқанд, 2002.

18. Дифференциал ва қатор ёрдамида тақрибий ҳисоблаш. – Самарқанд, 2003.

19. Элементар математикадан масалалар ечиш бўйича услубий қўлланма. – Самарқанд, 2004.

20. Олий математикадан масалалар ечиш бўйича услубий кўрсатмалар, топшириқлар. – Самарқанд, 2005.

21. Талабанинг мустақил ишини ва янги рейтинг тизимини ташкил этиш (услубий кўрсатма). – Самарқанд, 2005.

22. Элементар математикадан масалалар ечиш бўйича услубий кўрсатма. – Самарқанд, 2005.

23. Институтга тенгдош кафедра. – Самарқанд, 2006.

24. Олий математика. – Самарқанд, 2006.

25. Олий математика фанидан мустақил ишларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар (Ветеринария, зоотехния ва қорақўлчилик факультети талабалари учун). – Самарқанд, 2006.

26. Олий математика фанидан мустақил ишларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар (агрономия, иқтисодийёт ва бошқарув, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва маҳсулотларни қайта ишлаш факультетлари талабалари учун). – Самарқанд, 2006.

27. Олий математика фанидан мустақил ишларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар (иқтисодийёт ва бошқарув факультетлари талабалари учун). – Самарқанд, 2006.

28. Эҳтимоллар назарияси ва математик статистика фа-

нидан мустақил ишларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар (иктисодиёт ва бошқарув, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва маҳсулотларни қайта ишлаш факультетлари талабалари учун). – Самарқанд, 2006

30. Elementar matematika, chiziqli algebra, analitik geometriya va vektorlar algebrasidan masalar yechish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar va topshiriqlar. – Samarqand, 2006.

31. Талабаларнинг мустақил ишини ташкил этиш тажрибасидан // Материалы международной научно-практической конференции на тему: «Проблемы образования и занятости молодежи» 19-20 декабр. – Самарқанд, 2006.

32. Жомлик Алпомиш авлодлари. – Самарқанд, 2007.

33. Олий математикадан масалалар ечиш. – Самарқанд, 2007.

34. Янги педагогик технологиялар. – Самарқанд, 2008.

35. Ўрта умумий таълим мактаб программалари. Математика (таржима). – Тошкент: Ўқитувчи, 1987.

36. Пахтачилик фанини замонавий педагогик технологиялар асосида ўқитиш. – Самарқанд, 2009.

37. Олий математика. – Самарқанд, 2010.

38. Самарқанд ЖОми. – Самарқанд: "Зарафшон" нашриёти, 2009.

39. Олий математика: Олий математикадан масалалар ечиш бўйича услубий қўлланма. – Самарқанд, 2013.

40. Элементар математиканинг асосий тушунчалари: Олий математикадан услубий қўлланма. – Самарқанд, 2015.

41. Мустақиллик йилларида гуллаб яшнаётган Самарқанд ЖОми. – Самарқанд, 2017.

42. Жондан азиз Жомим: унинг тарихи, бугуни, эртаси. – Тошкент, 2019.

Мақолалар:

1. Ўқувчилар ўзлаштирмаслигининг олдини олиш уларнинг билиш активлигини ошириш усулларида бирийдир. //

Физика ва математика дарсларида ўқувчилар билиш қобилиятини ўстиришнинг баъзи масалалари. Илмий ишлар тўплами. 205-том. – Тошкент, 1977-78-бет.

2. Болаларнинг уйдаги ўқув ишларини ташкил этиш ва бошқариш. // Совет мактаби журнали. №8, 1978.

3. Ўзлаштирмасликнинг олдини олишда уй вазифасининг роли. // Совет мактаби журнали. №8, 1979.

4. Оптимальное комплектование классов учащимся как одно из условий совершенствования их воспитания. Проблемы совершенствования учебно-воспитательного процесса в современной школе. – Москва, 1979. -179-с.

5. Ўқувчиларнинг оиладаги режимини тўғри йўлга қўйиш. // Совет мактаби журнали. №1, 1980.

6. Мактаб ва оила ҳамкорлигида ўқувчилар ўзлаштирмаслиги олдини олишнинг баъзи масалалар. – Тошкент, 1980. -139-бет

7. Ўқитувчиларнинг ўқув малакалари ва иш суръатини ошириш. // Совет мактаби журнали. №9, 1981.

8. Определение оптимальных форм и содержания работы школы с семьей по предупреждению неуспеваемости учащихся. В кн: Проблемы оптимизация обучения и воспитания учащихся. – Москва, 1984-124-с.

9. Ўқувчиларга ўқув ёрдами кўрсатиш // Совет мактаби журнали. №3, 1985.

10. Оила, жамият ва меҳнат коллективлари // "Советобод тонги" газетаси. 1984, 13 март.

11. Ўқитувчиларнинг ижодий ишлари // "Ўқитувчилар" газетаси. 1985, 25 сентябрь.

12. Таълим-тарбия жараёнини оптималлаштиришнинг айрим масалалари. // Совет мактаби журнали. №10, 1986.

13. Студентлик «Оқ олтин» даври // "Жиззах ҳақиқати" газетаси. 1987, 28 ноябрь.

14. Битирувчи курс студентлари ҳиммати // "Зарбдор" га-

зетаси. 1987, 27 ноябрь.

15. Ўқитувчининг ўрни // "Жиззах ҳақиқати" газетаси. 1988, 21 ноябрь.

16. Деҳқон фарзандимиз – деҳқонга мададкор // "Жиззах ҳақиқати" газетаси. 1992, 15 декабрь.

17. Формы работы классного руководителя с семьей по предупреждению неуспеваемости учащихся // Материалы научной конференции проферского-преподавательского состава ДЖГПИ. – Жиззах, 1989.

18. Активизация мыслительной деятельности учащихся в процессе обучения математики. // Материалы научной конференции проферского-преподавательского состава ДЖГПИ. –Т.: Укитувчи, 1989.

19. Рекомендации по предупреждению неуспеваемости детей // Материалы научной конференции профессорско-преподавательского состава ДЖГПИ. – Т.: Укитувчи, 1989.

20. Некоторые вопросы совершенствования обучения в педвузах // Психологики-педагогические проблемы совершенствования подготовки учителей в свете решений февральского Пленума и реформы высшей и общеобразовательного школы. – Ош, 1989.

21. Олий мактабда геометрия ўқитишни такомиллаштиришнинг айрим масалалари. Жиззах ДПИ профессор-ўқитувчилари XI илмий-назарий конференцияси материаллари. – Жиззах, 1991.

22. Паралелограмга доир масала. Жиззах ДПИ профессор-ўқитувчилари XI илмий-назарий конференцияси материаллари. – Жиззах, 1991.

23. Олий мактаб геометриясининг айрим муаммоли масалалари ва уларни ўрганиш. Жиззах ДПИ профессор-ўқитувчилари XX илмий-назарий конференцияси материаллари. – Жиззах, 1994.

24. Математик тушунчаларни шакллантириш. – Китобда:

Математика, информатика ва уларни ўқитишнинг долзарб муаммолари. – П.З.Давронов таҳрири остида. – Жиззах, 1995.

25. Олий мактаб геометриясидаги айрим жузъий муаммолар тахлилига оид. – Китобда: Математика, информатика ва уларни ўқитишнинг долзарб муаммолари. – П.З.Давронов таҳрири остида. – Жиззах, 1995.

26. Дарсда теоремани исботлашга тайёрлаш. – Китобда: Математика, информатика ва уларни ўқитишнинг долзарб муаммолари. – П.З.Давронов таҳрири остида. – Жиззах, 1995.

27. Механика масалаларини Эйлер интеграллари ёрдамида ечиш. «Қишлоқ хўжалик тараққиёти – фаровонлик манбаи» мавзусидаги илмий тўплам. – Самарқанд, 2001.

28. Чизиқли тенгламалар системасини ечиш усуллари. – Китобда: Ўзбекистонда ўсимликшунослик ва чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўллари. (илмий мақолалар тўплами). 1- жилд. – Самарқанд, 2003.

29. Талабаларга детерминантларни ўрганиш услуби. – Китобда: Ўзбекистонда ўсимликшунослик ва чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўллари. (илмий мақолалар тўплами). 1- жилд. – Самарқанд, 2003.

30. Дифференциал ёрдамида тақрибий ҳисоблаш. – Китобда: Ўзбекистонда ўсимликшунослик ва чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўллари. (илмий мақолалар тўплами). 1- жилд. – Самарқанд, 2003.

31. Олий ўқув юртларида математика ўқитишда янги педагогик технология. – Китобда: «Олий ўқув юртлари физика, математика, информатика фанларини ўқитиш муаммолари ва ечимлари». Республика илмий-амалий анжуманнинг

маърузалари тўплами, 2005. 24-25 июн, Гулистон, 2005.

32. Жараёнларни статистик таҳлил қилиш. – Китобда: «Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимида илмий тадқиқот ва педагогик ўқитиш муаммолари» мавзусида профессор-ўқитувчилар ва илмий ходимлар ҳамкорлигидаги илмий-амалий конференция. 2007 йил 5 январь.

33. Қадимий қишлоқ тарихи // "Ишонч" газетаси, 2007, 1 ноябрь.

34. Жом ва Ҳафрин топонимлари ҳақида баъзи мулоҳазалар. Китобда: Ҳозирги дунё лисоний қиёфаси ва тилшуносликнинг методологик асослари мавзусидаги республика илмий-амалий анжумани. - Самарқанд, 2007.

35. Жом – қадимий қишлоқ // "Науот" газетаси, 2008, 21 февраль.

36. Ноанъанавий машғулот // "Зарафшон" газетаси, 4 февраль 2010 йил.

37. "Жом университети" // "Зарафшон" газетаси, 27 февраль 2010 йил.

38. Тўртбурчаклар оиласи мавзусини ўтишда ноанъанавий усуллардан фойдаланиш //Материалы Республиканской научно-методической конференции. Современные методы обучения и актуальные проблемы преподавания высшей математики и физики в ВБОУ и ВУЗах. – Джизак, 2010. 154-с.

39. Талабаларнинг мустақил ишларини ташкил этиш муаммолари. –Узлуксиз таълим тизимида ўзаро ҳамкорлик сифати ва самарадорлигини оширишнинг назарий-амалий муаммолари. СамДУнинг иккинчи илмий-амалий конференция материаллари, 2-қисм. –Самарқанд, 2010, 149-бет.

40. Таълимда инновацион технологиялар. – Узлуксиз таълим тизимида ўзаро ҳамкорлик сифати ва самарадорлигини оширишнинг назарий-амалий муаммолари. СамДУнинг иккинчи илмий-амалий конференция материаллари 2-қисм.

– Самарқанд, 2010, 149-бет.

41. Талабаларнинг мустақил ишларини ташкил этиш тажрибасидан // Таълим муаммолари журнали, № 2, 2010.

42. Кичик гуруҳларда ишлаш ва интерфаол дарс. – Олий математика ва физика ўқув фанларининг татбиқий жараёнларини ўргатиш (илмий-услубий семинар). – Жиззах, 2011.

43. Қадимги олимлар ишларида бурчак билан боғлиқ масалалар. – Олий математика ва физика ўқув фанларининг татбиқий жараёнларини ўргатиш (илмий-услубий семинар). – Жиззах, 2011.

44. Қишлоқ хўжалиги фанларини ўқитишда ноанъанавий усуллар // Таълим муаммолари журнали, № 2, 2011.

45. Фанларни мутахассислик билан боғлаб ўқитиш. // Таълим муаммолари журнали, № 3, 2011.

46. Таълимда узвийлик // Таълим муаммолари журнали, № 3, 2012.

47. Таълим муассасаларида ўқувчи – талабаларнинг билимлари сифатини назорат қилишнинг рейтинг тизими тўғрисидаги мулоҳазалар // Таълим муаммолари журнали, № 3, 2012.

48. Талабалар ёзувини яхшилаш тўғрисида айрим мулоҳазалар // Таълим муаммолари журнали, № 4, 2012.

49. Илм чўққисига меҳнат ва ирода орқали етиш мумкин (Самарқанд КХИ раҳбарияти томонидан эълон қилинган юбилей мақоласи) // “Зарафшон” газетаси, 2012-йил 8-ноябрь. Мақола муаллифи О.Раҳимов.

50. Олий математика фанининг фермерлик ишига татбиқи. // Фермер хўжаликларини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари ва истиқболлари. Иқтидорли талаба ва магистрантларнинг “Обод турмуш йили”га бағишланган илмий конференцияси материаллари тўплами. - Самарқанд, 2013.

51. Абитуриентларнинг тести тўғрисида // “Фан ва ишлаб

чиқариш интеграцияси қишлоқ хўжалиги самарадорлигининг муҳим омили” номли Республика илмий-амалий конференцияси материаллари тўплами. 1-қисм. - Самарқанд, 2013. -220-223- бетлар.

52. Янги услубдаги дарс // “Қишлоқ хўжалик фани ютуқлари – фермер хўжаликлари истиқболига” номли Самарқанд ҚХИ профессор-ўқитувчилар, ёш олимлар ва катта илмий ходим-изланувчиларнинг илмий-амалий конференцияси материаллари тўплами. – Самарқанд, 2014. -216-218-бетлар.

53. Янги услубдаги дарс // “Математика ва уни ўқитишнинг инновацион методлари” номли Тошкент молия институти назарий ва илмий-услубий мақолалар тўплами. 2-қисм. – Тошкент: “Extremum press”, 2014. -151-154 - бетлар.

54. Ҳосиланинг иқтисодий масалаларга татбиқи. // Самарқанд ҚХИ ёш олимлар, магистрантлар ва иқтидорли талабаларнинг “2014 йил – Соғлом бола йили”га бағишланган илмий конференцияси материаллари тўплами. 2-қисм. – Самарқанд, 2014. -11-13-бетлар.

55. Чизикли тенгламалар системасининг қишлоқ хўжалик масалаларига татбиқи // Самарқанд ҚХИ ёш олимлар, магистрантлар ва иқтидорли талабаларнинг “2014 йил – Соғлом бола йили”га бағишланган илмий конференцияси материаллари тўплами. 2-қисм. – Самарқанд, 2014. -13-14-бетлар.

56. Математика таълимида ўқитиш методларининг интеграцияси. - Ўзбекистон Республикаси Тошкент олий умумқўшин қўмондонлик билим юрти “Республика таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотларни табиий-илмий фанларни ўқитиш жараёнига татбиқ этиш муаммолари” Республика илмий-амалий анжумани материаллари тўплами. – Тошкент, 2015. -129-132-бетлар.

57. “Олий математика” фани бўйича амалий машғулотларни ташкил этиш тажрибасидан. - Ўзбекистон Республикаси

Тошкент олий умумқўшин қўмондонлик билим юрти “Республика таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотларни табиий-илмий фанларни ўқитиш жараёнига татбиқ этиш муаммолари” Республика илмий-амалий анжумани материаллари тўплами. – Тошкент, 2015. -132-135-бетлар.

58. Математика ўқитишда инновацион методлардан интегратив фойдаланиш. - Тошкент молия институтининг “Математика ва уни ўқитишнинг инновацион методлари” номли назарий ва илмий-услубий мақолалар тўплами, 3-китоб. – Тошкент: “Extremum press” нашриёти, 2015. - 5-13-бетлар.

59. “Олий математика” фанини ўқитишни касбга йўналтириш тажрибасидан // Тошкент молия институтининг “Математика ва уни ўқитишнинг инновацион методлари” номли назарий ва илмий-услубий мақолалар тўплами, 3-китоб. – Тошкент: “Extremum press” нашриёти, 2015. - 21-25-бетлар.

60. Олий математикадан амалий машғулотларни ўтказиш тўғрисида // Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш самардорлигини ошириш имкониятлари. Самарқанд ҚХИ профессор-ўқитувчилар илмий-амалий конференцияси материаллари тўплами, 2-қисм. – Самарқанд, 2015. - 215-218-бетлар.

61. Корхона рентабеллигининг математик моҳияти. – Аграр соҳадаги муаммолар ва уларнинг ечимида илм-фаннинг роли // Иқтидорли талаба ва магистрантларнинг илмий конференцияси материаллари. – Самарқанд: “Mehribon poligraf servis”, 2015.

62. “Кексаларни эъозлаш” йили муносабати билан 2015 йил 9 майда Самарқанд шаҳридаги “Найман” маҳалласида ўтказган хайрия тадбир бўйича видеоролик.

63. Жом сойидаги кўприклар // “Овози Самарқанд” газетаси, 2015 йил 4 июл (Тожиқ тилида).

64. Жомлик полвонлар доврўғи // “Нуробод” газетаси, 2015 йил 17 июл.

65. Лалмикор ва суғориладиган ерлар деҳқончилиги интеграцияси (Самарқанд вилояти Нуробод тумани Жом қишлоғи мисолида).- “Ўзбекистонда озиқ-овқат дастурини амалга оширишда қишлоқ хўжалик фани ютуқлари ва истиқболлари” номли Самарқанд ҚХИ да 2015 йилнинг 20-21 ноябрь кунлари ўтказилган Республика илмий-амалий конференция материаллари тўплами. - Самарқанд, 2-қисм. -328-331-бетлар.

66. Қишлоқ мактаб ёшлари орасидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга қўмаклашиш // Узлуксиз таълим-тарбия контекстида инновацион методлардан фойдаланиш аспекти. Илмий-услубий мақолалар тўплами.-Тошкент: “Уағи нашр”, 2015. - 298-304 бетлар.

67. Ёшлар камолатида маҳалла институтининг роли // Фан, таълим ва ишлаб чиқаришнинг инновацион корпоратив ҳамкорлигини ривожлантириш масалалари. - Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессор-ўқитувчиларининг илмий мақолалари тўплами, 2-қисм, 21-22 апрель 2016 йил. 145-148 бетлар.

68. Қишлоқ мактабларидаги иқтидорли ўқувчилар билан ишлаш тажрибасидан // Фан, таълим ва ишлаб чиқаришнинг инновацион корпоратив ҳамкорлигини ривожлантириш масалалари. - Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессор-ўқитувчиларининг илмий мақолалари тўплами, 2-қисм, 21-22 апрель 2016 йил. 165-172 бетлар.

69. Математика дарсларида интерактив усуллардан фойдаланиш // Тошкент молия институтининг “Математика ва уни ўқитишнинг инновацион методлари” номли назарий ва илмий-услубий мақолалар тўплами, 4-китоб. –Тошкент: “Extremum press” нашриёти, 2016. - 66-69-бетлар.

70. П.Давронов, Т.Остонақулов. Жомнинг тўфонлари – сув мустақиллиги томон қадам // Жамият газетаси, 2018 йил, 2 март.

71. Т.Остонақулов, П.Давронов. Асрлар ошган инновацион ечим (сув ресурсларидан оқилона фойдаланишда қўл келади). Изланиш ва самара рубрикасида берилган мақола // Ma'rifat газетаси, 2018 йил, 4 апрель.

72. Т.Остонақулов, П.Давронов. Жомга сув омборлари керак // Zarafshon газетаси, 2018 йил, 12 апрель.

73. Т.Остонақулов 30-Улус сайлов округидан сайланган Самарқанд вилоят кенгаши депутати, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти ректори, профессор, П.З.Давронов профессор. Келажак сув захираларини ҳосил қилиш имкониятлари. –“Қишлоқ хўжалигида таълим, фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси” мавзусидаги Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессор-ўқитувчилар, докторантлар ва ёш олимлар илмий-амалий конференциясининг мақолалари тўплами. 1-қисм, 10-12 май . – Самарқанд, 2018. -232-238-бетлар.

74. Ўқитишнинг замонавий усулларига асосланган ўқитувчининг фидокорона меҳнати таълимда сифат ва самарадорликни таъминлайди. –“Қишлоқ хўжалигида таълим, фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси” мавзусидаги Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессор-ўқитувчилар, докторантлар ва ёш олимлар илмий-амалий конференциясининг мақолалари тўплами. 2-қисм, 10-12 май . – Самарқанд, 2018. -169-176-бетлар.

75. Молия ҳисоб-китобида устама фоизлардан олинган солиқларни математик усуллар билан ҳисоблаш. // Қишлоқ хўжалигини барқарор ривожлантириш истиқболлари. Самарқанд қишлоқ хўжалик институти иқтидорли талаба ва магистрантларнинг “2018 йил – Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили”га бағишланган илмий конференцияси татериаллари тўплами. 2-қисм, 222-223 бетлар.

76. Иқтисодда аниқ интегралнинг қўлланилиши. // Қиш-

лоқ хўжалигини барқарор ривожлантириш истиқболлари. Самарқанд қишлоқ хўжалик институти иқтидорли талаба ва магистрантларнинг "2018 йил – Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили"га бағишланган илмий конференцияси материаллари тўплами. 2-қисм, 226-228 бетлар.

77. Усмонов С., Давронов П. Таълимда сифат ва самардорлик давр талаби // "Табиий ва аниқ фанларни ўқитишда инновацион ёндашувга асосланган таълим" мавзусидаги республика илмий-амалий конференцияси материаллари. – 301-303-бетлар.

ПРОФЕССОР П.З.ДАВРОНОВНИНГ ОЛИМПИАДА ТАШКИЛОТЧИСИ СИФАТИДАГИ ФАОЛИЯТИ

Самарқанд вилоятининг Нуробод туманига қарашли 24 минг ёшдан ошган, мамлакатимизнинг энг кўҳна қишлоқларидан бири ҳисобланадиган Жомда унинг фарзанди профессор Пирназар Зиятович Давроновнинг 2009 йилдан бошлаб “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиадаси мунтазам ўтказилиб келинади.

Олимпиада ҳар йили бир марта апрель ойининг охиригача куни Жом қишлоғидаги коллеж биносида, Жом ва унинг атрофидаги қишлоқларнинг 14 та мактаби иқтидорли ўқувчилари иштирокида қуйидаги 32 йўналишда ўтказилади:

Номинациялар:

1. Президент асарлари билимдони.
2. Қомусимиз билимдони.
3. Қишлоғимиз тарихи билимдони.
4. Экология соҳаси билимдони.
5. Компьютер соҳаси билимдони.
6. Энг моҳир мусаввир.
7. Энг моҳир ҳунарманд.
8. Энг яхши созанда.
9. Энг яхши хонанда.
10. Энг яхши иншо.
11. Энг кўп китоб ўқиган ўқувчи.
12. Энг чиройли ёзадиган ўқувчи.
13. Энг кўп шеър биладиган ўқувчи.
14. Инглиз тилидан энг кўп сўз биладиган (Бошланғич синфлар учун: 2000 сўз минимал чегара).
15. Инглиз тилини энг яхши биладиган ўқувчи (Юқори синфлар учун).
16. Математикадан энг кўп формула биладиган ўқувчи.
17. Физикадан энг кўп формула биладиган ўқувчи.

18. Кимёдан энг кўп формула биладиган ўқувчи.

19. Энг кучли спортчи.

Мақтабда ўқитиладиган фанлар:

20. Ўзбек тили.

21. Рус тили ва адабиёти.

22. Хорижий тил.

23. Тарих.

24. Давлат ва ҳуқуқ асослари.

25. Иқтисодий билим асослари.

26. Математика.

27. Физика.

28. Кимё.

29. Биология.

30. География.

31. Информатика.

32. Чизмачилик.

Профессор Пирназар Зиятович Давроновнинг биринчи стипендияси ва сертификати 2009 йил 25 майда ўзбек тили ва адабиёти фани бўйича вилоят олимпиадаси ғолибаси бўлган Ирода Эрназаровага 21-мактабнинг сўнгги қўнғироғига бағишланган анжуманда, кенг жамоатчилик иштирокида тантанали равишда топширилди. Ирода ҳозирда СамДУ Ўзбек филологияси факультетида ўқитувчи.

Бу ишни қишлоқдошлар, ота-оналар жамоатчилиги, айниқса, ўқувчилар қизиқиш билан қабул қилишди. Иқтидорли ўқувчилар сони йилдан-йилга ортиб борди. Буни эътиборга олган ҳолда, қишлоқдошлар таклифлари билан 2015 йилда Жом қишлоқ фуқаролар йиғини қошида “Мақтаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш”га йўналтирилган “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбири ўтказиладиган бўлди. Унинг Низоми Самарқанд вилояти ҳокимлиги халқ таълими бошқармаси билан ҳамкорликда ишлаб чиқил-

ди ва 2015 йил 3 майда Жом ҚФЙ умумий йиғилишида тасдиқланди. Шундан буён, профессор П.З.Давронов ҳар йили апрель ойининг охириг якшанба куни ўтказиладиган олимпиада тадбирида биринчи ўринни олган иқтидорли ўқувчиларга ўзининг шахсий жамғармасидан стипендия бериб, уларни ўқишга, касб-ҳунар эгаллашларига рағбатлантириб келмоқда. Жумладан, 2015 йилда Жом ва унинг атрофидаги Сарикўл, Анжирли ва Иброҳим ота қишлоқларининг жами 14 та умумий ўрта таълим мактабларидан “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбирида 155 нафар иқтидорли ўқувчилар иштирок этиб, улардан 39 нафари ғолиб бўлишди.

2016 йилда “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбирида 289 нафар иқтидорли ўқувчи иштирок этиб, улардан 71 нафари ғолиб деб топилди.

2017 йилда “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбирида 477 нафар иқтидорли ўқувчилар иштирок этиб, улардан 1-ўринни 103 нафар, 2-ўринни 51 нафар, 3-ўринни 66 нафар ўқувчилар эгаллашди.

Шу йили домла олимпиада ишига 9 миллион 600 минг сўм миқдорида маблағ сарфлади. Унинг бир қисми ғолибларга стипендия беришга ва сертификат чиқаришга кетган бўлса, қолгани олимпиадани ташкил этиш ва ўтказиш кенгашига компьютер-техника жамланмаси олиб бериш учун сарфланди.

Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада
тадбиридан айрим лавҳалар

Олимпиада бошланиши олдидан.

Давлатимиз мадҳияси янграмоқда.

*Коллеж фойесида: директор Ш.Ў.Хушбақов,
проф.П.З.Давронов ва набираси Б.О.Рашидов.*

*Олимпиаданинг бошланиши олдидан Самарқанд
вилоятнинг турли ташкилотларидан келган
меҳмонлар ва жомликлар биргаликда қизғин
суҳбатлашмоқда.*

Олимпиадани муваффақиятли ташкил этиш ва ўтказиш тўғрисида суҳбат.

Олимпиада жараёни.

Олимпиада жараёни.

*Нуробод тумани Ёшлар Иттифоқи Кенгаши раиси
Зиётов Асомиддин олимпиада жараёнида.*

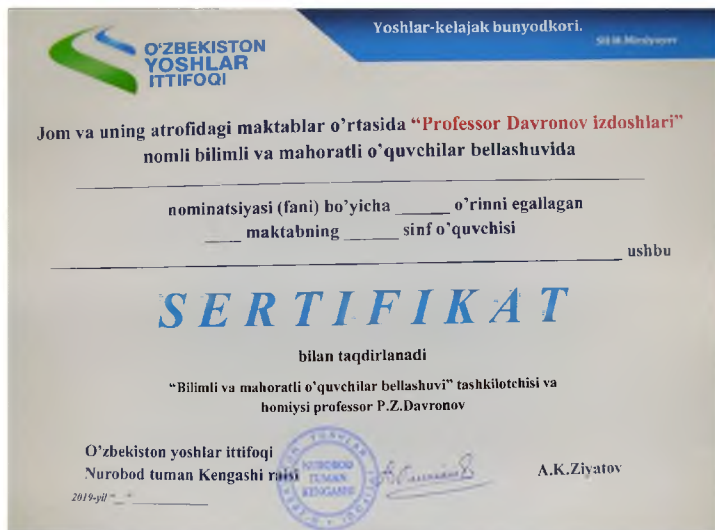
Самарқанд вилоят ҳокимлиги “Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими бошқармаси” вакили Олимов Акмал олимпиада жараёнида.

Нуробод туман ХТБ методисти Каримов Фаҳридин, Зиётов Асомиддин, Машанов Махаммадилар П.З.Давронов иштирокида олимпиада жараёнини кузатмоқда.

Олимпиада ғолибларини рағбатлантиришига тайёргарлик.

Олимпиада сертификати.

**ОЛИМПИАДА ҒОЛИБЛАРИНИ ТАҚДИРЛАШ
ЖАРАЁНИДАН ЛАВҶАЛАР**

Эл фахрига айланган инсон Эштурди Раҳимов.

Коллеж директори: Хушбақов Шавкат.

Жом МФЙ раиси Бойчаев Гулмурод.

Турсунов Абдифаттоҳ ҳожи.

*Нуробод тумани Касб-хунар таълими куратори
Шодиёр Худойбердиев.*

Олимпиада ғолиблари – 2019 йил.

Олимпиаданинг “Кучли спортчилар” номинацияси иштирокчилари.

П.З.Давронов олимпиада ғолиблари билан истиқболдаги режалар тўғрисида суҳбатлашмоқда...

Ушбу ишлар юзасидан Самарқанд ҚХИ ректори, профессор Т.Э.Остонақулов номига Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг “Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси аъзоси, “Миллий тикланиш” демократик партияси фракцияси аъзоси, депутат Н.И.Мухторов номидан ташаккурнома хати олинган.

“ПРОФЕССОР ДАВРОНОВ ИЗДОШЛАРИ” НОМЛИ ОЛИМПИАДА ТАДБИРИНИНГ МАЗМУН-МОҲИЯТИ, УНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШГА ДОИР МАТБУОТ МАТЕРИАЛЛАРИ

**Яхши хабар рубрикаси остида “Зарафшон” газетасининг
2010 йил 24 июн сонидан берилган мақола**

Самарқанд ва Қашқадарё вилоятларини Жом деб ата- лувчи каттагина қишлоқ боғлаб туради. Нуробод тумани худудидаги бу қишлоқ вилоятимизнинг энг қадимий гў- шаларидан ҳисобланади. Зеро, Омондара сойида муз- лик даврида қирилиб кетган мамонтларнинг тошга ай- ланган суяклари, қадимги карвон йўлидан топилган тош болта, қишлоқнинг Қайроқоч аталувчи қисмидан топил- ган тошқирғич, Гўлаксойдан топилган бронза теша, шу- нингдек, бронза даврига оид қабрлар ва улардан чиққан ашёвий далиллар бу фикримизни қувватлайди.

Буюк ипак йўли чорраҳасида жойлашган қишлоқда илм-маърифат, маданият ривожланган бўлиши табиий. Калтасойдан топилган битикдаги белгилар инсоният та- рихи тараққиёти даврида ҳозиргача аниқланган ҳеч бир ёзувга мос келмайди. Демак, бу битик бирор тарихий ёзувнинг ихтиро қилинишига асос бўлса, не ажаб...

Эътиборлиси, бу фикрлар, таъбир жоиз бўлса, аниқ фактларга асосланган фаразлар шу қишлоқда туғилиб ўсган олим, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти про- фессори Пирназар Давроновнинг “Самарқанд Жоми” илмий-тарихий асаридан олинди.

Яқинда Жом қишлоғидаги педагогика касб-хунар кол- лежида Пирназар Давроновнинг “Самарқанд Жоми” ил- мий-тарихий асари тақдимоти бўлиб ўтди. Унда қишлоқ тарихи, қолаверса, бугунги ижтимоий-иқтисодий, маъ-

навий ҳаётда бевосита қатнашаётган кишилар иштирок этди. Тадбир доирасида асар муаллифининг Жом ва унинг атрофидаги қишлоқлар мактабларига 3 миллион сўм миқдоридаги тухфаси ҳамда ўзи ўқиган мактабнинг ҳар томонлама баркамол ўқувчиси учун ташкил этилган стипендияси тақдим этилди.

Юлдуз Ўрунбоева, Ўзбекистон Фанлар академияси аспиранти.

Эҳтиром

САХОВАТЛИ ИНСОН, ЖОНКУЯР УСТОЗ

Профессор Пирназар Давроновни кўпчилик заҳматкаш олим, сахий ва фидойи инсон сифатида билади, қадрлайди. Устоз айни вақтда Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида фаолият кўрсатмоқда. Унинг математика ва педагогикага оид юздан ортиқ илмий, услубий қўлланмалари нашр этилган.

Этиборлиси, домла узоқ йиллик илмий изланишлар олиб бориб, ўзи туғилиб ўсган Жом қишлоғи тарихини ҳам ўрганди. Натижада "Самарқанд Жоми" китоби дунё юзини кўрди. Ушбу китоб қишлоғимиз ўтмишининг ёзма манбаи бўлиб, ёшларни ватанпарварлик, аждодлар анъаналарига садоқат руҳида тарбиялашга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир. Зеро, қишлоғи тарихини, ота-боболари ўтмишини билган ёшлар қалбида она Ватанга бўлган муҳаббати ортади. Юрагида буюк аждодларга муносиб ворислар бўлиш туйғуси жўш уради.

Дарвоқе, Пирназар ака тиришқоқ, интилувчан, билимдон ўқувчи ёшларни доимо қўллаб-қувватлаб келади. Шу мақсадда у 2009 йилда ўз шахсий жамғармаси ҳисобидан Жом қишлоғидаги мактаб ўқувчиларига стипендиялар жорий қилган. 2014 йилда мактабимиз ўқувчи-

ларига стипендия берувчилар сони яна кўпайди. Бу йил мазкур стипендиялар "Энг яхши китобхон", "Формулалар билағони", "Чиройли ҳуснихат соҳиби", "Қишлоқ тарихи билимдони", "Инглиз тили билимдони" каби номинациялар бўйича ғолиб ўқувчиларга топширилди.

Ҳар қандай хайрли иш эзгу амалларга қанот бағишлайди. Бундай яхши амалларнинг юртимиз бўйлаб кенг қулоч ёйишига ишонамиз.

Саида Холбозорова.

"Моҳият" газетаси, 2014 йил 25 июль.

ТАЪЛИМ ҲОМИЙСИ

Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори Пирназар Давронов қишлоғимиздаги 21-умумтаълим мактабида ўқиган. 2009 йилдан буён домла савобли ишга қўл уриб келади. Унинг ташаббуси билан илм даргоҳимизда "Энг кўп китоб ўқиган", "Энг кўп шеър ёдлаган", "Энг кўп формула биладиган", "Энг чиройли ёзадиган", "Қишлоқ тарихи билимдони", "Инглиз тили билимдони", "Компьютер билимдони", "Энг яхши иншо" каби 8 та йўналиш бўйича истеъдодли ўқувчилар ҳар ўқув йилининг сўнгида стипендия ва сертификат билан тақдирланиб борилиши эзгу анъанага айланди.

Ўз олдида иқтидорли ва билимдон ўқувчиларни моддий жиҳатдан қўллаб-қуватлашга ҳисса қўшишдек эзгу мақсадни қўйган ушбу инсоннинг ҳомийлик ёрдамими 2009 йилда 1 нафар, 2010, 2011, 2012, 2013 йилларда 10 нафардан ортиқ аълочи ўқувчилар олган бўлса, 2010 йилда устоз П.Давронов 3 миллион сўмлик ҳомийлик ёрдами, ўқув жиҳозлари тўхфа этди.

Домланинг эзгу ишлари бошқаларга ҳам ўрнак бўлиб, меҳнат фахрийси, қишлоғимиз кайвониси Мамат Абдул-

лаев, табиб, халқ табобати фахрийси ва тиббиёт фанлари доценти Алишер Ёрматовлар ҳам таълим ҳомийлигини давом эттириб келмоқда.

Дарҳақиқат, орамизда Пирназар Давронов сингари эзгу ишларга бел боғлаган, яхши амалларга чоғланган одамлар бор экан, ҳаётимиз янада файзли, турмушимиз бундан-да обод, ёшларимизнинг эса илмга бўлган муносабати ҳам ўзгача бўлади.

**Саида ХОЛБОЗОРОВА,
21-умумтаълим мактаби ўқитувчиси.
“Нуробод” газетаси, 2014 йил 22 август.**

**ОЛИМНИНГ РАЎБАТИ ЎҚУВЧИЛАР ИНТИЛИШИГА,
ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ ТИЗИМЛИ ИШЛАШИГА,
ОТА-ОНАЛАРНИНГ ТАЪЛИМГА ЯҚИНЛАШИШИГА
САБАБ БЎЛАЯПТИ**

Мактаб – муқаддас даргоҳ. Бу ерда таълим олаётган ўқувчи орадан йиллар ўтиб, жамият ривожига ҳисса қўшадиган касб эгасига айланади. Эгаллаган билими унга бир умр асқотади, узлуксиз таълимнинг кейинги босқичларида мустаҳкам пойдевор билан ўтади. Шу боис ўқувчиларнинг пухта билим олишини, ютуқлар сари интилишини қўллаб-қувватлайдиган қатор танлов ва мусобақаларни ўтказиш анъана тусига кирган. Замонавий дарс учун барча керакли анжомлар билан жиҳозланган синфларда сифатли таълим олиши таъминланаётган ўқувчи зиммасида интилиш ва изланиш масъулияти туради.

Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори Пирназар Давроновнинг 2009 йили ўтказилган “Самарқанд Жами” илмий-тарихий асари тақдиротида Жом қишлоғидаги 21-мактаб ўқувчилари ҳам иштирок этишганди. Вилоятдаги чекка, бироқ катта ва кўҳна, Буюк

ипак йўли чорраҳасида жойлашган, табиати бетакрор Жом қишлоғидаги мактабда таълим олаётган ёшларга муаллиф китоб билан бирга 3 миллион сўм тухфа қилди.

– Шундан сўнг ўқувчиларда ўз қишлоғининг тарихини ўрганишга қизиқиш, пири бадавлат қариялардан яқин ўтмиш ҳақидаги хотираларни эшитишга интилиш кучайди, – дейди мактаб директори Эшмурод Худойназаров.

Ёш мактабдошларининг изланувчанлигини кўрган домлада энг билимдонлар учун стипендия жорий қилиш фикри туғилди. Ўқувчиларни ёшлигидан мақсадли ҳаракат учун рағбатлантириш, туман, вилоят, республика миқёсидаги билимлар синовида муваффақиятли иштирокини назарда тутиб, 8 та номинация – “Энг кўп китоб ўқиган ўқувчи”, “Инглиз тилини энг яхши биладиган ўқувчи”, “Компютерни энг яхши биладиган ўқувчи”, “Энг кўп шеър ёдлаган ўқувчи”, “Энг кўп формула (математикадан, ёки физикадан, ёки кимёдан) биладиган ўқувчи”, “Энг чиройли ёзадиган ўқувчи”, “Энг яхши иншо ёзган ўқувчи”, “Қишлоғи тарихи билимдони” каби йўналишларда ғолиблар аниқланадиган бўлди. Бу номинациялар болаларнинг маънавий оламини бойитиш, замонавий билимларни эгаллашга ундаш, ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мақсадида татбиқ этилган.

Ғолибларни аниқлаш учун директорнинг ўқув ишлари бўйича ўринбосари, фанлар бўйича методбирлашма раҳбарлари, ота-оналар қўмитаси фаолларидан иборат ҳайъат тузилган. Улар апрель ойида даъвогарларнинг ишларини номинациялар бўйича кўриб чиқади. Ҳар бир даъвогар 12 варақли дафтарга ўқиган китоблари, ёдлаган шеърлари, математика, физика, кимёдан биладиган формулалари, инглиз тилидан биладиган сўзлари рўйхати, ҳуснихат намунасини АРМга топширади. Дафтар жилдига номинация номи, ўқувчи, синфи ва унга

раҳбарлик қилган ўқитувчининг исм-фамилияси ёзилади. Ҳайъат аъзолари ёзма ишлар билан танишгач, суҳбат ўтказиб, ғолибларни аниқлайди. Кейинги йилларда танловга тақдим этиладиган ишларда такрорланишларнинг олдини олиш мақсадида ғолиб деб топилган ўқувчиларнинг ижодий ишлари ва стипендия қайдномаси АРМда сақланади. Бир вақтнинг ўзида иқтидорли ўқувчилар рўйхати жамланиб, намунали ишлар банки ҳам бойиб боради. Ғолибларга стипендия ва сертификат ўқув йили охирига бағишланган тадбирда тантанали равишда топширилади. Бундай рағбат барча ўқувчиларни чуқур билим эгаллашга, ота-оналарни фарзандларининг ўқишига ва тарбиясига эътиборли бўлишга, мактаб билан ҳамкорликни кучайтиришга ундамоқда.

– Ҳар ўқув йилида кутилмаган истеъдод соҳиблари аниқланаяпти, – дейди Эшмурод Худойназаров. – Масалан, ўтган ўқув йилида ўн нафар ўқувчига стипендиялар берилган бўлса, улардан 2-“А” синф ўқувчиси Нодирбек Бобоевнинг чиройли ёзиш бўйича, 6-“Б” синф ўқувчиси Шоҳсанам Айназарованинг 500 та шеър ёдлаб ғолиб бўлишларини ҳеч ким кутмаган эди. Ўлкашунослик бўйича ўнлаб билимдонлар орасидан Ҳосият Темирова изланишлари юқори баҳоланган бўлса, 9-“Б” синфдан Латофат Комилова биологиядан вилоят фан олимпиадаси ғолиби сифатида стипендия соҳиби бўлди.

Мактаб ўқитувчилари ва қишлоқ аҳли мазкур стипендия ўқувчиларнинг билим олишига, мутолаага муносабатининг сезилари ўзгарганини таъкидлашди. Ўқувчилар хотираси, зеҳни ўсаётганлиги кузатилмоқда. Ўқитувчилар орасида ҳам ўқувчисининг ғолиб бўлишига интилиш, келажакдаги ишларини режалаштириб, тизимли ишлаш малакаси шаклланди. Бу тадбир мактабда ўқув-тарбия ишларининг сифат жиҳатдан юксалишини таъминламоқда.

Муродулла Раемов,
Тошкент молия институти профессори,
Саида ХОЛБОЗОРОВА,
Нуробод туманидаги 21-мактаб ўқитувчиси.
“Маърифат” газетаси, 2015 йил 18 февраль.

ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЗДИ

Нуробод мактабгача таълим ва хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежида “Мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш асоциацияси” томонидан олимпиада ўтказилди. Унда Жом қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги ўн тўртта умумтаълим мактабларининг 150 нафардан зиёд ўқувчилари ўз билим ва иқтидорларини синовдан ўтказишди.

Етти йил аввал Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори Пирназар Давронов ўзи таълим олган Жом қишлоғидаги 21-умумтаълим мактабидаги иқтидорли ўқувчиларга шахсий жамғармаси ҳисобидан стипендия беришни йўлга қўйганди.

Бу эса ўқувчиларнинг ўқишга интилиши кучайиши, фан олимпиадалари ва билимлар беллашуви, турли мусобақаларда муваффақиятли иштирок этишларига хизмат қилмоқда.

2014-2015 ўқув йилидан профессорнинг бу ташаббусини Жом қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги барча мактабларда оммалаштириш таклифи ҳудуддаги олтита маҳалла ва кенг жамоатчилик томонидан қўллаб-қувватланди. Натижада, “Мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш асоциацияси” ташкил этилди.

Ассоциация томонидан ташкил этилган дастлабки олимпиадада 40 нафар ёшлар ғолиб деб топилди, сти-

пендия ва фахрий ёрлиқлар, ҳомийларнинг қимматбаҳо эсдалик совғалари билан тақдирланди.

**Маҳаммади Мошонов,
Нуробод туманидаги 21-умумтаълим
мактаби ўқитувчиси.
“Зарафшон” газетаси, 2015 йил 16 июн.**

ИҚТИДОРЛАРГА СТИПЕНДИЯ Миннатдорчилик

Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори Пирназар Давронов 2009 йилдан буён Нуробод тумани Жом қишлоғида жойлашган 21-умумтаълим мактабининг иқтидорли ўқувчиларини қўллаб-қувватлаш мақсадида уларга шахсий жамғармасидан стипендия бериб келмоқда.

Мактабимизда ҳар йили “Президент асарлари билимдони”, “Қомусимиз билимдони”, “Ватанимиз ва қишлоғимиз тарихи билимдони”, “Экология билимдони”, “Компьютер билимдони”, “Энг моҳир мусаввир”, “Энг моҳир ҳунарманд”, “Энг яхши ёш созанда”, “Энг яхши ёш хонанда”, “Энг яхши иншо соҳиби”, “Энг кўп китоб ўқиган ўқувчи”, “Энг чиройли ёзадиган ўқувчи”, “Энг кўп шеър биладиган ўқувчи”, “Энг кучли спортчи” номинациялари ва фанлар бўйича энг топқир, зийрак, билимдон ўқувчилар беллашувлари ўтказилиб келинмоқда. Ғолибларга мактабда ўтказиладиган тадбирларда стипендия топширилади. Бу тадбир бир неча йилдирки, мактабимизда аёнана тусини олган.

Ўқувчиларнинг дунёқарашини шакллантириш, топқирлик ва зийракликка жалб этиш, билим чўққиларини забт этишда иқтидорли ўқувчиларнинг ибрат қилиб кўрсатилиши муваффақиятлар гаровидир. Мактабимизда эса иқтидорли ўқувчилар сони йилдан-йилга ортиб

бораётир. Жумладан, 2013-2014 ўқув йилида 2-“А” синф ўқувчиси Нодирбек Бобоев энг чиройли ҳуснихати, 3-“А” синф ўқувчиси Севинч Убайдуллаеванинг ёзги таътилда 100 та китоб ўқиганлиги, 8-“А” синф ўқувчиси Жамшед Абдихоловнинг математикадан 91 та формулани ёддан хатосиз ёзиб бериши, 9-“Б” синф ўқувчиси Латофат Комилованинг умумтаълим фанлари олимпиадасининг вилоят босқичида биология фанидан ғолиб бўлиши ва шу каби ўнлаб ўқувчилар эришаётган муваффақиятлар ана шу рағбатнинг мевасидир.

2014-2015 ўқув йилида 39 нафар ўқувчи иқтидорли ўқувчи дея эътироф этилиб, ушбу стипендияни қўлга киритдилар. Беш йилдан буён “Энг кўп шеър биладиган ўқувчи” номинациясида қатнашаман. 2013-2014 ўқув йилида 500 та, 2014-2015 ўқув йилида 10317 мисра, 5158 байтдан иборат 630 та шеърни ёддан айтиб бериб, ғолиб бўлдим. Ҳар йили ёдлаган шеърларим сонини 100-150 тага оширишга ҳаракат қиляпман.

Мактабимизда бундай танловларни ўтказиб, иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаётган, таълим-тарбиямиз ва порлоқ келажагимиз учун жонбозлик кўрсатаётган фидойи инсон, профессор П.Давроновга тенгдошларим номидан миннатдорчилик билдираман.

**Шоҳсанам Айназарова,
Нуробод туманидаги 21-умумтаълим
мактабининг 7-синф ўқувчиси.
“Маърифат нури” газетаси, 2015 йил 15 июл.**

САВОБ

Ҳеч биримиз ундан бенасиб қолмайлик

Қишлоғимиз оқсоқоли Абдуфаттоҳ бобо доимо "Савобнинг катта-кичиги бўлмайди. Чанқаган кишига бир пиёла сув берсанг ҳам савоб. Бировнинг юкини кўтаришиб юборсанг ҳам савоб. Муҳтожга ёрдам қўлини чўзсанг бу ҳам савоб" деб ўғит беради.

Кейинчалик "савоб" ҳақида ўйлар эканман, бу оддий сўз замирида улкан маъно борлигини англадим.

Ҳамқишлоқларим Муҳиддин махсум ўтган аср бошларида уч нафар камбағал йигитга ўқишни битириб олгунча кўмаклашган экан.

Яна бир мисол. Ўтган асрнинг 70-йилларида Усмон аравакашнинг укаси ва келини кутилмаганда бирин-кетин вафот этиб, норасида бир ўғил, беш қизи етим қолибди. Буларни етимхонага олиб кетмоқчи бўлишганда Усмон бобо кампири Нурбиш момо билан "Жигарларимизни ўзимиз тарбиялаймиз", деб олиб қолишибди. Кейин билсак, бу олти боладан ташқари, вафот этган қизининг ҳам икки гўдагини паноҳларига олиб, ўзларининг саккиз фарзандига қўшиб оқ ювиб, оқ тарашган экан. Чол-кампир қўл учида кун кўрса-да бирор марта худогашак келтириб нолимасди. Ун саккиз кишидан иборат бу аҳил оилага ҳамманинг ҳаваси келаркан. Усмон бобонинг аравакашлик қилиб топгани, Нурбиш момонинг пилла боқиб, ҳар ҳафтада битта гилам тўқиб бозорда сотган пулига қора қозон қайнаб тураркан.

Ҳозирги пайтда, афсуски, халқимизнинг "савоб" деган қадрияти бироз унутилаётгандай. Айрим кишилар ном чиқариш учун данғиллама тўй, "ЗАГС"га қўша-қўша машина ёки таниқли ҳофизни олиб келиш ўрнига Муҳиддин махсум, Усмон бобо каби савоб ишларга

қўл урсалар, бошқалар ҳам улардан ўрناق олиб, хайрли амалларга кўпроқ бош қўшармиди?

“Савоб ишга қўл ураман деган саховатпеша одамга хайрли юмуш кўп. Бундан саккиз йил аввал Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори Пирназар Давронов қишлоғимиздаги 21-мактаб ўқувчиларининг энг аълочиларини ўз ҳисобидан моддий рағбатлантиришни йўлга қўйганди. Ўтган йили эса домла Жом қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги 14 та мактабда ана шундай савоб ишга қўл урди.

Ўқтам САТТОРОВ,
Нуробод тумани, Жом қишлоғи.
“Зарафшон” газетаси, 2016 йил 18 февраль.

ЁШЛАРИНИНГ ПОРЛОҚ КЕЛАЖАГИНИ ЎЙЛАЁТГАН ЖОМ **Қишлоқ мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни** **аниқлаш ва уларга кўмаклашиш тажрибасидан**

Т.Э.Остонақулов – 30-Улус сайлов округидан сайланган вилоят кенгаши депутаты, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти ректори, профессор.

Ў.К.Аҳмедов – Жом қишлоқ фуқаролар йиғини раиси.

Ф.П.Давронова – Самарқанд қишлоқ хўжалик институти ўқитувчиси.

Ушбу мақола “Ўзбекистонда озиқ-овқат дастурини амалга оширишда қишлоқ хўжалик фани ютуқлари ва истиқболлари” номли Самарқанд ҚҲИ да 2015 йилнинг 20-21 ноябрь кунлари ўтказилган Республика илмий-амалий конференция материаллари тўпламида чоп этилган. 3-қисм. 126-131-бет.

Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шарти эканлигини яхши билган Республикамиз Биринчи Президенти И.А.Каримов мамлакатимиз мустақиллигининг дастлабки йилларида-ноқ бу соҳага ҳал этилиши долзарб бўлган устувор масалалардан бири сифатида асосий эътиборларини қаратди. Жумладан, Биринчи Президентимиз И.А.Каримов 2015 йил 10 апрелда Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқида ҳам ёшлар масаласига алоҳида эътиборини қаратиб, мамлакатимиз эришаётган муваффақиятларнинг асосий сабабларидан бири – “бугунги кунда ҳал қилувчи куч бўлиб майдонга чиқаётган, замонавий билим ва касб-ҳунарларни пухта эгаллаган, мустақил ва янгича фикрлайдиган, Ватанимизнинг эртанги куни учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган навқирон ёшларимизни биз ўзимизнинг ишончимиз, таянчимиз ва суюнчимиз деб билганимиздандир”, – дейди. Ҳақиқатан, дунёнинг бугунги тараққиёт манзарасига назар ташласак, мамлакатнинг ер майдони кенглиги, моддий ресурслари асосий рол ўйнамай қўйди. Мамлакат тараққиёти даражаси унинг интеллектуал салоҳиятига боғлиқ бўлиб қолди. Бунга Япония ва Корея давлатлари яққол мисол бўлади. Уларнинг ер майдони катта эмас, унумдор ерлари ҳам кам, қазилма бойликлари деярли йўқ, бироқ илм туфайли жаҳонда етакчи ўринларни эгаллаб турибди. Иқтидорли, салоҳиятли, талантли ёшларни аниқлаш, уларга кўмаклашиш мамлакатимиз бўйлаб кенг қулоч ёзди ва ўзининг натижаларини бермоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 13 октябрдаги “Ўзбекистон иқтидорли ёшларини тақдирлаш ва моддий рағбатлантириш тўғрисида”ги

226-сонли қарори, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази, Халқ таълими вазирлиги, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест марказининг 2009 йил 1 майдаги 18 Қ/Қ, 20, 13/ҚҚ-сон қарори билан тасдиқланган "Академик лицейлар, касб-ҳунар коллежлари ва умумтаълим мактаблари ўқувчиларининг умумтаълим фанлари бўйича Республика олимпиадаларини ўтказиш ва халқаро фан олимпиадалари иштирокчиларини танлаш тўғрисида Низом" ҳаётга татбиқ этилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 19 июндаги "Баркамол авлодни тарбиялашда оила институти ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг таълим муассасалари билан ўзаро ҳамкорлигини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 175-сонли қарори ёялари асосида Самарқанд вилояти Нуробод тумани Жом ҚФЙ ҳудудидаги "Мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш ассоциацияси" Жом ҚФЙ таркибида нодавлат, нотижорат уюшма сифатида тузилди ва давлатимизнинг ёшлар тўғрисида чиқарган ҳужжатлари доирасида, жамоатчилик асосида фаолият кўрсата бошлади.

Ассоциация – ташкилотлар, муассасалар ва шахслар томонидан муштарак, умумий мақсадни амалга ошириш учун тузиладиган уюшма.

Республикамизнинг "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" деб аталган 2009 йилдан бошлаб Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори Пирназар Давронов ўзи ўқиган Нуробод тумани Жом қишлоғидаги 21-умумтаълим мактабининг иқтидорли ўқувчиларини рағбатлантириш, уларни қўллаб-қувватлаш ташаббуси билан чиқиб, ўзининг шахсий жамғармасидан стипендия ва махсус тайёрланган сертификат бера бошлади.

Биринчи стипендия ва сертификат 25 май 2009 йилда ўзбек тили ва адабиёти фани бўйича вилоят олимпиадаси ғолибаси бўлган Ирода Эрназаровага 21-мактабнинг сўнгги қўнғироғига бағишланган анжуманда, кенг жамоатчилик иштирокида тантанали равишда топширилди.

Бу хайрли ташаббус йилдан йилга қанот ёзиб борди. Унга қишлоқ фаоллари, мактаб ўқитувчилари, ота-оналар жамоатчилиги, ўқувчилар катта қизиқиш билан қарай бошлашдилар. Дастлабки йилларда фақат вилоят олимпиадасида ғолиб бўлган ўқувчилар рағбатлантирилиб борилган бўлса, кейинги йилларда иқтидорли ўқувчилар ичидан фақат биринчи ўринни олган ўттиздан ортиқ ўқувчиларга стипендия ва сертификат берилди бошланди. Мактабда иқтидорли ўқувчилар сони йилдан йилга ортиб бориб, улар ўзларини қизиқтирган соҳалари бўйича намоён қила бошладилар.

Иқтидорли ўқувчилар мактабнинг педагогик кенгашида шакллантирилиб тасдиқланган ва ўқув ишлар бўйича директор ўринбосари раҳбарлигида ўқув йили давомида фаолият кўрсатадиган мутахассис ўқитувчилар ҳайъатининг таклифига асосан барча номинациялар ва ўқув фанлари бўйича мактабнинг ички олимпиадаси март ойининг биринчи ярмида 2-9 синфлар кесимида ўтказилади ва натижалар 100 баллик тизимда баҳоланади. 76-100 оралиғида балл тўплаган ўқувчилар иқтидорли ўқувчилар сифатида рўйхатга олинади ва улар орасидан ғолиблар аниқланади. Номинация тури ёки ўқув фани ўқувчининг иқтидори, қизиқиши ва ўзлаштиришига мос равишда ўқитувчилари кўмагида эркин танланади.

Иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларни кенг жамоатчилик иштирокида тақдирлаш, ҳеч ким кутмаган ижобий натижаларга олиб келди. Масалан, биргина 2014 йилда 2 "А" синф ўқувчиси Нодирбек Бобоев билан 9 "Б"

синф ўқувчиси Садоқат Яхшимуродовалар энг чиройли ёзиш бўйича, 3 “А” синф ўқувчиси Севинч Убайдуллаева 100 та шеър ёдлаб, 5 “Б” синф ўқувчиси Бобуржон Ўктамов 110 та китоб ўқиб, 6 “Д” синф ўқувчиси Шоҳсанам Айназарова 500 та шеър ёдлаб, 8 “А” синф ўқувчиси Жамшед Абдихолов математикадан 91 та, 9 “А” синф ўқувчиси Зарнигор Неъматиллаева физикадан 57 та, 9 “Б” синф ўқувчиси Собира Шамсиддинова кимёдан 75 та формулани ёддан тўғри ёзиб бериб, 9 “А” синф ўқувчиси Ҳосият Темирова қишлоғи тарихини ҳаммадан яхши билиб, 9 “Б” синф ўқувчиси Латофат Комилова биология бўйича вилоят фан олимпиадаси ғолиби бўлиб, стипендия ва сертификат билан тақдирланди.

21-умумтаълим мактабидаги бундай ижобий жараён ўқувчиларнинг ўқишга интилишига, иқтидорли ўқувчилар сонининг йилдан-йилга ошиб боришига, ўқитувчиларнинг тизимли ишлашига, ота-оналарнинг таълимга яқинлашишига сабаб бўлмоқда.

Вужудга келган ижобий тажриба доирасини кенгайтириш, оммалаштириш мақсадида Жом ҚФЙ таркибидаги олти та маҳалла ҳудудларида жойлашган 14 та мактабга очиқ хатлар билан “Мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш ассоциацияси”ни тузиш тўғрисида мурожаат қилинди. Ассоциациянинг низоми ишлаб чиқилди. Тайёрланган низом ва иқтидорли ўқувчиларга бериладиган сертификат намунаси нусхалари таклиф беришлари учун мактабларга тарқатилди, Нуробод туман ҳокимлиги ва туман ҳокимлиги халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими (ХТМФМТ ва ТЭБ)га тақдим этилди. Ҳокимлик бошланган мазкур ташаббусни маъқуллади.

Жом ҚФЙ ҳудудидаги “Мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш

ассоциацияси”нинг умумий раҳбари этиб, кейинги йилларда Жом қишлоғида амалга оширган катта бунёдкорлик ишлари учун Самарқанд вилояти ифтихорига айланган Эштурди Раҳимов, 63-умумтаълим мактабининг ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари Шуҳрат Садинов ассоциациянинг йиллик олимпиадасини ташкиллаштириш ва уни ўтказиш қўмитаси кенгашининг раиси, 21-умумтаълим мактаби математика фани ўқитувчиси Муҳаммади Мошонов муовини қилиб белгиланди.

Ассоциация олимпиадасини ташкиллаштириш ва ўтказиш учун тўртта, яъни эксперт, номинациялар ва ўқув фанлари бўйича олимпиадаларни ўтказиш, олимпиада қатнашчилари ишларини баҳолаш, апелляция ҳайъатлари мактабларнинг мутахассис ўқитувчиларидан тузилди. Эксперт ҳайъати аъзолари ассоциация олимпиадасини ўтказиш учун мактаблардан таклиф этилган саволларни саралаб беради ва зарур топшириқларни ўзлари тайёрлайди.

2014-2015 ўқув йили бошида Жом ҚФЙ, Омондара, Тегирмонбоши, Гирдиқўрғон, Жом, Дўстлик ва Сарикўл МФЙ лари раислари, жомлик олимлар, жамоатчи инсонлар, Нуробод мактабгача таълим ва хизмат кўрсатиш касб-ҳунар коллежи ва 14 та мактаб ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарларидан иборат ассоциация қўмитаси кенгаши шакллантирилди. Кенгаш йиғилишида унинг раиси, ўринбосари ва котиби сайлаб олинди. Ушбу йиғилишда “Мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш ассоциацияси”нинг низоми, йиллик иш режаси, ўқув йили давомида ўқувчилар тайёргарлик кўрадиган олимпиаданинг йиллик дастури, кенгашнинг аъзолари тасдиқланди. Режага кўра барча мактабларда иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ҳайъатлари мактабларнинг ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари раҳбарлигида белгиланган

номинациялар ва фанлар бўйича тасдиқланган дастур асосида ишлайдиган, натижаларни аниқлаш март ойининг охирига қадар, мактаб педагогик кенгаши йиғилишнинг баённомаси тарзида 1-апрелдан кечиктирмасдан, ассоциация қўмитаси кенгашининг раисига топшириладиган бўлди. Баённомада ўқувчининг исми-шарифи, синфи, у қатнашадиган номинация тури ёки фан номи, ўқитувчисининг исми-шарифи ва мутахассислигининг кўрсатилиши шарт эканлиги қатъий белгилаб қўйилди. Чунки ассоциация олимпиадасини ташкил этиш ва ўтказишнинг сифати ушбу баённомага боғлиқ эканлиги тажрибада исботланди.

Мазкур ишларнинг мактаблар томонидан белгиланган муддатда бажарилишини таъминлаш учун уларга янги ўқув йили арафасида олимпиада дастури тақдим этилади.

Апрель ойининг биринчи ярмида қўмита кенгаши раиси, ўринбосари ва котиби биргаликда мактаблар баённомалари асосида олимпиадада қатнашадиган ўқувчилар умумий сонини, олимпиада ўтказиладиган номинациялар ва фанларни, уларда иштирок этадиган ўқувчилар сонини синфлар кесимида олдиндан аниқлаб, тегишли жадваллар тузади. Жадвалда номинациялар ва фанлар бўйича синфлар кесимидаги ўқувчилар сонига мос хона номери, бу хонада олимпиадани ўтказадиган ўқитувчиларнинг исми, шарифлари ва мактаб номери кўрсатилади. Бу ўқитувчилардан бири хонабоши бўлади. Олимпиада ҳайъати аъзолари ҳам мактаблар баённомаларида таклиф этилган мутахассис ўқитувчилардан аралаш ҳолда олиниб тузилади. Олимпиада ўтказиладиган кунга қадар, мактаблар баённомалари бўйича тўпланган маълумотлар асосида етарли сондаги сертификатлар, фахрий ёрликлар билан биргаликда 1-ўринни олган ғолиблар учун пул мукофотлари ҳам тайёрлаб қўйилади.

Олимпиадада ўқувчиларга бериладиган саволлар мажмуи мактабларнинг ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари раҳбарлигида мутахассис ўқитувчилар томонидан ўқувчиларнинг синфларига мос равишда мактаб дарсликлари доирасида тузилади ёки Давлат тест маркази ахборотномаларидан олинади. Ҳар бир номинация ва ўқув фанларига доир тузилган саволлар рўйхати ассоциация кенгаши раисига мактаб педагогик кенгашининг баённомаси билан биргаликда топширилади.

Ассоциация кенгаши раиси эксперт ҳайъати аъзолари тавсиясига кўра, мактаблардан берилган саволлар асосида ҳар бир номинация ва ўқув фанига тегишли топшириқлар жойланган 3 тадан конверт тайёрлаб, уларни имзолаб, муҳрлайди. Белгиланган хоналарга қўмита кенгашининг раиси бир нечта аъзолари билан биргаликда кириб, ўқувчиларга 3 та конвертдан бирини танлаб олишларини ва ундаги саволлар бўйича олимпиада бўлишини маълум қилади. Олимпиадани ўтказиш учун тайёрланган саволлар конвертларининг қолганлари кейинги йиллар учун асраб қўйилади.

Ўқувчилар олимпиадага 2 та 12 варақлик дафтар, 2 та зангори рангли ручка ва 1 та чизғич билан келишади. Олимпиадачи ўқувчилар хонабоши бўлган ўқитувчининг доскадаги ёзма кўрсатмаси бўйича дафтарларининг юзини тўлдиришади. Хонабоши олимпиада регламенти доирасида ўқувчиларнинг ёзма ишларини шифрлаш учун қўмита кенгаши раисига топширади. Қўмита кенгаши раиси шифрланган ёзма ишларни текшириб, баҳолаш ҳайъатларига тақдим этади. Мактаблар томонидан берилган педагогик кенгашларнинг баённомалари асосида шакллантирилган бундай ҳайъатлар, текширилган ишлар ичидан 1-, 2-, 3-ўринларни ёзма ишнинг ўзига белгилаб, имзолаб, қўмита раисига топширади. Қўмита раиси, муовини

ва котиби биргаликда 1-, 2-, 3-ўринлар белгиланган ёзма ишлар дафтарлари жилдларини кийдириб, ғолиб ўқувчиларнинг исми, шарифларини аниқлайди ва ўринлар бўйича тартиб билан олдиндан тайёрлаб қўйилган жадвални тўлдиришади. Бу жадвалда ғолиб ўқувчининг исм-шарифи, мактаби номери, синфи, ғолиблик ўрни, ўқув фани ёки номинация номи, раҳбар ўқитувчининг исм-шарифи ва унинг мутахассислиги ўз аксини топади.

Олимпиаданинг якуний йиғилишида ассоциация қўмитаси кенгаши раиси 1-, 2-, 3- ўринларни олган ғолиб иқтидорли ўқувчиларнинг барчаси сертификатлар ва Жом ҚФЙ томонидан тайёрланган фахрий ёрлиқлар билан тақдирланганлигини, 1-ўрин олганларга берилган пул миқдорини, ассоциация қўмитаси йиғилиши қарорига асосан ҳомийлар томонидан берилган қимматли мукофотларнинг кимларга берилганлигини эълон қилади ва шу вақтнинг ўзида ғолибларга ҳурматли инсонлар томонидан топширилади.

Жом ҚФЙ ҳудудидаги барча ўқувчиларнинг, ўқитувчиларнинг ва ота-оналар жамоатчилигининг ассоциация ишига қизиқишларини янада ошириш мақсадида, олимпиада ғолибларининг барча мукофотлари улар ўқийдиган мактабларнинг умумий йиғилишида қайтадан топширилади. Жом мактабларида ғолиблар алоҳида қатор қўйилиб, дастлаб мадҳия янграйди, сўнгра махсус тайёргарликка эга бўлган бошловчи ҳар бир иқтидорли ўқувчи, унинг эришган ютуқлари, устозлари тўғрисида қисқача тўхталиб, мусиқа садолари остида, кўтаринки руҳда мукофотлар анжуманга келган ҳурматли, кўпни кўрган меҳмонлар, маҳалла фаоллари, ота-оналар ва ўқитувчилар томонидан топширилади. Ўқувчиларга улар эришган ҳар қандай муваффақиятларини тасдиқловчи диплом, сертификат, фахрий ёрлиқ каби ҳужжатларни

алоҳида папкада сақлашлари, уларнинг келажак ҳаётларида асқотиши тушунтирилади.

2015 йил ассоциация олимпиадасида 14 мактабдан 155 иқтидорли ўқувчилар қатнашиб, улардан 39 нафари ғолиб бўлди, 21 нафари биринчи ўринни эгаллашди.

Биринчи ўринни эгаллаган ўқувчиларга бериладиган пул мукофотлари қайдномасида ғолиб ўқувчининг исм-шарифи, мактаб номери, номинация ёки ўқув фани номи, мукофот пули миқдори, ўқувчининг имзоси, мактаб директорининг мактаб муҳри билан тасдиқланган имзоси ўз аксини топади. Тўлдирилган бундай қайднома мактаб ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари томонидан ассоциация қўмитаси кенгаши раисига топширилади. Қайднома ассоциация ҳужжатлари билан бирга сақланади.

Умумтаълим мактабларининг ассоциация олимпиадаси ғолиб бўлган битирувчи синф иқтидорли ўқувчиларига кўмаклашиш мақсадида, уларнинг келажакда ўқиш хоҳиши бўлган лицей ёки касб-ҳунар коллежи номи кўрсатилган ва амалий ёрдам бериш сўралган Жом ҚФЙнинг хати Ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими бошқармасига тақдим этилади. 2015 йил 3 май якшанба куни ўтказилган олимпиадада бундай иқтидорли ўқувчилар сони 7 нафар бўлишди.

Ўқувчиларни олимпиадаларга тайёрлаб, муваффақиятларга эришадиган ўқитувчиларни тақдирлаб бориш қўйилган мақсадларнинг ушалишида катта омил бўлиб хизмат қилмоқда. Шу маънода, Жом ҚФЙ раиси ассоциация қўмитаси кенгаши билан келишган ҳолда ўзининг ёзма тавсияномасини ассоциация олимпиадасида ғолиб бўлган иқтидорли ўқувчиларнинг ўқитувчилари рўйхатини улар ишлайдиган мактабларнинг тоифа маошлари белгилаш ҳайъатларига киритди.

Шунингдек, Жом ҚФЙ раиси ассоциация олимпиа-

дасида энг юқори натижалар кўрсатган ўқувчиларнинг ўқитувчилари рўйхатини мамлакатимизнинг тегишли байрамлари олдидан рағбатлантириш учун туман ҳокимлиги ва туман ҳокимлигининг ХТМФМТ ва ТЭБга ўзининг ёзма таклифларини киритди. Ассоциация ишида фаоллик кўрсатган кенгаш аъзоларини ҳам шундай рағбатлантиришларга тавсия этиб борилади. Масалан, Жом ҚФЙ раиси томонидан Нуробод тумани ҳокими ва туман ҳокимлиги ХТМФМТ ва ТЭБ бошлиғига ассоциациянинг 2015 йил олимпиадасида юқори натижаларга эришиб, биринчи ўринларни эгаллаган куйидаги ўқувчилар ва уларнинг ўқитувчилари рағбатлантириш учун тавсия этилди. Натижада, 21-умумтаълим мактабининг 300 та шеърни ёд олган 4-синф ўқувчиси Убайдуллаева Севинч, 155 та китоб ўқиган 6-синф ўқувчиси Ўктамов Бобур, 630 та (5158 байтдан иборат 10317 мисра) шеър ёд олган 7-синф ўқувчиси Айназарова Шохсанам, шунингдек, чиройли ёзиш бўйича барча ўринларни эгаллаган 45-умумтаълим мактабининг 4-синф ўқувчилари Юлдошева Моҳинур, Қўчқорова Фотима, Юлдошева Рушаналар туман ўқитувчиларининг анъанавий август кенгашининг очилиш йиғилишида қайта синаб кўрилди ва улар Нуробод тумани ҳокимлиги ва туман ҳокимлиги ХТМФМТ ва ТЭБнинг қимматбаҳо совғалари билан тақдирланди. Бу ўқувчиларни тайёрлаган Омондара ва Жом маҳаллалари ҳудудларида жойлашган 21-умумтаълим мактаби она тили ва адабиёти ўқитувчиси Боймурзаев Алишер Тошимович ва 45-умумтаълим мактаби бошланғич синф ўқитувчиси Раҳимова Солиҳа Хўжамовалар тегишли мактаблар маъмуриятлари билан келишилган ҳолда рағбатлантиришга тавсия этилди.

Кейинги икки йиллик ишлар натижалари таҳлилининг кўрсатишича, бир ўқув йилида 4 "А" синф ўқувчиси Убай-

дуллаева Севинч ёдлаган шеърлари сонини 140 тага, 6 "Б" синф ўқувчиси Ўктамов Бобуржон ўқиган китоблари сонини 45 тага, 7 "Д" синф ўқувчиси Айназарова Шохсам ёдлаган шеърлари сонини 160 тага оширган.

Тажрибанинг кўрсатишича, ассоциация ишини жуда кенг миқёсда эмас, балки битта қишлоқ фуқаролар йиғини доирасида ташкил этиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Бундай ишларни йўлга қўйиб, уларни амалга ошириш, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинларининг аҳоли ва мактаблар билан ҳамкорлигини янада кучайтиради, обрўсини оширади, мамлакатимиз кутаётган иқтидорли, талантли мутахассис кадрларни тайёрлашдек улкан вазифани бажаришга ҳисса бўлиб қўшилади.

Ушбу ўринда фойдаланилган манбалар:

1. Каримов И.А. Янгича ишлаш ва фикрлаш давр талаби. – Т.: Ўзбекистон, 1997. - 385-бет.

2. Каримов И.А. Биз келажагимизни ўз қўлимиз билан кураимиз. – Т.: Ўзбекистон, 1997. - 410-бет.

3. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. – Т.: Маънавият, 2008. – 176 бет.

4. Биринчи Президентимиз Ислом Каримовнинг "Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш – мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шarti" мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимидаги нутқи // "Халқ сўзи" газетаси, 2012 йил, 18 февраль.

5. Биринчи Президентимиз Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 21 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги "Амалга ошираётган ислохотларимизни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти қуриш – ёруф келажагимизнинг асосий омилидир" номли маърузаси // "Ўзбекистон овози" газетаси, 2013 йил, 7 декабрь.

6. Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимидаги киришиши тантанали маросимида бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқи // “Зарафшон” газетаси, 2015 йил.

7. Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида” ги Қонуни, 1997.

8. Ўзбекистон Республикасининг “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида” ги Қонуни, 1997.

9. С.Холбозорова. Таълим ҳомийси. // “Нуробод” газетаси, 2014 йил 14 август.

10. М.Раёмов., С.Холбозорова. Олимнинг рағбати // “Маърифат” газетаси, 2015 йил 18 февраль.

11. М.Мошонов. Ташаббус қанот ёзди // “Зарафшон” газетаси, 2015 йил 15 июль.

12. Ш.Айназарова. Иқтидорларга стипендия. // “Маърифат нури” газетаси, 2015 йил 15 июль.

БУЮК КЕЛАЖАГИМИЗ БУГУНДАН БОШЛАНАДИ

ИЖТИМОЙ СИЁСИЙ
ГАЗЕТА
Газета 2004-йил
1-январдан чиқа
бошлаган

*Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон
либерал-демократик партияси ҳафталик нашри*

2018 йил, 25 январ, пайшанба,
4(742)-сон.

e-mail: xxi_asr@umail.uz

Websayt: www.21asr.uz

Ташаббус сўнмасин!

“Нексия” сани сотган профессор
мактаб ўқувчиларини
рағбатлантиряпти

Самарқандлик машҳур профессор Пирназар Давронов ўзи ўқиган Нуробод туманига қарашли Жом қишлоғидаги 21-умумий ўрта таълим мактабининг иқтидорли ўқувчиларини 2009 йилдан бери моддий-маънавий қўллаб-қувватлаб келмоқда.

Яхшиликнинг қаноти кенг, деганларидек, бу хайрли ташаббус 26 мингдан ортиқ аҳоли яшайдиган “Жом” ҚФЙ-га қарашли 6 та маҳалла ҳудудидаги 14 та умумий ўрта таълим мактаби доирасига кенгайтирилди.

2015 йили қишлоқ фуқаролар йиғини қошида иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш ташаббуси билан чиққан эди. Ҳар йили апрель ойининг охиригача якшанба кунини фан олимпиадаси ўтказилиб, би-

...

ринчи ўринни олган иқтидорли ўқувчилар моддий рағбатлантирилмоқда. Биринчи йили билимлар беллашувида 155 нафар иқтидорли ўқувчи иштирок этди, улардан 39 нафари ғолиб бўлди (21 нафари 1-ўрин). 2016 йилги мусобақаларда қатнашган 289 нафар иқтидорли ўқувчидан 71 нафари соврин олди, 27 нафари 1-ўрин соҳиби сифатида тақдирланди. Ўтган йили 477 нафар йигит-қиздан 1-ўринни 103 нафар, 2-ўринни 51 нафар, 3-ўринни 66 нафар ўқувчи эгаллади. Мутлақ ғолиблар профессор Пирназар Давроновнинг шахсий жамғармаси ҳисобидан моддий рағбатлантирилди, уларга тўхфа ва сертификатлар тақдим этилди.

Кўрик-танловлар "Қомусимиз билимдони", "Ватанимиз ва қишлоғимиз тарихи билимдони", "Экология билимдони", "Компьютер билимдони", "Энг моҳир мусаввир", "Энг моҳир ҳунарманд", "Энг яхши созанда", "Энг яхши хонанда", "Энг яхши иншо муаллифи" йўналишларида, шунингдек, энг кўп китоб ўқиган, энг чиройли ёзадиган, энг кўп шеър ёдлаган, инглиз тилини энг яхши ўзлаштирган, математика, физика, кимёдан энг кўп формула биладиган ўқувчи, энг кучли спортчи номинациялари ва 13 та умумтаълим фанлари бўйича ўтказилади. Бу эса қишлоқ ёшларининг ўз иқтидорини намоён қилишларига имкон бермоқда. Масалан, 7-синф ўқувчиси Шоҳсанам Айназарова 10 минг мисрадан иборат 630 та шеър ёд олган бўлса, яна бир 7-синф ўқувчиси Бобуржон Уктамов 190 та, 3-синф ўқувчиси Севинч Убайдуллаева эса 160 та китоб ўқигани учун танлов ғолибига айланди. Бундай мисолларни ҳар бир иқтидорли ўқувчи мисолида айтиш мумкин.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Профессор Давронов мактаблар орасида кучайиб бораётган соғлом рақобатни, фидойи ўқитувчи ва ўқувчилардаги интилиш ва иштиёқни кўриб, "Нексия" русумли автомашинасини сотди-ю, пу-

лини тўлиғича ёшларнинг порлоқ келажаги учун инвестиция сифатида “Миллий банк”нинг Самарқанд филиалига омонат қўйди.

— Мақсадим, – дейди фидойи домла, – эзгуликнинг кетини узмаслик! Биласиз, маблағ баъзида топилади, баъзида эса йўқ. Аммо ўқувчиларнинг порлаб турган кўзлари, илмга ташна қалбларини бир дам бўлса-да, эътибордан четда қолдириб бўлмайди. Омонатнинг йиллик фоизини ўзим ташаббус кўрсатиб, фан беллашувларида ғолиб бўлган иқтидорли ўқувчиларга доимий равишда (мен дунёдан ўтганимдан кейин ҳам) бериб борилишини йўлга қўймоқчиман. Ташаббусимнинг бардавонлигини таъминлаш учун “Профессор Давронов издошлари” номи билан махсус ассоциацияни рўйхатдан ўтказиш ташвиши билан югуриб юрибман. Негаки, шу пайтгача бу савобли ҳаракатни расмийлаштириш осон кечмаяпти. Бир неча идораларга мурожаат этдим, лекин ҳалигача амалий натижа йўқ. Мабодо, ана шу савобли ташаббус қўллаб-қувватлангудек бўлса, фидойи ўқитувчиларни ҳам рағбатлантиришни йўлга қўяр эдик-да. Мана, масалан, 21-мактабнинг она тили ва адабиёт ўқитувчиси Алишер Боймирзаев, физика фани ўқитувчиси Холмурод Очилов, география фани ўқитувчиси Турсунали Усмонов, 45-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Солиҳа Раҳимова иқтидорли ўқувчилар билан ишлашда катта муваффақиятларга эришиб келаётир.

Айтиш керакки, қадим Жом қишлоғимизда ёшларнинг таълим- тарбиясига қайғурадиган, эл орасида обрў қозонган, камчиликни кўрганда юзинг-кўзинг демасдан гапирга оладиган инсонлар кўп. Улар мактаб билан доимий яқин алоқада. Масалан, Мамат Абдуллаев “Омондара” маҳалла фуқаролар йиғини раиси билан бирга 21-мактаб кутубхонасини ўрганиб, кўплаб адабиётларнинг

етишмаётганини аниқлади. Туман ҳокимлиги ва тегишли идоралар билан кенгашиб, маърифат масканини зарур китоблар билан бойитишга ҳисса қўшди. Бундай кишиларнинг дарсларга кириб, ёш педагогларга беминнат маслаҳат бериб келаётгани ҳам таҳсинга сазовор. Айниқса, "Эл сизга азиз фарзандларини ишониб топширган" мазмунидаги панд-насиҳатлари ҳар қандай муаллимни ҳушёр торттиради, елкасидаги масъулиятини янада кучайтиради.

Бугун жомликлар фидойи фарзандлари билан ҳақли равишда фахрланади. Ҳатто ўз тасарруфидаги шахсий машинасини сотиб, халқимиз келажагини ўйлаб сармоёга қўяётган зиёли инсонлар ҳар куни ҳам, ҳар қаерда ҳам топилавермайди. Бир "Нексия"нинг пули эртага минг чандон бўлиб яна ўзимизга, элимизга қайтиши шубҳасиз.

Умрқул НОРМАТОВ
Нуробод туманидаги 21-мактаб директори
ўринбосари, география фани ўқитувчиси.

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ ҲОКИМИ ЭРКИНЖОН
ТУРДИМОВНИНГ ШАРОФАТИ ИЛА БЕШ ЙИЛЛИК
САРГАРДОНЛИККА БАРҲАМ БЕРИЛДИ

2018 йил 14 ноябрда Самарқанд вилоят ҳокимининг ёшлар сиёсати, ижтимоий ривожлантириш ва маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари котибияти мудири Нурмуротов Анвар Яхшибоевич П.З.Давронов билан боғланиб, ҳокимнинг фармойиши билан бўлса-да, бундан кейинги йилларда олимпиаданинг ўтказилишига рухсат берилиши, ҳокимнинг топшириғи шундай бўлганлигини, ушбу масала юзасидан Самарқанд вилоят Адлия бошқармасига тегишли топшириқ берилганлигини маълум қилди.

Самарқанд вилоят ҳокимлиги вакилининг кўрсатмасига асосан П.З.Давронов Самарқанд вилоят Адлия бошқармасига 2018 йил 16 ноябрь санаси билан samarqand@minjust.gov.uz интернет манзилига мурожаат қилди.

Самарқанд вилоят Адлия бошқармаси ННТ бўлими бошлиғи Абдулаҳатов Ғулом 19-24 ноябрь оралиғида ҳар куни П.З.Давронов билан 2-3 мартадан телефон орқали суҳбатлашиб, маслаҳатлашиб иш юзасидан 300 дан ортиқ ҳужжатларни ўрганиб чиқди. Охир-оқибат ишни Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Нуробод туман Кенгашининг 2019 йил иш режасига битта яхши тадбир сифатида киритиб, олимпиадани расмий равишда ўтказиш йўлини топиб берди.

Абдулаҳатов Ғулом 24 ноябрь куни соат 10.00 да Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Нуробод туман Кенгашининг раиси Зиятов Асомидин Келдиёрович билан П.З.Давроновни Самарқанд вилоят Адлия бошқармасига таклиф қилиб, ўзининг иш жойида учраштириб, учаласи биргаликда суҳбатлашиб, ижобий натижага эришишди.

Абдулаҳатов Ғулом ишларга муваффақият тилаб 2019 йил апрель ойи охириги ҳафтасининг якшанба куни бўладиган олимпиадада, албатта, Адлия бошқармаси вакиллари ҳам қатнашади, деб чақирилган меҳмонлар билан хурсанд хайрлашди.

2019 йил 18 февралда "Халқ таълими вазирлиги тасарруфидаги СамДУ ҳузуридаги халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази"да бўлган йиғилишда Самарқанд вилоят ҳокимининг ўринбосари Қобилов Рустам Ражаббоевич 2019 йилдан бошлаб олимпиаданинг ўтказилиши вилоят ҳокимлиги назоратида бўлишини маълум қилди. 2019 йил 20 февралда П.З.Давронов иштирокида Самарқанд вилоят ҳокимининг ёшлар сиёсати, ижтимоий ривожлантириш ва маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбо-

сари котибияти мудирини Нурмуротов Анвар Яхшибоевич Нуробод тумани ҳокимининг ўринбосари Самад Холбердиевич Элмуродовга, Нуробод туман халқ таълими бўлими бошлиғи Рустам Тураев билан биргаликда 2019 йил апрель ойининг охириги якшанба куни Жом қишлоғидаги коллеж биносида бўладиган олимпиадани ўтказишга доир тегишли тадбирлар белгилаш топшириғини берди.

Самарқанд вилоят ҳокими Турдимов Эркинжон Оқбўтаевичнинг топшириғи, Самарқанд вилоят Адлия бошқармаси ННТ бўлими бошлиғи Абдулаҳатов Ғуломнинг ўз вазифасига масъулият ва ижодкорлик билан ёндашуви натижасида 5 йиллик сарсон-саргордонликка ижобий яқун ясалди. 2019 йилдан Жом ва унинг атрофидаги қишлоқлар ҳудудларидаги мактаблар доирасида “Профессор Давронов издошлари” номли мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш йўналишидаги билимли ва маҳоратли ўқувчилар беллашуви” Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Нуробод тумани Кенгашининг иш режасига битта яхши тадбир сифатида киритилиб, ҳар йили мунтазам ўтказиладиган бўлди.

2018 йилда тўхтатиб қўйилган “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбирини қайта тиклаб берган Самарқанд вилояти ҳокими Э.О.Турдимовга П.З.Давроновнинг миннатдорлик учрашуви.

ЁШЛАР ИТТИФОҚИДА НИМА ГАП?

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ёшлар билан ишлашни самарали ташкил этиш, маданият, санъат, спорт, ахборот технологиялари, китоб ўқишга қизиқишни ошириш бўйича 5 та муҳим ташаббуси”дан келиб чиқиб, Нуробод мактабгача таълим ва хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежида Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ташаббуси билан профессор Пирназар Давроновнинг ҳомийлигида мактаб ёшлари орасидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш мақсадида 32 та номинация (фан, таълим, спорт, китобхонлик ва бошқа йўналишлар) бўйича “Билимлар беллашуви” мусобақаси ўтказилди.

“Профессор Давронов издошлари” номли олимпиадада 235 нафар иқтидорли ўқувчилар қатнашиб, улардан 90 нафари 1-, 2-, 3-ўринларни эгаллашди. 1-ўринни олган 30 нафар иқтидорли ўқувчилар 100 минг сўмдан пул, сертификатлар ҳамда китоблар билан тақдирланди.

Тоҳир ХУДОЙНАЗАРОВ,
Ўзбекистон ёшлар иттифоқи туман Кенгаши
бошланғич ташкилотлар билан ишлаш бўйича бош
мутахассис. Нуробод газетаси. 2019 йил, 9 май.

ПРОФЕССОР ДАВРОНОВ ИЗДОШЛАРИ

Самарқандлик профессор ўзи ўқиган мактаб иқтидорли ўқувчиларини 10 йилдан буён рағбатлантириб келади.

Таълим соҳасида самарадорликка эришиш, иқтидорли, интеллектуал салоҳиятли авлодни камол топтириш машаққатли вазифа. Фарзандларимизнинг орзу-умидларини рўёбга чиқариш, иқтидорини қўллаб-қувватлашда биргина ҳукумат томонидан амалга оширилаётган ис-

лоҳотларнинг ўзи камлик қилади. Таълим сифати ва самарадорлигига эришишда ота-оналарнинг, кенг жамоатчиликнинг дахлдорлигини ошириш, ёшларнинг порлоқ келажагига бирдек масъулиятни ҳис этиш қўлга киритиладиган муваффақиятларнинг асосидир. Юртимизда бу соҳанинг фидойилари, жонкуярлари кўплаб топилади, уларнинг саъй-ҳаракатлари сиз-у бизни ҳайратлантиради, керак бўлса, шижоатга, эзгу ишларга чорлайди.

Фикримни бироз аввалдан бошласам. Нуробод туманининг Жом ҳамда унинг атрофидаги бошқа қишлоқлар аҳолиси орасида илм-маърифатни ниҳоятда кадрловчи, илм ортидан “қувган” ёшларни қўллаб-қувватловчи инсонлар кўп. Биргина мисол, шу қишлоқнинг ҳурматга сазовор кишиларидан Муҳиддин махсум ночор оилада вояга етган уч нафар талабани моддий ва маънавий таъминлаб, уларнинг олий маълумотли бўлишига муносиб ҳисса қўшган. Бунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Шу боис бўлса керак, Жомдан кўплаб ўқимишли, бамаъни инсонлар етишиб чиққан. Ўтган асрнинг етмишинчи йиллари жомлик Усмон аравакаш исмли отахон кампири Нурбиш момо билан бирга ота-онасидан бевақт етим қолган саккиз нафар болани тарбиясига олиб, ўзларининг саккиз нафар фарзандига қўшиб оқ ювиб, оқ тараб вояга етказган экан. Ўн олти нафар бола улғайган катта оила қанчалик ночор бўлмасин, фарзандлар маънавий ва жисмоний соғ-саломат вояга етиб, бугун эл корига ярамоқда. Бу оиланинг тирикчилиги эса Усмон бобонинг аравакашлиги-ю Нурбиш момо тўқиган гиламлари билангина бут бўлган, холос. Бугун ҳам қишлоқ аҳлининг бундай саховатпешалиги, илмпарварлиги авлоддан авлодга ўтиб, савоб ишга қўлуриш, айниқса, эртамиз эгалари камолга етаётган мактабларда ўқувчилар учун шароитлар яратиш, иқтидор-

лиларни қўллаб-қувватлаш давом этмоқда. Самарқанд ветеринария медицинаси институтида фаолият олиб бораётган таниқли профессор Пирназар Давронов ҳам Жом қишлоғидан. У қишлоқдаги 21-мактабни битирган. Домланинг нуфузи олий ўқув юрти профессори даражасигача етишида ўз қишлоғидаги мўъжаз таълим маскани, меҳрибон устозлари, қишлоқдаги соғлом маънавий муҳит ва маърифатпарвар инсонлар қанот бўлган. Шу боис бугунги кунгача мактабдаги таълим-тарбия жараёни, ўқувчиларнинг қизиқишларини қўллаб-қувватлаш, устоз-мураббийларнинг малакаси ва тажрибасини ошириш домланинг диққат марказида бўлиб келди.

2009 йили профессор Пирназар Давронов ажойиб ташаббусни илгари сурди. Ўзи ўқиган 21-умумтаълим мактабида 8 номинация – “Энг кўп китоб ўқиган ўқувчи”, “Инглиз тилини энг яхши биладиган ўқувчи”, “Компьютерни энг яхши биладиган ўқувчи”, “Энг кўп шеър ёд олган ўқувчи”, “Энг кўп формула (математика, физика, кимё фанларидан) биладиган ўқувчи”, “Энг чиройли ёзадиган ўқувчи”, “Энг яхши иншо ёзган ўқувчи” ҳамда “Қишлоқ тарихи билимдони” бўйича кўрик-танлов ўтказиладиган бўлди. Ғолиб ва совриндорларни муносиб тақдирлаш ва рағбатлантириш мақсадида домла ўз ҳисобидан уч миллион сўм маблағ ажратди. Ўша йиллари бу сумма кичик эмасди. Мактабда ушбу кўрик-танловни ўтказиш анъана тусини олди. Шундан буён ҳар йили бир марта Пирназар Давронов ўз маблағи ҳисобидан иқтидорли ўқувчиларни рағбатлантиради. Кейинчалик кўрик-танловда нафақат 21-умумтаълим мактаби, балки унга яқин бошқа мактабларнинг ўқувчилари ҳам иштирок эта бошлади. Йилдан-йилга ташаббус қанот ёзиб, ўқувчилари иштирок этадиган мактаблар сони 14 тага етди. Иштирокчилар сони ҳам беш юз нафаргача кўпайди. Шу билан

бирга, кўрик-танловни ўтказиш шартлари, умумтаълим фанлари қамрови ҳам кенгая борди. Эндиликда ўқувчилар ўртасида ўтказиладиган бу беллашув "Президент асарлари билимдони", "Қомусимиз билимдони", "Қишлоғимиз тарихи билимдони", "Экология соҳаси билимдони", "Компьютер соҳаси билимдони", "Энг моҳир мусаввир (хунарманд, созанда, хонанда)" номинациялари ҳамда спорт ва умумтаълим фанларини қамраб олган 32 йўналиш бўйича ўтказила бошланди. Ҳар йили апрель ойининг охириг якшанбасида "Профессор Давронов издошлари" кўрик-танлови ташкил этиладиган бўлди.

– Бу ишларнинг барчаси тегишли ташкилотларнинг рухсати ва қонунда белгиланган тартибда амалга оширилиши учун жуда кўплаб идораларнинг эшигини қоқишимга, бюрократ амалдорларнинг қаршисида сарғайишимга тўғри келди, — дейди профессор Пирназар Давронов. — Бу эзгу ишларимга қарши чиққанлар ҳам бўлди. Интилганга толе ёр, деганларидек, ва ниҳоят, Самарқанд вилояти ҳоқими Э.Турдимовнинг амалий ёрдами билан ишларим юришди. Айни саъй-ҳаракатлар ўзининг ижобий натижасини ҳам бера бошлади. Мусобақаларда, билимлар беллашувларида чиниққан, ўз устида ишлаб, илм олиш билан машғул бўлган ўқувчилар орасидан вилоят ва республика миқёсида ўтказиладиган олимпиадаларда муносиб иштирок этиб, ғолиблар сифидан ўрин оладиган ёшлар етишиб чиқа бошлади. Шу боис, мактаблар ўқувчилари орасида бу кўрик-танловда иштирок этишга иштиёқ ҳам ортди.

Ўқувчиларга чуқур билим берган, фаолияти давомида ютуқларга эришиб келаётган малакали педагоглар ҳам профессор Пирназар Давронов томонидан муносиб рағбатлантирила бошланди. "Профессор Давронов издошлари" кўрик-танловнинг адолатли ўтишини таъмин-

лаш мақсадида тажрибали ота-оналардан ҳакамлар, кузатувчилар гуруҳи тузилиб, ғолиблар, энг муносиблар рағбатлантирила бошланди. Хайрли ташаббус билан бошланган кўрик-танловнинг давом этиши, илмга чанқоқ ёшларнинг интилишларини қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш моддий манбага бориб тақалади. Профессор кўрик-танловнинг анъанавийлигини таъминлаш, ўқувчилар иқтидорини рўёбга чиқаришдек эзгу ишни ўзидан кейин ҳам давом эттириш учун ҳеч иккиланиб ўтирмай “Некция” русумли автомобилани сотди. Унинг пулини ТИФ “Миллий банки” Самарқанд филиалига омонатга қўйиб, олинадиган ҳар йиллик фоиз ҳисобидан кўрик-танловда ғолиб бўлган ўқувчиларга бир марталик стипендия жорий этди. Анъанавий тарзда давом этаётган “Профессор Давронов издошлари” кўрик-танлови ўтган йили айрим сабабларга кўра ўтказилмай қолди. Танловни қандай бўлмасин, ташкил этиш учун домла бор куч-ғайратини ишга солди. Бир неча мутасадди идоралар раҳбарлари қабулидан тарвузи қўлтиғидан тушиб чиқди. Ва ниҳоят, Самарқанд вилояти ҳоқими Э.Турдимовнинг амалий ёрдами билан ушбу кўрик-танлов ҳуқуқий мақомга эга бўлиб, жорий йилнинг апрель ойи якунида Жом қишлоғидаги педагогика коллежи биносида юксак савияда ўтказилди. Беллашувда иштирок этган 235 нафар ўқувчининг 90 нафари 1-, 2- ва 3- ўринларни қўлга киритиб, ҳар доимгидек муносиб рағбатлантирилди. Бу сафар мазкур хайрли ишга Ўзбекистон ёшлар иттифоқи марказий кенгаши, Нуробод туман ҳоқимлиги ҳам ҳисса қўшди. Ғолибларга пул мукофотлари ҳамда вилоят ўрта махсус, касб-ҳунар таълими бошқармасининг 60 дона китоблар жамланмаси совға қилинди. Пирназар Давронов томонидан илгари сурилган ушбу ташаббус барча зиёлилар, мактабга бирор марта бориб,

фарзандининг таълим-тарбиясидан хабар олмайдиган баъзи ота-оналар учун ибрат бўлди. Уларни фарзанди тақдири, келажаги учун дахлдорликка ундади. Қолаверса, мактаб таълимини назорат қилиш биргина давлат идоралари, халқ таълими бошқармасининг вазифаси эмас, кенг жамоатчиликнинг эътибор марказида бўлиши лозимлигини исботлади. Узоқни кўзлаб, шу эл фарзандлари тақдири учун фидойилик кўрсатган профессор Пирназар Давроновнинг саъй-ҳаракатлари, шубҳасиз, таҳсинга сазовор.

Ҳақим ЖЎРАЕВ,
«Маърифат» мухбири, 2019 йил 11 май.

МАМЛАКАТ ВА ХАЛҚ МАНФААТИ ЙЎЛИДА ҚИЛИНАДИГАН ЯХШИ АМАЛЛАР БЕСАМАР КЕТМАЙДИ!

Профессор Пирназар Зиятович Давронов ёш авлодга таълим-тарбия бериш, ёшларда ватанга муҳаббат туйғусини шакллантириш ҳамда кўп йиллик таълим тизимидаги фидокорона хизматлари учун Самарқанд вилояти ҳокимлиги томонидан муносиб тақдирланди.

Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари Р.Қобилонинг Самарқанд вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий марказида П.З.Давроновни тақдирлашга бағишланган анжумандан лавҳалар

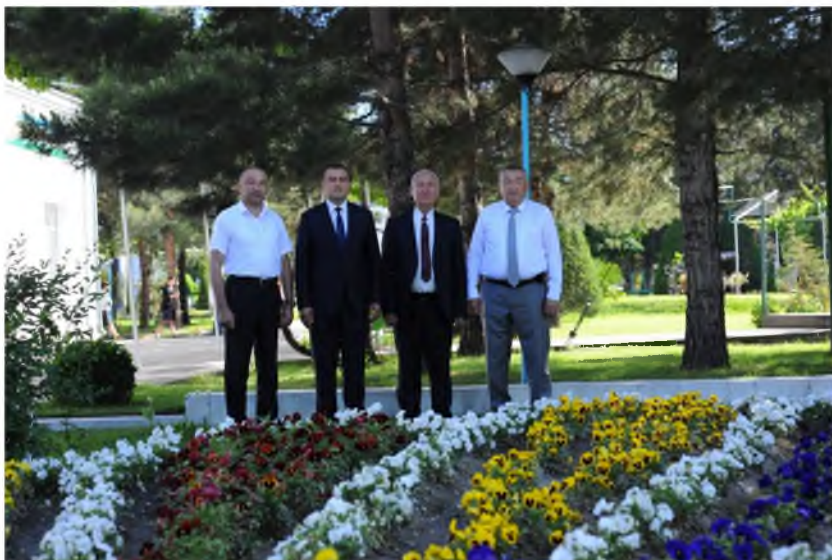
...

Ўнгдан чапга: марказ директори С.Усмонов, Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари Р.Қобилов, П.Давронов.

П.З.Давронов оиласида хурсандчилик.

...

ПРОФЕССОР П.З.ДАВРОНОВНИНГ 70 ЁШЛИК ЮБЕЛИЙИГА ДОИР МАТЕРИАЛЛАР

ЖОМНИНГ ФИДОЙИ ФАРЗАНДИ

(ёнимиздаги одамлар рубрикаси остида эълон қилинган мақола)

Шундай инсонлар борки, ҳаётнинг маъносини одамларга яхшилик қилиш, оқибатли бўлиш, уларни эзгулик ва маърифат зиёсидан баҳраманд қилиш деб тушунади. Жонкуяр муаллим, иқтидорли олим Пирназар Давронов бутун умрини ана шу эзгу амалларга бағишлаб келаётган инсонлардан.

П.Давронов 1949 йил Нуробод туманининг Жом қишлоғида таваллуд топди. Қишлоқдаги 21, 22-умумий ўрта таълим мактабларида ўқиди. Таҳсилни Самарқанд давлат педагогика институтининг физика-математика факультетида давом эттирди. Қори-Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти аспирантурасига ўқишга кириб, Москва шаҳрида академик Ю.К.Бабанский илмий раҳбарлигида номзодлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди.

1975 йилда иш фаолиятини Жиззах давлат педагогика институтида бошлаб, ўқитувчи, доцент, кафедра мудири, математика факультети декани лавозимларида меҳнат қилди. Олий математика кафедраси доценти, профессори илмий унвонларини қўлга киритди.

1995 йилдан эса фаолиятини Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида давом эттирди. Институт илмий-услубий кенгаши котиби, олий математика ва ахборот технологиялари кафедраси мудири лавозимларида ишлади. Институтда интерфаол дарслар лабораторияси ташкил этиб, ўзининг педагогик маҳорат мактабини яратди, профессор-ўқитувчилар учун очиқ маҳорат дарслари

ўтказди.

Профессор П.Давронов олийгоҳда талабаларга сабоқ бериш баробарида жамиятдаги ислоҳот ва янгилашиш жараёнларида фаол иштирок этди. Ўзи туғилиб ўсган Жом қишлоғини обод қилишда жонбозлик кўрсатди. Қишлоқ ҳудудидаги Ғиштбанд сув омбори, кўприклар, мактаб, аҳоли дам олиш маскани каби ободончилик ишларига бош-қош бўлди.

2009 йилда олим ўзи таҳсил олган мактабларда ўз жамғармаси ҳисобидан "Профессор Давронов издошлари" номли норасмий ўқувчилар олимпиадасига асос солди. Мазкур ташаббус кўплаб иқтидорли қишлоқ ёшларини кашф этишга хизмат қилмоқда.

Олимнинг математика, тарих, таълим-тарбия, қишлоқ хўжалиги, сув захираларини ҳосил қилиш имкониятлари ва улардан фойдаланиш йўналишларида юздан ортиқ илмий ишлари, услубий қўлланмалари нашр этилди. "Жомлик Алпомиш авлодлари", "Самарқанд Жоми", "Мустақиллик йилларида гуллаб яшнаётган Самарқанд Жоми", "Жондан азиз Жомим: унинг тарихи, бугуни, эртаси" номли китоблари чоп қилинди.

2017 йилда П.Давроновнинг саъй-ҳаракати билан Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институтининг бир гуруҳ олимлари "Жом қишлоғини замонавий агросаноат мажмуалари асосида ривожлантириш концепцияси" мавзусида илмий-тадқиқот ишлари олиб боришди. Натижада Жом қишлоғининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш инфраструктураси, ичимлик ва суғориш сувлари билан таъминлаш, ўрмон хўжалиги ҳудудини, туризмни ривожлантириш лойиҳалари, археологик ҳудудлар, сабзавот ва қуруқ меваларни қайта ишлаш мажмуаси таклиф лойиҳалари ишлаб чиқилди.

Домла бугунги кунда вилоят халқ таълими ходимла-

рини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий марказида тингловчиларга дарс бериб, умумий ўрта таълим мактаблари ўқитувчиларининг ўз устида ишлаш механизмларини яратиш йўналишларида илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқда.

Бугун таниқли олим, моҳир педагог, таълим фидойиси Пирназар Давронов табаррук 70 ёшни қарши олмоқда. Кўп сонли ҳамкасблари, дўстлари, шогирдлари ва яқинлари номидан домлани ушбу қутлуғ ёш билан муборакбод этамиз, эзгу ишларига омадлар тилаймиз.

Саидахмад УСМОНОВ,

Аълам ИБРАГИМОВ,

Комил ҲАЙДАРОВ.

“Zarafshon” газетаси, 2-июль 2019-йил.

ТАБРИКЛАР

Хурматли Пирназар Зиятович!

Сизни қутлуг 70 ёшингиз билан Самарқанд вилояти ҳокимлиги ва вилоятимиз жамоатчилиги номидан самимий муборакбод этамиз!

Сизнинг Самарқанд вилояти халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази профессори каби ўта масъулиятли ва шарафли лавозимлардаги фаолиятингиз, айниқса ёш авлод тарбиясида олиб борган хизматларингиз юксак эътирофга эгадир.

Шунингдек, ўз иш фаолиятингиз давомида ёш ўқитувчига билим ва тажрибангизни бериш билан бирга ҳамкасбларингиз орасида соғлом жамоавий муҳит яратиш орқали институт профессор-ўқитувчилари ва талабалари ўртасида ҳурмат қозондингиз.

Фаолиятингиз давомида таълим тизимида бир қатор янгилликларни жорий қилиши, таълим сифати ва самарадорлигини ошириши, ёш мутахассис-кадрларни ўз касбининг ҳақиқий эгаси бўлиб шаклланишидаги хизматларингиз кўпчилик учун ибрат мактабидир.

Сизга сиҳат-саломатлик, оилавий фаровонлик, Ватанимиз равнақи йўлидаги кейинги фаолиятингизга янги муваффақиятлар ҳамда шогирдлар эъзозидagi устоз бўлиб юришингизни тилаймиз!

Хурмат билан
Самарқанд вилояти
ҳокими

Э.Турдимов

2019 йил 3 июль Самарқанд шаҳри

*Ўнгдан чапга: П.Давронов, Р.Қобилов, Т.Қиличев,
С.Усмонов, Ш.Намозов, Ҳ.Давронов.*

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
PREZIDENTINING
SAMARQAND SHAHRIDAGI
XALQ QABULXONASI**

**НАРОДНАЯ ПРИЁМНАЯ
ПРЕЗИДЕНТА
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ПО ГОРОДУ САМАРКАНД**

140101, Самарқанд шаҳри, А.Жомий кучаси,
59-уй. Тел: (0366) 233-14-03, факс: 233-76-09

140101, г. Самарқанд, ул. А.Жомий, 59
Тел: (0366) 233-14-03, факс: 233-76-09

2019 йил “3” июль № 147

Самарқанд шаҳар, Иштихон кучаси,
7-уйда яшовчи Ш.Муртазаева

Сизнинг, Ўзбекистон Республикаси Президенти виртуал қабулхонасига П.З.Давроновнинг 70 ёшлик юбилеи ҳамда набираси Жалолиддиннинг суннат туйи муносабати билан 2019 йил 3 июль кuni соат 12:00 да “Темуршоҳ” базмгоҳида бўлиб ўтадиган туйга Ўзбекистон Республикаси Президентини таклиф этиш масаласида ёзган мурожаатингиз, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Самарқанд шаҳридаги Халқ қабулхонаси томонидан урганиб чиқилди.

Сиз, П.З.Давроновнинг 70 ёшлик юбилеи ҳамда набираси Жалолиддиннинг суннат туйи муносабати билан 2019 йил 3 июль кuni соат 12:00 да “Темуршоҳ” базмгоҳида бўлиб ўтадиган туй базмига Халқ қабулхонаси ходимларини таклиф қилганлигингиз сабабли, Сизларга чуқур миннадорчилик билдириб, Халқ қабулхонаси номидан узоқ умр, сиҳат-саломатлик, оилавий тинчлик ва ишларингизга зафарлар тилаб қоламиз.

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг
Самарқанд шаҳридаги
Халқ қабулхонаси мудири**

И.А.Негматов

Хурматли Давронов Пирназар Зиятович!

Сизни таваллуд топганингизга 70 йил тулиши муносабати билан вилоят халқ таълими ходимлари номидан самимий табриклаймиз.

Сиз бугун ҳаёт йўлининг етмиш довоини ортда қолдириб, умрини ўқиш, изланиш ва ёш авлод таълим-тарбиясига бағишлаган, узоқ йиллар таълим соҳасида меҳнат қилиб, кўплаб шогирдлар етиштирган, ёш истеъдод эгаларига устозлик қилиб, турли масъулиятли вазифаларда самарали фаолият юритган ташкилотчи раҳбар сифатида фарзандлару шогирдлар ардоғида, эл эъзидасиз.

1975 йилдан педагогик фаолиятингизни Жиззах давлат педагогика институтида ўқитувчиликдан бошлаб, салкам қирқ беш йил педагогик фаолиятингиз давомида эртаниб эгалари бўлган ёшларни илм-маърифатли, эл-юртга садоқатли инсонлар этиб камолга етказишдек масъулиятли ва шарафли вазифани сийқойиладан адо этиб келаятган фидойи устозлардан бирисиз.

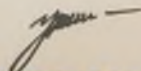
Сиз қаерда фаолият олиб борманг, чуқур билимингиз, ташкилотчилигингиз, шижоатингиз ва камтарлигингиз билан жамоадошларингиз ҳамда шогирдларингиз орасида хурмат-эътибор топдингиз. Ўтган йиллар давомида кўплаб ёш педагогларга ўз иш тажрибаларингизни ўргатиб, истеъдодли ёшларни она Ватанга муҳаббат, миллий истиқлол гоъларига садоқат руҳида тарбиялашга муносиб ҳисса қўдингиз.

Сиздан таълим-тарбия олган, ўқитувчиликдек масъулиятли ва шарафли касб сирларини ўрганган шогирдларингиз бугун ёшлар камоли, юрт равнақи, халқ фаровонлиги йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Сизнинг шарафли умр йўлингиз, педагогик фаолиятингиз фарзандларингиз, шогирдларингиз учун ҳақиқий намуна, ибрат мактабидир.

Сизни яна бир бор табаррук ёшингиз билан табриклар эканман, аввало мустаҳкам соғлик, узоқ умр, хонадонингизга тинчлик-хотиржамлик ва файзу барака тилайман.

**Хурмат билан,
вилоят халқ таълими
ходимлари номидан,
бошқарма бошлиғи
уринбосари**

У.Мамарасулов

ХУРМАТЛИ ПИРНАЗАР ЗИЯТОВИЧ,

ТАБАРРУК ЁШИНГИЗ МУБОРАК!

Сизни кутлуг 70 ёшингиз билан чин дилдан кутлашга ижозат бергайсиз! Сиз фан, таълим соҳасида ишлаб ёшларнинг сеvimли устози сифатида хурмат эътибор топдингиз. Ёшларимизни янада илмли ва билимли бўлиб, мустақил Ўзбекистонимизга муносиб кадрлар бўлиб етиштишларида катта ҳисса қўшиб келаётганлигингиз барчага маълум.

Ёшларга таълим-тарбия беришда қарийб қирк беш йилдан ортиқ меҳнат қилиб, илм-фан тараққий топтириш йўлида улкан шижоат ва матонат кўрсатиб УСТОЗ деган шарафли номга эга бўлдингиз. Бугунги кунда катор шоғирдларингиз нафақат вилоят, балки республикамизнинг турли соҳаларида меҳнат қилиб келаётганлиги барчамизга маълум. Ёшларнинг интеллектуал салоҳиятини оширишда бор билим ва маҳоратингизни келажак авлод камолотига сарф этиб ҳамкасбларингизга намуна бўлиб илм-фан равнақига қўшиб келаётган улкан ҳиссангизга берилган юксак баҳодир.

Сизнинг ташаббусингиз билан ташкил этилган “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиадаси нуфузи нафақат туман балки келгусида вилоят ва республика миқёсида кенг оммалашини тарафдоримиз.

Кадрли Пирназар Зиятович!

Сизни яна бир бор 70 ёш юбилейингиз муносабати билан самимий кутлаб, ижодий баркамоллик тилаймиз. Доимо дўстларингиз ва шоғирдларингиз ардоғида бўлиш насиб этсин, оилангиз бахтига ҳамisha соғ-саломат бўлинг. Фарзандларингиз камолини кўриб, ватанимиз равнақи, халқимиз фаровонлиги йўлида самарали ишларингизга улкан зафарлар тилаб қоламиз!

Хурмат билан,
Самарқанд вилоят касб-хунар таълими
худудий бошқарма бошлиғи

А.Насимов

3 июль 2019 йил

Самарқанд вилоят ХТБ бошлиғи ўринбосари Улуғбек Мамарасулов.

Ўнгдан чапга Самарқанд вилоят касб-ҳунар таълими ҳудудий бошқармаси вакиллари А.Олимов, Ш.Худойбердиев, "Профессор Давронов издошлари" номли йиллик олимпиадани ташкил этиш ва ўтказиш ҳайъати раиси М.Машанов.

Хурматли Пирназар Зиятович!

Самарқанд вилояти халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази жамоаси Сизни муборак 70 ёшингиз билан самимий қутлайди!

Сизнинг мустақил Ўзбекистонимиз халқ таълими тизимига қилаётган хизматларингиз кўп бора эътироф этилган ва мана шу жараёнда биз ҳам қутлаётганимиздан беҳад миннатдормиз.

Қадрли Пирназар Зиятович! 1992 йилдан Халқ маорифи аълочиси, 1989 йилдан “Олий математика” кафедраси доценти, 1994 йилдан кафедра профессори, 2009 йилга қадар Самарқанд кишлоқ хўжалиги институтининг илмий-услубий кенгаши котиби, “Олий математика ва ахборот технологиялари кафедраси” мудири, 2018 йилдан Самарқанд вилояти халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази профессори каби ўта масъулиятли ва шарафли лавозимлардаги фаолиятингиз, айниқса ёш авлод тарбиясида айни ибрат мактабидир.

Сизнинг математика, тарих, таълим-тарбия, қишлоқ хўжалиги, Республикада сув заҳираларини ҳосил қилиш имкониятлари ва улардан фойдаланиш, “Обод қишлоқ” дастури йўналишларида юздан ортиқ илмий ишларингиз, нашр этилган услубий қўлланмаларингиз юртимиз тараққиёти учун қўшган ҳиссангизнинг нечоғлик салмоқли эканлигини белгилайди.

Азиз ПирназарЗиятович! Сиздек “Элим деб, юртим деб ёниб яшаётган” садоқатли педагог, ўзига ва атрофидаги инсонларга талабчан, шогирдларига меҳрибон устоз, намунали оила бошлигини қутлуг 70 ёшингиз билан яна бир бор самимий муборакбод этар эканмиз, Сизга мустақкам соғлиқ, доимо аъло кайфият, хамиша авлодлар ва шогирдларингиз ардоғида бўлиб юришингизни тилаймиз!

Марказ директори

Сайдирахмат Усмонов

Ўнгдан чапга: кафедра мудири Ф.Нарзикулова, марказ директори С.Усмонов, П.Давронов, директор ўринбосари А.Ибрагимов.

Ўнгдан чапга: профессор Т.Остонақулов, Т.Қиличев, доцент В.Шукуров.

Ўнгдан чапга П.З.Давроновнинг қизи Урунбаева Юлдузнинг илмий раҳбари, профессор М.Муҳамедов ҳамда Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти проректори, профессор Қ.Мирзаев.

Жом элининг фахрли инсони Э.Раҳимов.

...

П.З.Давроновнинг ҳаёт йўлларини Самарқанд телевидениесида 2019 йил 2 июль соат 21.50-22.20 оралиғида ёритган таниқли тележурналист Нуриддин Болиев .

Юбилярнинг жиззахлик дўсти доцент А.Алишев, унинг аёли Раъно, П.Давроновнинг қайнсинглиси Норбиби ва бошқа яқинлари табриклашмоқда.

ПРОФЕССОР П.З.ДАВРОНОВ СТИПЕНДИЯСИ ҒОЛИБЛАРИ

Бу стипендия 2009 йил 25 май 21-мактабнинг сўнги кўнғироғига бағишланган анжуманда моҳир шифокор Эсанбой Давронов томонидан топширилди. Ирода Эрнарзорова ўзбек тили ва адабиёти фани бўйича стипендиянинг биринчи ғолибаси бўлди.

2010 йил стипендия ғолиби Ширинов Дилмурод Содик ўғли (физика фани бўйича).

2011 йил стипендия ғолиби Каххарова Мухлиса Бекмурод қизи (ўзбек тили ва адабиёти фани бўйича).

2012 йил стипендия ғолиби Мўминов Фазлиддин Сирожиддин ўғли (химия фани бўйича).

2013 йил стипендия ғолиби Нормуродов Достон Шуҳрат ўғли (математика фани бўйича 2012 йил Республикада ёшлар танлови ғолиби, 2013 йил Самарқанд вилоят олимпиадаси совриндори).

2014 йил стипендия ғолиблари:

1. Бобоев Нодирбек – 2 "А" синф ўқувчиси (энг чиройли ёзиш).

2. Убайдуллаева Севинч – 3 "А" синф ўқувчиси (энг кўп 160 та шеър ёдлаган).

3. Ўктамов Бобуржон – 5 "Б" синф ўқувчиси (энг кўп 110 та китоб ўқиган).

4. Айназарова Шоҳсанам – 6 "Д" синф ўқувчиси (энг кўп 500 та шеър ёдлаган).

5. Абдихолов Жамшед – 8 "А" синф ўқувчиси (математикадан энг кўп, 91 та формула билади).

6. Темирова Ҳосият – 9 "А" синф ўқувчиси ("Самарқанд Жоми" китоби билимдони).

7. Неъматуллаева Зарнигор – 9 "А" синф ўқувчиси (физикадан энг кўп, 57 та формула билади).

8. Шамсиддинова Собира – 9 "Б" синф ўқувчиси (кимё-

дан энг кўп, 75 та формула билади).

9. Яхшимуродова Садоқат – 9 “Б” синф ўқувчиси (энг чиройли ёзиш).

10. Комилова Латофат – 9 “Б” синф ўқувчиси (биологиядан фан олимпиадаси ғолиби).

2015 йилдан стипендия ғолиблари ҳар йили 30-100 ўқувчидан ортиқ бўлмоқда.

Профессор П.З.Давроновнинг олий ўқув юртларида ўқиган жомлик шогирдлари

Худойберди Абдурахмонов, Норбўта, Шароф Оллоевлар, Шойимқул Суяров, Султонбой Жумаев, Ғофир Зиятов, Пўлат Эргашев, Дўстмурод Хойдоулов, Эгамберди Суёнов, Йўлдош, Анвар Давроновлар, Моҳира, Турсунной, Шахло Давроновалар, Розия Кудратова, Обод Холбекова, Овғон Ғаффоров, Фарҳод, Шуҳрат Тожиевлар, Абдурахмон, Элбек, Шербек Махсудовлар, Асрор Мирзаев, Ризамат Дўстов, Улуғбек Тангматов, Хуршид Жўраев, Саида Холбозорова, Жамшид Шарипов, Нилуфар Худойназарова, Акмал Норбоев, Жамшид Юсупов, Мўмин Қурбонов, Рустам Маҳмудов, Жалол Турдиев, Санталат Худоёрова, Рамазон Муродов, Акида Абдурахмонова, Жўрабек Тангматов, Исомиддин Айназаров, Қодирали Шерманов, Сардор, Синдор Маматовлар.

ШОИРЛАР ВА ШОГИРДЛАР ТОМОНИДАН П.З.ДАВРОНОВГА АТАБ ЁЗИЛГАН ШЕЪРЛАР

Қутлов

Жомим Она қишлоғим,
Жоним Она қишлоғим,
Ўзбекистон аталмиш жаннатмакон ўлканинг,
Қаро кўзларида битта киприк бўлган юрт,
“Буюк ипак йўли” номли буюк йўлканинг,
Қоқ белида-ўртасида кўприк бўлган юрт.

Лашкарларнинг отларининг туёқларидан,
Зада қалби зада бўлиб топталган тупроқ,
Ғаламислар, бегоналар оёқларидан,
Яра қалби яна баттар тирналган тупроқ.

Қаҳатчилик, очлик сели тошган йиллари,
Мискинларга сен бўлгансан бошпана Ватан,
Хор-у зорлик ўз ҳаддидан ошган йиллари,
Маконсизлар сенга келиб топганди ошён.

Икки юзу йигирма беш ўғлин фашистга бериб,
Кўзларидан найсонлар тўккан юртим,
Яна қанча-қанчасини изсиз йўқотиб,
Қалби уммон қаърларига чўккан юртим.

Авлиёлар, алломалар ўтган гўшамсан,
Яланг оёқ эшон бобом тавоф қилган,
Не фозиллар, не ғофиллар ўтган гўшамсан,
Қанча гуноҳ, қанча-қанча савоблар қилган.

Етиштирган чавондозу қанча полвонни,
Қирларида буғдойларин ундирган тупроқ,
Ўзи эмас, ҳатто, бутун Каттақўрғонни,
Оғир йиллар нонин бериб тўйдирган тупроқ.

Шоир Бурхон шеърларига чирой, зеб бериб,
Кўзларингни қувонтирган буюк достоним,
Мустақиллик шамоллари кўксинга тегиб,
Нафасини ростлаётган кўкси осмоним.

Қучоғинг оч, бугун ўғлинг Пирназар келиб,
Етти йиллик, игна билан қудуқлар қазиб,
Тарихингни бизга тутди етмиш букилиб,
Моҳир ҳаттот қалами-ла бор-йўғинг ёзиб.

Пирлар назар қилгани ҳам ҳақ-рост экан-да,
Биз ҳавас-ла боқадирмиз унинг бахтига,
Тарихингни ёзиш бахти ушбу маконда,
Не ҳайратким, бугун тушмиш унинг чекига.

Азиз юртим, она қишлоқ, бағринг кенг очиб,
Тушиб келгин қалбингнинг кенг кошонасидан,
Севинчларга тўла кўзинг ёшлари билан,
Ўпиб кўйгин фарзандингнинг пешонасидан.

Давир Тўқсонов,
Жом қишлоғи, 25 май 2010 йил.

ЖОМ

Сой бўйи сўлим бекат,
Топди қўним кўп элат.
Сув сўрашиб сарбонлар,
Тўхтаб ўтди карвонлар.
Суви сероб "Ём" эмиш,

Сув берган савоб демиш.
Ибтидо қадар тарих,
Достонга сиғмас таъриф.
Тахт талашиб томонлар,
Ўтди қанча замонлар.
Соё солди кўп булут,
Қора кун бўлмас унут.
Жувонмарг кетди мардлар,
Кўксида алам-дардлар.
Қанча аҳли урфонлар,
Кетди шоир Бурхонлар.
Бўлди балога тўғон,
Каттақир, Гирдиқўрғон.
Жам бўлиб жоми, хабрин,
Тортишди жафо-жабрин.
Ойхол йўлга қарамиш,
Сунбул сочин тарамиш.
Ойнинг қизи Ойпари,
Сенча бўлолмас бари.
Қолди сойда изларинг,
Бунча сулув қизларинг.
Боғлари бол улашган,
Тоғлари ризқ тилашган.
Ҳар неки битди Толли,
Таъми тилларда қолди.
Арғамчига қил қувват,
Боғ яратди Тошқувват.
Сўлим гўша Калтасой,
Кармовул кўркам сарой,
Аҳли дониш гузари,
Тушганми пир назари.
Шамси, Ёрмат, Тўқсори,
Устози авваллари.

Болли, Сафар, Ҳақберди,
Фан йўлида жон берди.
Муҳаммад Дўст, Дилором,
Шу юртдан олди илҳом.
Ўткир, Обруй, Шукурлар,
Бедор юрак дупурлар.
Зиёт ўғли Пирназар,
Ортга ташлаб бир назар,
Жом тарихин ёритди,
Дил дардини аритди.
Қаюм, Сафар, Бўрибой,
Нормўминлар тошқин сой.
Дардманд дарға, даҳолар,
Беадад бебаҳолар.
Алпомишлар бунда жам,
Барчинойлар кимдан кам.
Адбишукур, Холиқул,
От сурди ота ўғил.
Дард йўламас, ҳайтовур,
Аритди Улаш, Давир.
Алишер табиб чунон,
Измига кирди илон.
Чўпонлари чўрткесар,
Савдо аҳли юрт кезар.
Ҳунарли чекмас озор,
Рўзғори обод, бозор.
Жолмонгми, қорамўйин,
Меҳнатга эгар бўйин.
Ҳар неки иш дўндирар,
Тупроқдан зар ундирар.
Бир куни ўтмас бекор,
Гўл ҳам бунда тадбиркор.
Тўй қилса тўқ тантилар,

Ўн бир даҳа айтилар.
Ош бериш ишми осон,
Етмайди ўн беш қозон.
Сахийликда тенги йўқ,
Эркин эл ўзига тўқ.
Уламо-ю умаро,
Ҳаммаси бир фуқаро.
Тил топишган тотув эл.
Бирлашган сойдаги сел.
Неки бор тенгсиз асил,
Шаҳардан обод манзил.
Туташ Жомга жонимиз,
Достон доврӯғ-шонимиз.
Омондара, Бешбармоқ,
Бахмал қир, зумрад ирмоқ,
Киндик қоним томган жой,
Тортар мени пайдар-пай.
Яхшини ёзмоқ керак,
Ўртаниб қўймас юрак.
Чиқиб Жом довонига,
Боқиб боғ-ёвонига,
Эсганда майин насим,
Илҳом олиб маст Азим,
Тўтиё айлаб тошин,
Кўксига қўйиб бошин,
Қучиб охиста ерни,

Ёзди мастона шеърни.
Иброҳим Азимов, 2014 йил.

Ҳ И М М А Т

Профессор П.З.Давроновга

Бани одам шундай бўлса,
Кулиб турса, кундай бўлса,
Эсли-ҳушли, хўп бамаъни,
Ибратормуз бўлса, қани.
Камоли кўп кундайларнинг,
Қиёси йўқ бундайларнинг.
Инсон қадр қиммат билан,
Ватан-халққа хизмат билан.
Ўти бор ҳаёт йўлининг,
Пирназар Зиёт ўғлининг.
Танида миллат туйғуси,
Жонида Ватан қайғуси.
Қадрлаб киндик қонини,
Жом деса берар жонини.
Тиним билмайди титроқ тан,
Зуваласи шу тупроқдан.
Элпарварнинг эзгу иши,
Қалбларга ин қурди қуши.
Истеъдодга ҳомий устоз,
Шогирдлари олим ҳассос.
Холис хизмат кетмас беиз,
Назоратда ҳар ўғил-қиз.
Ёш талантга рағбатдаин,
Тақдирнома қилди тайин.
Ҳимматидан олам мамнун,
Ҳаётида маъно-мазмун.
Йигит учун юрт хизмати,
Юрт юкининг йўқ миннати.
Бел бойлашиб аҳли қўрғон,
Асов сойга солди тўғон.

Бино бўлмай йиллар кўприк,
Қоқилмади тунлар киприк.
Эштурдиннинг кўп хизмати,
Турсунмуроднинг ҳиммати.
Қоя мисол сервиқорлар,
Бошларига кўнди қорлар.
Олтин асли олим боши,
Шунга лойиқ бор бардоши.
Теран ақли айлаб шитоб,
Дунёларга келди китоб.
Тилдан қўймай ҳеч номини,
Ўқидим "Самарқанд Жоми"ни.
Худо ҳақи, художуйлар,
Дуо қилди дуогуйлар.
Чурқ этмади ҳавоси бор,
Ё донолик давоси бор.
Илмади кимдир назарга,
Кимса йўқ кўнгил ёзарга.
Озми осонни кутганлар,
Дунё-Ватан деб кетганлар.
Юрт кезиб кўннинг камида,
Юрибди дунё ғамида.
Яхшиямки яхшилар бор,
Ватанга жонбахшилар бор.
Қадри бўлмас қув кишининг,
Тайини йўқ бир ишининг.
Ҳиммати бордан қўймасин,
Аларни кўзинг қиймасин.
Ақл билан енгил юмуш,
Сабр қилсанг олтин-кумуш.
Маърифатнинг содиқ қули,
Ибрат халққа ҳаёт йўли.
Юрагида миллат дарди,

Матонатда мардлар марди.
Танти инсон чиндан бахтли,
Мангуликка бордир даҳли.
Оқар оби-ҳаёт сойи,
Боғи биҳишт борар жойи.
Пир қошида қилиб таъзим,
Тасаннолар айтди Азим.
Достон битмай барибир оз,
Сўзни қилмоқ мухтасар соз.
Иброҳим Азимов, 2017 йил.

УСТОЗГА ЭҲТИРОМ

“Буюк математик” номини олган,
Хоразмий бобомнинг йўлидан борган,
Жомнинг ютуқлари тарихин ёзган,
Риёзиёт илмида султон бўлган,
Сизга таъзимдамиз муаллим устоз.
“Самарқанд Жоми”ни илк бора ўқиб,
Жуда ҳам бахтиёр, мамнун бўлдик биз,
Жомнинг тарихини бутун дунёга,
Достон қилган инсон танҳо ўзингиз.
Сизга тасаннолар айтар шогирдларингиз,
Бизнинг бахтимизга доим бор бўлинг,
Турон заминида ёрқин нур бўлинг,
Шогирдлар камолин улуғлаб юринг,
Фарзанду-невара бахтини кўринг,
Тилагим, албатта, кўп умр кўринг.

**Қодирова Моҳигул,
Жом педагогика коллежи ўқувчиси.
27 май 2010 йил.**

Дадажоним...

Ўтказдингиз қанча тунларни бедор,
Ҳузур-ҳаловатдан кечдингиз ҳар он,
"Жондан азиз Жомим" битдингиз шу он,
Жонкуяр-фидоий, жоним дадажон!

Қадамингиз етган ерлар жаннати-бўстон,
Она қишлоғимиз обод-фаровон!
Панду-насиҳатларингиз қалбларда ҳар он,
Эл-юрт бахтига бўлинг соғ-омон!
Давронова Фотима Пирназаровна.

**Самарқанд ветеринария медицинаси
институти ўқитувчиси. 03.07.2019 йил.**

УСТОЗ МАДҲИ

Хонага кирибон ҳайратда қолдим,
Ўтириб, қўлимга китобим олдим.
Домланинг ўғитин қалбимга солдим,
"Математика – ҳаёт" деган Давроновга раҳмат.
Парталар устига тўшанчи солган,
Ақлий ҳужум режасин ҳаётдан олган.
Дарслари умрбод юракда қолган.
Давронов домламга чексиз раҳмат.
Хонага кирганда кўнгил ёришар,
Дарс тинглар ва бир дунё ўғит олишар.
Давроновдек бўлолмас, кўпгина устозлар қолишар,
Ҳаётни англатган Давроновга раҳмат.
Функцияни отамга, аргументни онамга,
Ҳосиланинг ўзимга қиёслигин англадим.
Математиканинг ҳақиқий ҳаётлигин англадим.
"Ақлий ҳужум" оқилларни шоширар,
Синектика ақлга ором берар...

11 йил ўқиб, математика ҳаётлигин билмадим,
Қайга бормай, Давроновдек домлани кўрмадим,
Бугун келиб математиканинг ҳаётлигин англадим.

**Самарқанд ҚХИ 1-босқич талабаси
Бозорова Ойсара. 2007 йил.**

Устоз Давронов,
Устозларнинг устози,
Устоз учун доимо,
Талабалар ҳурматли.
Аммо чиндан ўқимаса,
Сира баҳо қўймайди,
Устоз ўгитига,
Талабалар тўймайди.

**Усмонова Юлдуз, СамҚХИ, Агрономия факультети
110-гуруҳ талабаси, 2014 йил февраль.**

Самарқанд вилоят халқ таълими ходимларини қай-
та тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий
марказида Пирназар Зиятович Давронов дарсларидан
илҳомланган тингловчи шогирдларининг дил изҳорлари

**Жомдан чиққан жонкуяр
Устоз профессор Пирназар Зиятович Давроновга**

Жомдан чиққан жонкуяр,
Меҳрингиздан гул унар.
Эл Сизни жондан суяр,
Жомдан чиққан жонкуяр.

Шогирдларингиз бисёр,
Барчасига толе ёр.

...

Бунда хизматингиз бор,
Жомдан чиққан жонкуяр.

Дунё тургунча туринг,
Давру давронлар суринг.
Буюк келажак қуринг!
Жомдан чиққан жонкуяр.

Сизсиз Ҳазрати инсон!
Пойингизда кенг жаҳон.
Таъзимдадир Аюбхон,
Жомдан чиққан жонкуяр.

**СамДУ ҳузуридаги ХТХҚТМО ҳудудий маркази
математика йўналиши 1-гуруҳ тингловчиси
Хўжаев Аюбхон Тўйчиевич.
Пайариқ тумани 91-умумий ўрта таълим
мактабининг математика фани ўқитувчиси.
2019 йил 10 январь**

**Эҳтиром
Устоз, профессор Пирназар ота Зиятовичга!**

Ота, донишмандсиз, ҳиммати улуғ,
Айтган ҳар сўзингиз дуру жавоҳир.
Сиздаги ирода, иймон олдида,
Ҳатто, тоғу тошлар бош эгиб қолур.

Жом элидан чиққан фидойи инсон,
Маърифат йўлида жони ҳалақда.
Элу юрт дардида яшайди ҳар он,
Малаклар лолдурмиш аршу фалақда.

...

Она –азиз зот деб, таъкидлаб мудом,
Маънавият сари чорлайсиз бизни.
Дунёни бекам-кўст яратган Аллоҳ,
Шукур бахтимизга берибди сизни.

Ота! Ҳеч кўрмайин кўзингизда ёш,
Дарду ҳасрат бўлсин сизга бегона.
Бахтимизга доим соғ-омон бўлинг,
Ҳаёт ҳеч татимас сизсиз дунёда.

“Отам йўқ”, деб асло ўкинмасман ҳеч,
Маънавий отам бор менинг сиздайин.
Илму урфон, адаб, Ватандан сўйлаб,
Менга бахт калитин бердингиз тайин.

Мен учун қадрдон одамлар ичра,
Азизлардан азизи, мўътабардирсиз.
Саодат балқисин бошингиз узра,
Умрларга татур ҳар сабоғингиз.

**Шогирдингиз Дилфуза Юсупова. СамДУ ҳузуридаги
ХТХҚТМО ҳудудий маркази тарих фани йўналиши тинг-
ловчиси. Пастдарғом тумани, Зорман қишлоғи, 85-уму-
мий ўрта таълим мактабининг тарих фани ўқитувчиси.
2019 йил 17 февраль**

Бир ойлик малакада

Бир ойлик малакада,
Ўқидим апрель ойи.
Барча фанларни ўтиб,
Кўп илмни ўргандик.

Устозлар ўғитини,
Ўргандик ҳаммасини.
Айниқса, Жом фарзанди,
Олимлар устозининг.

Устоз дарс ўтганида,
Муҳокама бошланар.
Гоҳ ҳазил, гоҳи жиддий,
Давронов дарс ўтганда.

Китоб ўқишга чорлар,
Етмиш ёшга кирса ҳам.
Бухорийнинг сўзини,
Қайтарар такрор-такрор.

Бешиқдан қабргача,
Илм изла, дейди у.
Ватаним фарзандисан,
Билим изла, дейди у.

Нарпай тумани 8-умумий
ўрта таълим мактабининг физика фани
ўқитувчиси Эшқуватова Азиза Ғаниевна.
2019 йил 12 апрель

ЭЪТИРОФЛАРИМ

Инсондан не қолур, эзгулик фақат,
Қалби уйқудалар, буни билмайди.
Қабоҳат, зулматга қилолмас тоқат,
Яхшилар ёвузлик тилин билмайди.

...

Айби бор корчалон, димоғи баланд,
Қалби кўр, инсонга бўйин эгмайди.
Ғафлат уйқусида, кимлар эса банд,
У мурча мисоли, тиним билмайди.

Бир бурда бўлса ҳам ҳалол нонин еб,
Ноҳалол таомга қўлин урмайди.
Ғарибми, нотовон, балки мазлум деб,
Ночорларга меҳрин бериб тинмайди.

Камтарга камолни кўринг, дўстларим,
Пирлар назаридан асло қолмайди.
Зиёга талпиниб, зиёдан қониб,
Даврон юкин, ҳатто, писанд қилмайди.

Жом қишлоғи учун жонидан куяр,
Элнинг боласини элдайин суяр,
Ухлама қароғим, излан-а деяр:
Яна дер замона кутиб турмайди.
Мен кафил, ёшлигинг қайтиб келмайди.

2019 йил май ойи тарих фани йўналиши тингловчиси
Ражабов Қаҳрамон.
Каттақўрғон тумани, Дурмон қишлоғи. 2019 йил
22 май.

П.З.ДАВРОНОВ ТЎҒРИСИДА ФИКРЛАР ГУЛДАСТАСИ

Пирназар Зиятович Давронов мен билан биринчи суҳбатдаёқ стандарт бўлмаган педагогик фикрлар билдирган.

**Академик Юрий Константинович Бабанский.
(Илмий раҳбарнинг диссертация
ҳимоясидаги чиқишидан). Москва 1983 йил.**

**Пирназар Зиятович ишда ва садоқатда фанатик.
Профессор Ўрол Носиров. Жиззах, 1990 йил.**

Пирназар Зиятовичнинг факультет профессор-ўқитувчиларига иш тақсимлашига қараб туриб, “Бу одам кечаси билан топшириқларни ёзиб, сўнгра ёдлаб келса керак” деб ўйлар эдик. Домла билан ишлаган барча одамлар у кишининг назари тўқ инсонлигига ва раҳбарлик қобилиятига тан беришган.

Доцент И.С.Суюнов. Жиззах, 1992 йил.

Пирназар Зиятовичнинг раҳбар сифатида ишни яхши ташкил этиш, аниқ топшириқ бериш, уни бажариш бўйича тадбирлар белгилаш ва ишнинг бажарилишини шахсан назорат қилиш қобилиятини юксак қадрлайман.

**Жиззах ДПИ ректори,
профессор С.А.Нишонов. 1993 йил.**

Математикани тушунса ҳам бўлар экан, мутахассислик билан боғлаб ўқитса ҳам бўлар экан. Пирназар Зиятовични тарбиялаган отасига ҳам, онасига ҳам, устозларига ҳам раҳмат.

П.З.Давроновнинг 1995 йилги очик маъруза дарсининг муҳокамасидаги профессор А.Қ.Исмоилов сўзи.

Пирназар Давронов Павлов номли кўчанинг ўзига ҳеч қандай алоқаси бўлмаган, қуриб-қақшаб ётган майдонини челақлаб сув ташиб боғ-роғга айлантирди. Яхшидан боғ қолади, дегани шу бўлади. Агар бир баркаш олтиним бўлганда, ҳеч иккиланмасдан шу инсонга ҳады қилиб юборар эдим.

Қўшниси Пўлат Қурбонов. 1997 йил.

Домлам П.З.Давронов математикани тушунтираётганда пичоқ мойнинг устида юргандай бўлади.

Вестминистер интернационал университети талабаси
Дилшод Усмонқулов, 2001 йил.

Пирназар Зиятовичга ўхшаган филтр инсонлар бўлма-са, бу жамият ачиб кетар эди. Қанийди оналар П.З.Давроновга ўхшаган инсонларни кўпроқ туғишса.

**«Физика ва олий математика» кафедраси мудири,
доцент С.О.Ортиқов. 2002 йил.**

П.З.Давроновнинг дарси санъат даражасига кўтарилган. Домлам математикани тушунтираётганда ўзимни ёқимли мусиқа ёки ашула тинглаётгандек ҳис қиламан.

**АҚШда 10-синфда таҳсил олаётган шогирди Фаррух
Матяқубов, 2005 йил.**

Одамлар пул сарфлаб маишат қилишади. Мен Пирназар Зиятовичнинг битта дарсига кирсам, унинг таъсирида икки ой маишат қилиб юраман.

**«Иқтисодиёт ва бошқарув» факультети декани,
доцент И.С.Саломов. 2005 йил.**

Сизлар жуда илгарилаб кетибсизлар. Бизда “уровень” жуда тушиб кетган.

П.З.Давроновнинг 2006 йил 10 мартдаги “Янги педагогик технология” йўналишидаги очиқ маъруза дарсининг муҳокамасидаги Самарқанд Давлат Архитектура-қурилиш институти ўқув ишлари проректори, профессор Ўткир Омонович Соатов фикри.

Пирназар Зиятович “Янги педагогик технология” йўналишида қатор услублар яратиб, уларни ўқув жараёнига татбиқ этиш бўйича институтда новатор, энг муҳими талабалар яхши кўрадиган устоз.

“Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва маҳсулотларни қайта ишлаш” факультетининг декани, техника фанлари доктори И.Т.Эргашев. 2006 йил.

Ўзбекистон Республикаси давлат тест маркази томонидан 2007 йилда ўтказилган аттестация–аккредитация комиссияси Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессор-ўқитувчилари дарсларига кириб, фақат П.З.Давронов дарсидан камчилик топа олмай миннатдор бўлиб чиқишди.

Комиссияга ҳамкорлик қилган “Иқтисодиёт ва бошқарув” факультети декани муовини, доцент Ф.Б.Ахоров. 7 май 2007 йил.

“Олий математика ва ахборот технологиялари” кафедраси мудири П.З.Давронов томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тавсияси асосида тайёрланган “Фан дастури ва намунавий ўқув режа мувофиқлигини таъминловчи меъёрий хужжатлар мажмуаси” 2007-2008 ўқув йилидан бошлаб Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг барча 21 та

кафедраларига "Институт марказий аттестация ва услубий кенгаши" томонидан ягона намуна сифатида тақдим этилди.

Самарқанд қишлоқ хўжалик институти ўқув ишлари бўйича биринчи проректори, профессор Т.Э.Остонақулов. 27 июль 2007 йил.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан ташкил этилган нуфузли комиссия ҳайъати П.З.Давронов раҳбарлик қилаётган "Олий математика ва ахборот технологиялари" кафедрасининг фаолиятини ўрганиб, бирор камчилик кўрсата олмади. П.З.Давроновга амалга ошираётган яхши ишлари учун Самарқанд қишлоқ хўжалик институти раҳбарияти ва "Иқтисодиёт ва бошқарув" факультети жамоаси номидан миннатдорчилик билдираман.

"Иқтисодиёт ва бошқарув" факультети декани, доцент А.И.Алиқулов. 2007 йил.

Заҳматкаш олим, профессор П.З.Давронов "Самарқанд Жами" китобини ёзиб хайрли иш қилган. Кошки эди ҳамма ҳам ўз қишлоғи ҳақида шунча нарсани билса, шу даражада китоб ярата олса. Бу савоб ишни фақат табриклаш керак.

Жом қишлоғининг тўнғич қалдирғоч олимларидан доцент О.Эшмуродов. 2008 йил.

Жом қишлоғининг фидойи ўғлони, профессор П.З.Давроновнинг "Самарқанд Жами" китоби катта таҳсинга лойиқ.

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти доценти С.Назаров. 2008 йил.

П.З.Давроновнинг “Самарқанд Жоми” китобининг қўлёзмаси билан танишиб, ғоят севиндим. Бу китоб Жом қишлоғи ҳақидаги биринчи ёзма манба бўлганлиги учун ҳам қимматли ва эъзозли. Китобнинг ёзилиш услуби “Бобурнома”га ўхшаб кетади. Чунки “Бобурнома” ҳаққоний ёзилган буюк тарихий асар. П.З.Давроновнинг “Самарқанд Жоми” китоби ҳам ҳаққоний, ҳеч бир нарса бўрттирилмасдан, қандай бўлса шундайлигича ёзилган. Бу асар узоқ илмий изланишлар, заҳмат чекиб қилинган улкан меҳнатлар самараси бўлиб, бундан кейин жомлик ёшлар қишлоғи тарихи билан танишиш бахтига муяссар бўладилар. Энди Жом тарихи абадул-абад Ўзбекистон тарихининг бир бўлаги сифатида сақланиб қолажак.

Жом тарихи билимдони Ж.Ирисқулов. 2008 йил.

П.З.Давронов серқирра йирик мутахассис.

**Самарқанд Иқтисодиёт ва сервис институти
“Менежмент” кафедраси мудири, доцент
Қ. Мирзаев. 2008 йил.**

2008 йилнинг 29 апрель куни Самарқанд ҚХИда устоз П.З.Давронов томонидан ёзилган “Янги педагогик технологиялар” китобининг тақдимот конференцияси бўлди. Бу анжуман Самарқанд телеведениесининг 30 апрель 2008 йилдаги кечки икки кўрсатувида намойиш этилди.

**Олий математика ва ахборот технологиялари
кафедраси ўқитувчиси Р.Ҳ.Қаландаров.**

П.З.Давронов дарсининг баҳоси доимо беш.

Доцент Т.Қ.Қудратов, 2009 йил.

Давронов домланинг дарси ўликни ҳам тирилтиради.

СамҚХИ ветеринария, зоотехния ва қоракўлчилик факультети декани, доцент Н.О.Формонов, 2009 йил.

Пирназар Зиятович ўзи раҳбарлик қилаётган “Олий математика ва ахборот технологиялари” кафедрасида яхши ишчан жамоани шакллантирган. Кафедра белгиланган топшириқларни нафақат белгиланган вақтда ижро этади, шунинг билан биргаликда, сифатли ҳам бажаради.

СамҚХИ “Иқтисодиёт ва бошқарув” факультети декани, доцент А.У.Остановнинг 2009 йил 3 апрелдаги олимлар кенгашидаги чиқишидан.

Жиззах давлат педагогика институти 1974 йилда ташкил этилган бўлса, институт шу 37 йиллик тарихида П.З.Давроновдек ҳар томонлама моҳир деканни кўргани йўқ.

Доцентлар Худойберган Жўраев, Рашид Холмуродов, Абдували Шамсиев, математика факультети декани Бахтиёр Эргашевларнинг 14 сентябрь 2010 йилда ЖиззихДПИ илмий кенгаши ва “Навруз” ресторанида бўлиб ўтган доцент А.Алишевнинг 60 ёшлик юбилейидаги чиқишларидан.

Устоз П.З.Давронов “савоб ишларни ҳар ким, ҳар куни қилиши керак” шиорига амал қилиб, ҳар ўқув йили бошида ота-онасини йўқотган, оилавий шароити оғир талабаларни аниқлаб, уларни ўзининг маблағлари ҳисобидан ўқув адабиётлари билан таъминлайди. Домланинг бундай савоб ишларининг саноғига етиб бўлмайди.

СамҚХИ “Олий математика ва ахборот технологиялари” кафедраси ўқитувчиси М.Т.Мавлонов. 15 сентябрь 2010 йил.

Бир инсон бўлса Пирназар Зиятович Давроновдан ортиқ бўлмайди.

**Болкибой Саидкулов, Ғалаорол туман маорифчиси,
10 октябрь 2013 йил.**

П.З.Давроновнинг ҳаёти ва илмий фаолияти билан яқиндан таниш бўлган Самарқанд тиббиёт институти дарғаларидан Абсамат Абдурахимович Асланов шундай дейди:

**Сендай ўғли бўлмагандир ҳеч бир ота-онанинг!
23 март 2016 йил.**

Дарс ўтишда П.З.Давроновнинг олдиға ўтадиган ўқитувчи йўқ. Унинг ҳар бир дарси таҳсинга лойиқ.

**Самарқанд ҚХИ профессори
Раззоқ Орипов. 2017 йил.**

П.З.Давроновнинг минглаб шогирдларининг орзуси битта, у ҳам бўлса, устозимиздек инсон бўлиб, Она Ватан учун ишлаш ва яшашдан иборат.

1985 йилда Жиззах ДПИ математика факультетида ўқишини тугатган, асли форишлик, Пахтакор туман ХТБ 13-умумий ўрта таълим мактаби математика фани ўқитувчиси, 9 неваранинг бобоси Қўнишев Фурқат. 19 январь 2019 йил.

Ўқитувчи санъаткор бўлмоғи даркор, бироқ устоз, профессор Пирназар Зиятович Давронов санъаткорларнинг академиги экан.

СамДУ ҳузуридаги ХТХҚТМО ҳудудий маркази “Ўқув ишлар бўйича директор ўринбосари” йўналиши тингловчиси, узоқ йиллар Ургут туман халқ таълими бўлимининг раҳбарлик лавозимларида муваффақиятли фаолият олиб борган, иқтидорли педагог-раҳбар,

**ҳозирда 43-умумий ўрта таълим мактабининг “Ўқув ишлар бўйича директор ўринбосари” лавозимида меҳнат қилаётган Холиқов Салим Раджабович.
12 февраль 2019 йил.**

Жом қишлоғининг “Обод қишлоқ” дастурига киришининг асосий сабабчиси Пирназар Давронов бўлади.

30-Улус сайлов округидан сайланган вилоят кенгаши депутати Т.Э.Остонақуловнинг сайловчилари билан учрашувида Жом қишлоғининг мўътабар инсони Э.Раҳимовнинг чиқишидан. 5 май 2019 йил.

2019 йил 28 апрель Жом қишлоғида “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиаданинг дастлабки рағбатлантиришини амалга ошириш менинг чекимга тушди. Пирназар аканинг шахсий жамғармасидан маблағ ажратиб, ёшларнинг келажаги учун қилаётган ишларидан тўлқинланиб кўзларимга ёш келди.

Доцент Комилжон Ҳ.Хайдаровнинг “Самарқанд вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази”да Самарқанд вилоят ҳокимлигининг П.З.Давроновни рағбатлантиришга бағишланган йиғилишдаги чиқишидан. 20 май 2019 йил.

Каттақўрғон шаҳридан келиб малакасини ошираётган гуруҳимиз тингловчиси, 11-ихтисослашган умумий ўрта таълим мактаби ўқув ишлар бўйича директор ўринбосари Камолова Махсуда Рауповна дарсдан сўнг танаффус пайтида “Домла, орзу-ҳавас қилишнинг зоҳирий кўринишларидан бири тавоф қилиш. Сизни тавоф қилишимга, қўлингизни бир ушлашимга рухсат беринг” деб қолди. Бу гапдан руҳланган барча аёл ўқитувчилар

П.З.Давроновни навбат билан тавоф қилишга, эркак ўқитувчилар эса қучоқлашишга киришиб кетишди. Марказ ҳудудида ва ҳатто, кўчаларда ҳам кўп ҳамкасбларимнинг домла билан дилдан қучоқлашиб саломлашаётганларини кўриб, шундай инсондан дарс олганимдан қувониб кетаман.

**Пайариқ тумани 24-умумий ўрта таълим мактаби
“Ўқув ишлар бўйича директор ўринбосари” йўналиши
тингловчиси Юсупова Зебинисо Абдусотторовна.
2019 йил 12 апрель**

2019 йил апрель ойида Самарқанд вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий марказида ўқидим. Биз тингловчиларнинг ўқишимиз ва яшашимиз учун марказ директори С.Усмонов ва директор ўринбосари А.Ибрагимовлар раҳбарлигида барча шарт-шароитлар яратилган.

Бизларга дарс ўтган профессор-ўқитувчиларнинг дидактикаси жуда кучли, айниқса, профессор П.З.Давронов, доцентлар К.Хайдаров, Ш.Ўроқов, ўқитувчилардан Ш.Усанов, Ф.Ҳамроева, Д.Қаршиева, Н.Рўзиеваларнинг дарслари санъат даражасига кўтарилган.

Бизларнинг ўқишимиз, яшашимиз учун юқори даражали шароитлар яратган, маҳоратли дарслари, ўғитлари билан барчамизни бирдек лол қолдирган устозларга узоқ-умр, сиҳат-саломатлик, илмий-педагогик фаолиятларида улкан зафарлар тилайман. Аллоҳ уларнинг белларига қувват, кўзларига нур берсин ва билимларини янада зиёда қилсин.

**Пайариқ тумани 80-умумий ўрта таълим мактаби
ўқув ишлар бўйича директор ўринбосари, малака
ошириш йўналиши тингловчиси
Ҳамроева Барно Изаевна. 2019 йил 13 апрель**

П.З.Давронов дарсларидан илҳомланиб севинч ёшларини тўккан тингловчи устоз ўқитувчилар

1. Иштихон тумани 56-умумий ўрта таълим мактаби физика фани ўқитувчиси Арзиева Саида Абдумуродовна.

2. Пастдарғом тумани 4-умумий ўрта таълим мактаби физика фани ўқитувчиси Зиёдуллаева Муяссар Абдиваитовна.

3. Иштихон тумани 46-умумий ўрта таълим мактаби ўқитувчиси Жомонқулова Феруза.

4. Каттақўрғон тумани 89-умумий ўрта таълим мактаби ўқитувчиси Дониёрова Бахтинисо.

5. Оқдарё тумани 5-умумий ўрта таълим мактаби биология фани ўқитувчиси Қувондиқова Дилнаво.

6. Самарқанд тумани 8-умумий ўрта таълим мактаби биология фани ўқитувчиси Сангинова Нигора.

7. Тойлоқ тумани 4-умумий ўрта таълим мактаби биология фани ўқитувчиси Турсунова Фарида.

П.ДАВРОНОВНИНГ ТАРИХИЙ МАВЗУДАГИ ТАДҚИҚОТИ ҲАҚИДА ЁЗИЛГАН ТАҚРИЗЛАРДАН НАМУНАЛАР

Илм ўзликни англашдан бошланади, инчунин, ўз тарихимиз ва келиб чиқишимизни ўрганиш зиёлилик, олимпикнинг ибтидосидир. Тарих адолат сари отланган карвон мисоли тинимсиз ҳаракатда, аммо уни англамаслик, идрок этмаслик, қайд қилиб қўймаслик, зикр этмаслик гумроҳликнинг энг йирик кўринишидир. Шу жиҳатдан олиб қарганимизда, бир ўғлоннинг ўз қишлоғига бўлган муҳаббати: гиёҳлардан тортиб, ҳайвонот оламигача, тўйларидан тортиб, ҳар бир урф-одатларгача, илм ўчоқларидан тортиб шу юртдан чиққан ҳар бир олим, ёзувчи, чўпону деҳқон, раҳбарлару касб-корларгача фахрланиб таъриф-тахсинларга

бой бўёқлар билан қаламга олиниши ўқувчида Она-Ватанга муҳаббат туйғусини уйғотади. Дарҳақиқат, Она-Ватан киндик қони тўкилган тупроқдан бошланади. Зеро, "Самарқанд Жоми" номли китобни ўқиган ҳар бир зиёлининг қалбида мен ҳам ўз қишлоғим тарихини ёзаман, деган истак пайдо бўлади.

Рисола содда, тушунарли, равон услубда ёзилган, мустақиллик йилларида қўлга киритилган жомликларнинг ютуқлари ҳам фикрлар мушоҳадасидан ўтказилгани, мисоллар билан бойитилганлиги, айниқса, диққатга сазовордир.

Бу китобни ёзиш учун муаллиф узоқ йиллар тайёргарлик қўргани бой материаллар йиққанидан кўриниб турибди. Шунингдек, муаллиф жуда синчковлик билан теран фикрлар, намунали хулосалар чиқариш қобилиятини ҳам намоян этган. Рисоладаги ҳар бир саҳифа бир-бирини тўлдириб, яхлитликни ташкил қилган.

Б.ЎРИНБОВ,

**СамДУ ўзбек тилшунослиги кафедраси профессори,
филология фанлари доктори А.ТУРОБОВ,
СамДЧТИ умумий ва амалий тилшунослик кафедраси
доценти, филология фанлари номзоди.**

Кўп йиллик меҳнатнинг ижобий самараси ёхуд "Самарқанд Жоми" китоби ҳақида

Инсоннинг табиати жуда қизик: у кўнгли (қалби)да пайдо бўлган бирор бир кучли истакни поёнига етказмасдан тинчимайди. Бундан анча йиллар аввал Пирназар домланинг қалбида ҳам шундай бир эзгу мақсад пайдо бўлди: ўзи униб-ўсган юрти – Жом қишлоғи тарихи, одамлари, урф-одатлари ҳақида ёзиш. Шу мақсад унга ҳеч тинчлик бермади. Бу борада узоқ йиллар изланди, кеча-кундуз шу ўй билан яшади: қариялар, оқсоқоллар, зиёлилар, деҳқонлар, чўпонлар, хуллас, жуда

кўп ҳамқишлоқлари билан қайта-қайта суҳбатлашди.

Муаллифнинг “Самарқанд Жоми” рисоласи тузилиши жиҳатидан тарихшунос Абу Тоҳирхожанинг “Самария” (1844-1848) китобига ўхшаб кетади. Унда Самарқанд шаҳри номи (аталиши), иқлими, жуғрофияси, шаҳар теварагидаги тоғлари, ғорлари, дарёлари, масжиду мадрасалари, қабристонлари, боғу-роғлари, зироатчилиги, мевалару зираворлари ҳақида ҳикоя қилинган. Хуллас, П.З.Давроновнинг “Самарқанд Жоми” рисоласининг ёзилиш услуби тарихий аънамага мос келади.

Ишнинг эътиборли томонларидан бири Жом қишлоғининг тарихи анча батафсил ёритилган. Хусусан, саройлар, қўнғиротлар, найманлар ва бошқа уруғлар тарихи ва уларнинг ўзаро муносабатлари кенг ёритилган. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, жумладан, Ватан учун ҳалок бўлганларнинг номлари ғоятда ўринли ёд этилган. 372 (улардан 170 таси жанггоҳларда ҳалок бўлган) кишини излаб топишнинг ўзи бўлмайди. Каттақўрғон сув омбори, Фарҳод ГЭСи, ишчилар батальонида хизмат қилганларнинг аксарияти ҳозир ҳаёт эмас.

Жомнинг иқлими ва географияси жуда маъқул ёритилган. Қишлоқнинг ҳар бир қарич ерини, тепасини, жарини, камарини, газасини аниқлаб чиқиш учун катта қамровли ишлар амалга оширилган.

Урф-одатлар хусусида ҳам ижобий фикрларни айтиш жоиз.

Жом мактаблари, зиёлилари, шунингдек, Жомнинг улуғлари, шу қишлоқдан етишиб чиққан раҳбарлар ҳам эътиборга олинган. Хуллас, Жом қишлоғи ҳақида анча мукамал, саводли рисола яратилган.

Қанийди, ҳар бир қишлоқнинг зиёли фарзанди ўз қишлоғи ҳақида шундай катта ишни қила олса. Бу ҳам фахр, ҳам савоб.

Обруй ЭШМУРОДОВ,

СамДУ доценти.

* * *

Юртимиз мустақилликни қўлга киритиши билан халқимизда ўз юрти, тили, маданияти, қадриятлари тарихини билишга, ўзлигини англашга қизиқиш ортиб бормоқда.

Ҳаққоний тарихни ёзиш, шаҳарлар, қишлоқлар тарихи ёритилиб, ватанимиз тарихи янада мазмунан бойитилмоқда. Шу маънода, профессор Пирназар Давроновнинг “Самарқанд Жоми” номли китоби айни вақтда бажарилган ишдир.

Самарқанд Жоми воҳамиздаги энг йирик қишлоқлардан бири бўлиб, ўзининг узоқ тарихи, мамлакатимиз иқтисодий, ижтимоий-маданий ҳаётида муносиб ўрнига эга бўлган маскан ҳисобланади.

Мамлакатимизнинг шонли тарихида ўзининг ўрнига эга бўлган қишлоқ ва унинг аҳолиси ўзига хос тарихи, урф-одатлари, анъаналари, маданий ва маънавий маросимларини кенг ёритиб беришга бағишланган асар ёзишга бел боғлаган, Жом қишлоғининг фидойи ўғлини П.Давроновнинг хатти-ҳаракати таҳсинга лойиқ. Муаллиф узоқ йиллар давомида изланишларни давом эттириб, Жомнинг тарихи ва аҳолисининг этник тузилиши, шажараси ва ўзига хос анъаналарини ёрқин саҳифаларда очиб берган.

Профессор П.Давроновнинг “Самарқанд Жоми” номли китоби ҳамқишлоқларини, айниқса, ёшларни ғурур ва ифтихор, аждодлар анъаналарига садоқат, ватанпарварлик руҳида тарбиялашга хизмат қилади.

Содиқ НАЗАРОВ,

**Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси доценти,
тарих фанлари номзоди.**

* * *

...

Ўзбекистон мустақилликка эришиб, халқимиз ўзлигини таниб олаётган бугунги кунда, биз қайси заминнинг ва кимларнинг авлодимиз, деган савол кўпчиликни қизиқтираётир. Бундай саволга аниқроқ жавоб топиш учун тарихимизни чуқурроқ ўрганиш зарур. Бу иш эса катта машаққат ва заҳмат, изланиш ва сабр-тоқат билан узоқ йиллар меҳнат қилиш эвазига юзага келади.

Шу маънода, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти "Олий математика ва ахборот технологиялари" кафедраси мудири, профессор П.Давроновнинг "Самарқанд Жоми" китоби алоҳида аҳамиятга эга. Муаллиф бу асарда Жом қишлоғи тарихидан гувоҳлик берувчи хилма-хил қимматли манбаларни жамлаб умумлаштириб, аҳолининг иқтисодий, маънавий, илм-фан, адабиёт, санъат ва маърифат соҳасидаги ишларини баён этган.

Китобда Жом қишлоғи аҳолисининг этник таркиби, урф-одатлари, маросимлари, тўй-маъракалари ва қишлоқ ҳаётининг турли соҳалари ҳақида кўплаб маълумотлар жамланган.

Китобда тарбиявий йўналишни амалга оширишга ҳам алоҳида эътибор берилган. Ҳар бир онгли киши билиши шарт бўлган шажара анъаналари кенг ёритилган. Қишлоқ масжидлари, уламолари, қабристонлари тўғрисида келтирилган маълумотлар ёшларни маънавий-ахлоқий руҳда тарбиялаш борасида муҳим аҳамият касб этади.

Латиф ЖАМОЛОВ,

СамҚХИ Гуманитар фанлар кафедраси мудири, фалсафа фанлари номзоди, доцент.

* * *

Профессор П.Давроновнинг "Самарқанд Жоми" китоби Самарқанд вилоятида жойлашган, ўз тарихи, этнографияси, урф-одатлари ва маросимлари билан алоҳида ажралиб турадиган Жом қишлоғининг тарихига бағиш-

ланган.

Муаллиф ушбу китобни ёзишга пухта тайёргарлик кўрганлиги, бой манбалар тўплаганлиги кўриниб турибди. Рисоланинг ёзилишида қишлоқнинг тарихи ва археологиясига бағишланган илмий мақолалардан унумли фойдаланилган.

П.Давронов Жом қишлоғининг ўтмишига доир барча маълумотларни тўплаб илмий муомалага киритишга ҳаракат қилган ва бунга эришган.

**А.БЕРДИМУРОДОВ,
ЎзФА Археология институти
етакчи илмий ходими.**

* * *

П.Давроновнинг ушбу илмий-оммабоп нашри чуқур таҳлилларга асосланиб ёзилган. Архив ашёлари, шу соҳага доир адабиётлар ҳамда шу қишлоқда яшаган, яшаётган, қишлоқ аҳли, олиму фузалолар; таъбир жоиз бўлса ҳозирги замон ахборот технологиялари маълумотларидан кенг фойдаланилган ҳолда ушбу хайрли ишга қўл урилган. Шундай ҳолда жонажон ватанимиз Ўзбекистон тарихи янада бойиб, мукаммаллашиб боради. Асар муаллифи биз билган маҳоратли, тиниб-тинчимас педагог, тарбиячи, мураббий, устоз, математика соҳасида зукколигидан ташқари, ушбу китоби билан ўзи туғилиб ўсган қадимий Жом қишлоғи ҳақида мукамал билимга эга эканлигини намойиш этди. П.Давроновдан янада мукамал манбаларга бой ижодий иш намуналарини кутиб қоламиз.

**Р.УСМОНОВ,
СамҚХИ Олий математика ва ахборот технологиялари кафедраси доценти.**

...

* * *

Қишлоғим фарзанди П.Давроновнинг "Самарқанд Жами" китобини ўқиб ғоят севиндим. Бу китоб шунинг учун ҳам қимматли ва эъзозлики, Жом ҳақидаги биринчи ва катта ёзма манбадир. Ушбу китобни ўқиган жомликлар Она қишлоқларининг ўтмиши ва тарихи билан танишади ва фахрланадилар. Бундай сермашаққат ишга биринчи бўлиб бел боғлаган, қўлимизга қишлоғимиз тарихи тўғрисидаги "Самарқанд Жами" китобини тутқазган шижоатли олим ва ижодкор П.Давроновга ташаккур билдирамыз. Энди жомликлар қишлоғи тарихи билан танишиш бахтига муяссар бўлдилар. Бу тарих Ўзбекистон тарихининг бир бўлаги бўлиб сақланиб қолажак.

Китобда Жомнинг географияси, тарихи, урф-одатлари, буюк инсонлари, алломалари, шоиру ижодкорлари, чавандозу паҳлавонлари ҳақида қимматли ва тўлиқ маълумотлар берилган.

"Самарқанд Жами"нинг тузилиш услуби "Бобурнома"-га ўхшаб кетади. Буюк тарихчи Хондамир "Бобурнома"нинг хомаки нусхаси билан танишиб чиққач, уни Бобурга қайтараётиб "Мавлоно, Сизнинг асарингизни ўқиб, менинг ижодим чил-чил синди", – деган. Чунки "Бобурнома" ҳаққоний ёзилган асар. П.З.Давроновнинг "Самарқанд Жами" асари ҳам ҳаққоний ёзилган. Ҳеч бир нарса бўрттирилмаган, қандай бўлса, шундай тасвирланган. Бу асар ўз-ўзидан осонгина яратилмаган, унинг учун узоқ йиллар меҳнат қилинган. Жомнинг ўғлони, профессор П.Давроновнинг узоқ йиллик, заҳматли изланишларининг бу гўзал самарасидан биз – жомликлар ғоят мамнунмиз ва муаллифга катта миннатдорчилигимизни билдирамыз.

Жаҳонгир ИРИСҚУЛОВ,
Жом қишлоғидаги Амир Темур номли
22-мактаб тарих фани ўқитувчиси.

•••

**П.З.ДАВРОНОВ ТОМОНИДАН ДАВЛАТ ЮҚОРИ
ТАШКИЛОТЛАРИ, ҲОКИМЛИК ВА ДИНИЙ
ИДОРЛАРГА ЮБОРИЛГАН
ХАТЛАРДАН НАМУНАЛАР**

Шу ўринда проф. П.З.Давроновнинг таклифлари, миннатдорчилик изҳорлари, масаланинг ечимига оид мулоҳазалари баён этилган.

2013 йил экспериментал асосда ёзилган қуйидаги 2 мақолани 2017 йилга қадар бирор журнал ёки газетада чоп этиш имкони бўлмади. Республикамиз Президенти Шавкат Мирзиёев 2017 йилни “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили” деб эълон қилгач, бу мақолалар Президент Девони порталига онлайн тарзда 2017 йилда 30 январда киритилди.

**ТАЪЛИМНИНГ ҲАЛ ЭТИЛИШИ ЗАРУР БЎЛГАН
БОШ МУАММОСИ**

П.Давронов, доцент

Самарқанд қишлоқ хўжалик институти ҳар қандай мамлакатнинг порлоқ келажаги унда яшаётган миллатнинг қалби яхшилик нурига қанчалик йўғрилганига, маънавиятининг бойлигига боғлиқ. Бунга эса жаҳон афкор оммаси томонидан яратилган илмларни ўрганиш орқали эришилади. Шунинг учун Биринчи Президентимиз И.А.Каримов юксак маънавиятни енгилмас куч, деб атаганлар.

1977 йил аспирантурага қабул қилиниб, Москва шаҳрига илк марта борган ёшлик чоғларимда йўловчи ташиш транспорт воситаларида аксарият одамларнинг ўтирган ёки тик турган ҳолатда китоб ёки бўлмаса би-

рор вақтли матбуот нашрларини ўқиб кетаётганларини кўриб, уларга ҳавасим келган бўлса, ўзимизда бунинг аксидан хафа бўлиб кетардим.

Мустақиллигимиз шарофати билан мамлакатимиз жаҳонга юз тутди. Чет мамлакатларга эркин чиқиш, илғор тажрибаларни ўрганиш ва уларни ўзимизда татбиқ этишнинг қонуний имкониятлари кенгайди.

Хорижий мамлакатлар билан ҳамкорликда тузилиб ўзимизда фаолият кўрсатаётган қўшма корхоналарга кадрларни катта танлов асосида ишга олинишини ҳаммамиз яхши биламиз. Шундай корхона ходимлари билан суҳбатдан маълум бўлишича, уларнинг меҳнат фаолиятлари юзасидан узлуксиз мониторинг олиб борилиб, билим, кўникма ва малакаларини ошириш бўйича ўз устида етарли даражада ишламай қўйганлар ишдан бўшатиладиганлар рўйхатига тиркаб қўйилар экан.

Шаҳарларимизда телефонга пул тўлаш шохобчалари кўп бўлгани сингари, Тайванда давлат тест марказининг лицензияли филиаллари ҳам шунча кўп бўлиб, талабалар қабули йил бўйи давом этар экан. Ўзини тайёр ҳисоблаган ёшлар белгиланган пулни тўлаб тест топширади. Тестдан етарли бални тўплай олмаган абитуриентлар маълум тайёргарликдан сўнг шу йил давомида қайтадан белгиланган миқдордаги пулни тўлаб, такрор топширишлари мумкин. Агар ўқишга қабул қилинган талабаларнинг билимларини мониторинг қилиш жараёнида асосли камчиликлар аниқланса, тегишли тест маркази филиали лицензиядан маҳрум этилиб, талаба таълим муассасасидан четлатилар экан. Бу тажрибани бизда қўллаш мумкин эмасми?

Бу маълумотни берган ватандошимиз тушликка кирса, ошхонада эллик чоғли хўрандалар бор. “Барча тайванликлар ошхонада ҳам нимадир ўқиш, ёзиш, ноутбукда ишлаш

билан банд, фақат бизга ўхшаган четдан борган икки-уч киши бундан мустасномиз”, – дейди.

Собиқ совет тузуми даврида ҳам мактабларда чет тиллар ўқитилар эди, бироқ аксарият ўқувчилар уни билмасдик, ўрганишга иштиёқ ҳам йўқ эди. Мустақилликдан сўнг аҳолининг хорижий мамлакатларга чиқишлари, тестга хорижий тилларнинг киритилиши туфайли ёшу қари чет тилларни, айниқса, инглиз тилини оммавий тарзда ўрганишга киришдилар.

Келтирилган мисоллардан аён бўладики, билим олиш ҳаётий эҳтиёжга айлансагина одамлар оммавий тарзда таълим олишга, китоб ўқишга киришар эканлар.

Боболаримиз илм эгаллашни бежизга игна билан қудуқ қазилганга менгашмаган. Ўқиш кўпчилик учун оғир, ҳузур-ҳаловатдан воз кечиб заҳмат чекишни талаб этадиган фаолият. Жамиятда инсонларни бу фаолиятга ундайдиган, ҳатто, мажбур қиладиган кучли омил яратилиши зарур. Таълимда таъмагирлик, ишга жойлашишда таниш-билишчилик бор экан билим олишни ҳаётий эҳтиёжга айлантириб бўлмайди.

Олий таълим муассасаларида кам сондаги талабалар ўқиб, илм олиб кадр бўлиш орзусида, жуда кўпчилик эса диплом олиш илинжида юришибди.

Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш институтида ўқишга энди қабул қилинган талабаларга дарсга кирган Қори-Ниёзий синаш мақсадида сизларни ўқитмасдан диплом беришга қарор қилдик, деганда кўпчилик қарсак чалиб юборишган экан. Худди шунга ўхшаш олий ўқув юртлиридаги таъмагирликлари туфайли жазога тортилганлар тўғрисидаги фильмларни 2013 йилнинг ноябрь ойида СамДУ фаоллар залида Самарқанд шаҳридаги барча олий ўқув юртлири профессор-ўқитувчиларига намойиш этиш олдидан прокурор чиқиш қилди. Проку-

рорнинг қисқа маърузасидан сўнг залдагилар қарсак ча-
либ юборишди. Шунда прокурор ўринли тарзда “хурматли
ўқитувчилар, қарсакни жиноий ишлар, жиноятчилар учун
эмас, балки яхши истаклар, эришаётган муваффақиятлари-
миз учун чалайлик”, – деди.

2013 йилнинг 20 декабрида Ўзбекистон телеканалли-
нинг кечки кўрсатувида абитуриентларни ўқишга киритиш
бўйича мавсум олчоқларининг кирдикорлари Тошкент
тиббиёт академияси мисолида намойиш этилди. Мамла-
катимизнинг кадрлар тайёрлаш сиёсатига қарши бундай
жиноий ишларнинг кўпчилик олий ўқув юртларида содир
этилаётганига аминмиз, бу тўғрида ёзмаймиз, бироқ ўза-
ро гаплашамиз, минбарларда эса аксини сўзлаймиз. Би-
ровнинг ўрнига кириб тест топшираётган жиноятчиларга
10000 АҚШ долларидан кам бўлмаган жарималарни қо-
нунлаштириш, агар улар талабалар бўлишса қайта ўқиш-
га тикланмаслиги кўрсатилган буйруқлар билан олий ўқув
юртларидан чиқарилиши ўринли бўлади. Йилнинг ноябрь
ҳатто, декабрь ойларида ҳам талабалар қабули давом эта-
ди, бу вақтда айрим фанларнинг дарслари тугаган ёки ту-
гаш арафасида бўлади. Кейинги йилларда “Ўзи кимларни
ўқитаяпмиз” деб талабаларнинг билим даражалари ва ин-
тизомларидан қониқмасдан аудиториялардан хафа бўлиб
чиқишаётган профессор-ўқитувчилар сони кўпайиб бор-
моқда. Боз устига, бундай талабалар китоб ўқиш, ўз усти-
да ишлаш ўрнига эгри йўллар билан баҳо олишга ҳаракат
қилишади.

Талабалар қабулидаги мавжуд негатив ҳолатлар
ота-оналар психологиясига ҳам ўзининг салбий таъсири-
ни ўтказмоқда. Ачинарли мисол: биз билган оилалардан
бирининг эгиз фарзандлари бор. Улар ўрта мактабни би-
тириш арафасидаёқ оилавий келишувга асосан қиз тайёр-
гарлик, ўғил эса пул билан ўқишга киришни мақсад қилиб

олишган. Фикримизча, билим олиш қобилияти етарли, бу ўғилнинг шу оилавий келишувдан сўнг китоб ўқимаслиги тайин. Шунинг учун улуғлар тарбияда кичик нарса бўлмайди, дейишган.

Бир нечта ўқитувчилар талабаларга ўқув йили бошлангандан буён шу тўрт ой ичида қандай ўқув адабиёти ёки бадий асар ўқидингиз деган савол билан мурожаат этдик. Биринчи босқичнинг ҳар бир гуруҳидаги 25-30 талабадан кўпи билан 5 кишининг китоб ўқиши, уларнинг ҳам кўпчилиги қизлар эканлиги аниқланган бўлса, юқори босқичларда бу кўрсаткич янада камайиб борди. Энг ачинарлиси, бадий адабиётларни ўқийдиган талабалар сони жуда паст.

Бу аҳволни ўнглаш мумкинми ёки йўқми деган саволга жавоб топиш мақсадида Ўзбекистон қаҳрамони, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидовнинг қуйидаги шеърининг ҳар бир мисрасини изоҳлаб, талабаларга ўқиб бердик.

Ўзбек Навоийни ўқимай қўйса...

Ўзбек Навоийни ўқимай қўйса,
Олтин бошнинг калла бўлгани шудир.
Бедил қолиб Демьян Беднийни суйса,
Қора сочининг малла бўлгани шудир.

Ўзбек Навоийни ўқимай қўйса,
Дод демоққа палла бўлгани шудир.
Маърифатдан айру ўйнаса, кулса,
Аза чоғи ялла бўлгани шудир.

Ўзбек Навоийни ўқимай қўйса,
Алдангани, алла бўлгани шудир.
Юлғич азиз бўлиб, билгич хор бўлса,
Пайтаванинг салла бўлгани шудир.

Эл комил бўлмаса юрт эмас улуғ,
Беқадр маҳалла бўлгани шудир.
Қалб тўла нур халқнинг ризқи ҳам тўлуғ,
Омбор тўла ғалла бўлгани шудир.

Ўзбек ўзлигини англаса бекам,
Унинг "Баракалла" бўлгани шудир.
Оламга Навоий наслиман деган
Овози баралла бўлгани шудир.

Тажрибада иштирок этган нафақат айрим талабалар, ҳатто, профессор-ўқитувчилар шеърдан нусха олишди. Бугунги кунда уларнинг кўпчилиги ҳамсуҳбатларига ушбу шеърни ёддан айтиб беришмоқда.

Бундан талаба-ўқувчиларни китоб ўқишга йўналтириш учун амалий тарздаги тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш зарурлиги келиб чиқади.

Талабаларнинг билим олишга иштиёқларини яхшироқ ўрганиш учун Самарқанд шаҳридаги бир неча олий ўқув юртларининг 500 га яқин талабаларига "Бугунги талаба нима учун китоб ўқимай қўйди?" деган саволга бир ҳафта давомида ўйлаб аноним тарзда ёзма жавоб беришлари сўралди. Ярим ой ичида 300 дан ортиқ талабалардан жавоблар олинди. Жавобларнинг бирортасида бугунги талабалар ҳам ўқийди, деган фикрни учратмадик. Аксинча, барча жавобларда талабаларнинг ўқимасликлари ва уларнинг сабаблари кўрсатилган. Жавобларнинг асосийлари қуйидагича: ота-оналар узоқларга ишга кетиб, болалари назоратсиз қолишмоқда; ота-оналарнинг ўз фарзандларини назорат қилмаслиги; оилаларда китобхонларнинг камлиги, кўпчилик ота-оналарнинг китоб ўқимаслиги, болаларни китоб ўқишга қизиқтирмаслик; болаларга ёшлигидан ки-

тоб ўқишга меҳр-муҳаббатнинг уйғотилмаганлиги; мактаб ва оилада болаларни китоб ўқишга қизиқтиришнинг сустилиги; коллеж ва лицейларда китобларнинг етишмаслиги ва ўқишга талабнинг пастлиги ўқувчиларда китоб ўқишга қизиқишни сўндирган; талабаларнинг бўш вақтларини телевизор кўриш, телефон, интернет, дискотека, тунги клублар, жўрабозлик, севги-муҳаббат, базму жамшидларга сарфлашлари; "Одноклассники" вақтни еб юбормоқда; ёшлар модага берилиб китоб ўқишга вақт топишмайди; дўстлар таъсирида ёмон йўлларга, турли оқимларга қўшилиб кетиш; кўп талабалар ишлайди, пул топишга қизиқиб кетиб китоб ўқишмайди; дангасаликлари туфайли талабалар ўзларининг устида ишламай қўйишган; ўқишга кирувчилар ўрнига бошқаларнинг тестга кириши; тайёргарлиги бор ёшларнинг қолиб кетиб, билимсиз болаларнинг ўқишга кириши; ўқимасдан эгри йўллар билан имтиҳондан ўтишнинг мумкинлиги; катта курс талабаларининг ўқишнинг "осон" йўлларини ўргатиши; акам институтни ўқимай битирди, мен ҳам ўқимай битираман; талабалар ўз орзусига осон йўллар билан эришишга ўрганиб қолишган; ўқиган ва ўқимаган талабаларнинг имтиҳонларда бир хил баҳо олиши; кўп талабалар ўқиб эмас, пул бериб баҳо олишни маъқул кўришади, беш фоизча талабалар ўқишади; дарсларга келмай баҳо оладиган талабаларнинг ўқимасликни тарғиб қилишлари; талабалар кимларгадир ишониб ўқишмайди; институтни битиргандан кейин қаерда ишлашнинг аниқ эмаслиги туфайли, ишга жойлашгандан сўнг ўрганиб оламан фикри; кундалик аудитория дарсларининг кўплигидан талабаларнинг чарчаб кетиши; мустақил ишлар, ёзув-чизувларнинг ҳаддан ташқари кўплиги; мутахассислик билан боғлиқ бўлмаган фанларнинг кўплиги; кўпчилик талабаларнинг билим олиш учун эмас, балки диплом илинжида юришлари; ўқитувчилар томонидан берилаётган топшириқларнинг интернетда тай-

ёрлигидан ўқишга ҳожатнинг йўқлиги; кутубхоналарда китобларнинг етишмаслиги ва борларида маълумотларнинг эскириб кетганлиги; ҳозирги китоблар шунчалик қалинки, уларни қўлга олишинг билан ўқигинг келмай қолади; кўп китобларнинг зерикарли, ўқувчини ўзига жалб қилмаслиги, хатоларнинг кўплиги, ғализ ёзилганидан маъносини тушуниб бўлмаслик; дўконлардаги китобларнинг қимматлиги; кутубхона ходимларининг яхши хизмат кўрсатмаслиги; ўқитувчиларнинг, айниқса, ёш ўқитувчиларнинг дарс ўтиш савияси ва тажрибаларининг етишмаслиги; ўқитувчиларнинг талабалар билимлари даражасини талабчанлик билан назорат қилмасликлари.

Талабаларнинг ушбу жавобларини ўқиган ҳар қандай инсонда Эркин Воҳидов таъбири билан айтганда “Дод демоққа палла бўлгани шудир” деган фикр туғилади. Ахир, юксак маънавиятли, кучли билимли, интеллектуал ривожланган авлодни, китоб ўқитмасдан ҳам тайёрлаб бўладими?

Биринчи Президентимиз И.А.Каримов 2013 йилнинг 19 декабрида Сурхондарё вилояти халқ депутатларининг навбатдан ташқари сессиясида раҳбарнинг қандай бўлишини тўлиқ тавсифлаб бердилар. Шу маънода, Самарқанд Архитектура ва қурилиш институтининг ректори 2013 йилда тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳар қандай коррупциядан ҳоли талабалар қабулини амалга ошириш мумкинлигини амалда исботлаб берди. Бунинг учун кўп сондаги назорат органлари ходимлари талаб этилар экан.

Ҳақиқий раҳбарнинг қандай бўлиши тўғрисида Биринчи Президентимиз билан Қашқадарёда бирга ишлаган Ўрол бобо Бозоровнинг ўғитларини айтишни ўринли деб ҳисоблайман.

“Инсоннинг бир лавозимда туриб, уни суиистеъмол қилиши аввало Аллоҳнинг қаҳрини келтиришдан, қолаверса, мамлакат бош раҳбарининг, давлатнинг, миллатнинг кўзига

чўп тиқишдан бошқа нарса эмас. Шоҳ ҳам, гадо ҳам эгни-га битта костюм кияди, бир вақтда ҳеч ким иккита костюм кия олмайди. Нафсимизни жиловлаб Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларининг молия бўлимини 40 йил бошқардик. Биз билан бир сафда ишлаб нафс балосига учраганлар урилиб-сурилиб халқнинг назаридан қолди, кўплари қамалиб, йўқ бўлиб кетишди. Бу лавозимда остонамизни тиллодан қилсак бўларди, кўриб турибсизлар бошқалардан ҳеч ортиқ жойимиз йўқ, бироқ умр бўйи фақат давлат, миллат манфаатини эътибордан қочирмай ишладик, кўп ажойиб кадрлар тайёрладик, фарзандлар тарбияси ва ўқишини доимий назорат қилишга ҳам вақт топдик”.

Биринчи Президентимиз бу инсонга енгил автомашина совға қилиб, нафақага кузатган, шунда ҳам Қаршқадарё вилояти бозорлар бошқармасининг бошлиғи қилиб қўйган эдилар. Ҳозирда Қашқадарё ва Самарқанд вилоятларининг кўп жойларига Ўрол Бозоров номи берилган, бюстлари ўрнатилган. Бир инсонга бундан-да ортиқ яна нима керак?

Биринчи Президентимиз И.А.Каримов халқимиз билан учрашувлари чоғида “мендан сизларга яна қандай ёрдам керак”, деб сўрардилар. Мамлакатимизнинг тарихан жуда қисқа муддатда эришган улкан ўзгаришларидан фахрланувчи ва Ўзбекистоннинг келажаги буюклигига ишонувчи бир фуқаро сифатида менга шундай савол берсалар ҳар қандай таъмагирликдан ҳоли талабалар қабули ва таълимни амалга ошириб беришларини сўраган бўлар эдим. Аҳоли билан очиқ мулоқотни йўлга қўйган Президентимиз Ш.М.Мирзиёевдан ҳам ушбу долзарб муаммони ҳал қилиб беришларини илтимос қиламан.

Президентимиз Ш.М.Мирзиёев 2017 йил январда хо-размликлар билан учрашувида раҳбарларга қарата: “Шундайга ҳам давлат маблағининг 50 фоизини ўғирлаб еб кўяяпсилар”, деди. Қачонгача Ватан, халқ манфаатини ўй-

лашдан мосуво бўлган одамларнинг бундай кирдикорларига чидаймиз.

Таълим соҳасида учраб турган камчиликлар, жумладан, таъмагирликни йўқотиш бўйича давлатимиз томонидан амалга оширилаётган кескин чора-тадбирлар туфайли улар албатта ўз ечимини топади. Шартнома пулини тулай олишга қурби етмайдиган оилаларнинг талантли фарзандлари ҳам олий ўқув юртларда ўқийдиган бўлишади.

Республикамизда спорт ва санъатга давлат аҳамиятидаги соҳалар сифатида қаралганлиги туфайли улар жаҳонда илғорлар сафидан ўрин эгаллаб, Ўзбекистоннинг ҳеч кимдан кам эмаслигини исботлашмоқдалар. Китобхонликни ҳам шундай даражага олиб чиқиш учун тарғибот-ташвиқот ишларини мамлакат миқёсида йўлга қўйиш ва натижаларни рағбатлантириш керак.

Ҳар йили Республикамиз мустақиллиги ва билимлар куни муносабати билан энг кўп китоб ўқиган ва уларни уқиб олган ўқувчиларни Президент совғалари, ҳатто, автомашиналар билан рағбатлантирилса ҳам, ҳеч нарса ютқазмаймиз. Вақти келиб, бундай ёшлар олган рағбатларини китобга меҳр қўйиш туфайли эришган юксак маънавиятларига ва интеллектуал салоҳиятларига асосланган меҳнатлари билан халқимизга ортиғи билан қайтаришларига аминман.

Мактаблар, лицейлар ва коллежларнинг кўп китоб ўқиган ўқувчиларини оталиқ ташкилотлари маблағлари ҳамда ташаббускор инсонларнинг шахсий жамғармалари ҳисобидан рағбатлантиришларни йўлга қўйиш ҳам яхши натижалар беради. Анча йиллар олдин Самарқанд вилоятининг Нуробод туман халқ таълими бўлимига қарашли, ўзим ўқиган 21-мактабнинг энг кўп китоб ўқийдиган, юқори билимли, интизомли ва ташаббускор ўқувчилари учун ташкил этилган шахсий стипендиямни қишлоқда катта байрамга айланиб кетадиган охириги қўнғироқда топшираман. На-

тижалар бор, ўқувчилар ким ўзарга китоб ўқишади. Охирги қўнғироқ ўқувчилар шеърхонлигига айланиб кетади. 3-синф ўқувчиси Убайдуллаева Севинчининг 110 та, 6-синф ўқувчиси Айназарова Шоҳсанамнинг 630 та, яъни 10317 мисра шеър ёд олишларига, 7-синф ўқувчиси Ўтамов Бобурнинг 189 та бадиий адабиёт ўқишига эришдик. Ўқувчилар ўзларининг иқтидорларини намойиш этиб, стипендия ғолиблари бўлишлари учун тизимли ишлайдиган бўлишди. 2009 йилда иқтидорли ўқувчи сифатида 1 нафар ўқувчи ҳисобга олинган бўлса, уларнинг сони 2015 йилда 155, 2016 йилда 289 нафарга етди. Кўзлари чақнаб турган стипендия ғолибларининг ота-оналари, оғайин-қариндошлари фахр туйғусини туйишади. Бу ҳолатни кўриш ҳамма учун ҳам жуда мароқли.

Шундай қилиб мактаб, лицей, коллеж, олий ўқув юртлири ва барча АРМ ларда фақат қоғозга эмас, ҳақиқий маънода китобхонликни йўлга қўйишимиз, китобхонлар жамияти ва анжуманлари ишларини юқори даражага кўтаришимиз, матбуот, радио, телевидение ёрдамида китоб ўқишга йўналтирувчи қизиқарли тарғибот-ташвиқот ишларини тизимли олиб бориш асосида энг кўп китоб ўқийдиган ўқувчи, оила, маҳалла, туман, шаҳар, вилоят танловларини йўлга қўйиб, жaxonда энг кўп ўқийдиган мамлакатга айланишимиз керак. Халқи энг кўп китоб ўқийдиган мамлакат – энг яхши мамлакат.

Таклиф: агар олий ўқув юртлирига талабалар қабул қилишнинг мақолада баён этилган пуллик (минимум 200 000 сўм, максимум 500 000 сўмлик) тест топшириш Тайван мамлакати усули жорий этилса:

- 1) ёшлар ўз-ўзидан китоб ўқийдиган бўлишарди;
- 2) ўз-ўзини маблағ билан таъминлайдиган минглаб иш ўринлари ҳосил бўларди;
- 3) мамлакат бюджетига яна қўшимча маблағлар тушарди;

- 4) таълим соҳасидаги коррупциянинг олди олинарди;
- 5) ўқув хоналарида ўқитилаётган фан мазмунини тушунадиган, илмга чанқоқ талабалар сони кўпаярди;
- 6) мамлакатимиз кутаётган сифатли, рақобатбардош, до-нишманд кадрларни тайёрлаш имконияти кескин ошарди.

Фойдаланилган адабиётлар ва ҳужжатлар

1. И. Каримов. Юксак маънавият-енгилмас куч. – Тошкент: Маънавият, 2008.

2. Президент Илом Каримовнинг “Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш – мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шарти” мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимидаги нутқи // “Халқ сўзи” газетаси, 2012 йил, 18 февраль.

3. Президент Илом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 21 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги “Амалга ошираётган ислохотларимизни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти қуриш – ёруғ келажагимизнинг асосий омилидир” номли маърузаси // “Ўзбекистон овози” газетаси, 2013 йил, 7 декабрь.

4. Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида” ги Қонуни, 1997.

5. Ўзбекистон Республикасининг “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида” ги Қонуни, 1997.

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛИ ТЎҒРИСИДА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР

П.Давронов, доцент

Самарқанд қишлоқ хўжалик институти

Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш – мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва

модернизация қилишнинг энг муҳим шарти эканлигини яхши билган Республикамизнинг Биринчи Президенти И.А.Каримов мамлакатимиз мустақиллигининг дастлабки йиллариданоқ бу соҳага ҳал этилиши долзарб бўлган устувор масалалардан бири сифатида асосий эътиборини қаратди. Барча ҳамдўстлик давлатларида, жумладан, Ўзбекистонда сиёсий беқарорлик ва иқтисодий танглик ҳукм суриб турган бир даврда мамлакатимиз келажагининг буюклигини олдиндан кўра билган муҳтарам Биринчи Президентимиз ривожланган мамлакатларда таълим–тарбия бўйича илғор тажрибаларни ўрганишга киришди. Жумладан, 1991 йилда мамлакатимиздан Туркияга катта делегация сафарбар этилиб, олий ўқув юртларига талабалар қабул қилиш тажрибаси ўрганилди. 1992 йилда шу тажриба асосида Республикамизнинг 19 та педагогика институтларига талабалар тест синовлари орқали қабул қилинди ва ўзининг ижобий натижасини кўрсатди. 1993 йилдан мамлакатимизнинг барча олий ўқув юртларига талабаларни тест синовлари асосида қабул қилиш бошланди.

1997 йилда Биринчи Президентимизнинг бевосита раҳбарлиги ва таҳрири асосида “Таълим тўғрисида” ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида” ги Қонунлар тайёрланиб қабул қилинди. Бу қонунлар ижросининг биргина тимсоли мамлакатимиз бўйлаб қурилган академик лицейлар ва касб-хунар коллежлар бинолари шаҳарларимизга чирой қўшган бўлса, қишлоқларимизга кўрк бўлиб турибди. Шу мамлакатнинг фуқаросиман деб бошини баланд кўтариб юрган ҳар қандай инсон бу биноларни, уларнинг ичидаги ҳеч бир хорижий мамлакатларникидан қолишмайдиган жиҳозланишларни кўриб фахр туйғусини туяди ва Президентимизга кўнглида тасаннолар айтади.

Республикамиз бўйлаб кенг миқёсдаги бундай улкан ишлар бежизга қилинаётгани йўқ. Натижаси ўлароқ мақ-

сад мамлакатимизнинг порлоқ келажаги учун хизмат қила оладиган ҳар томонлама баркамол авлодни, хусусан, етувчи кадрларни тайёрлашни назарда тутди. Тайёрланадиган кадрларнинг сифати эса олий ўқув юр்தларига қабул қилинадиган талабаларнинг билим даражасига боғлиқ.

2013 йилнинг ноябрь ойида олий ўқув юр்தларидаги таъмагирликлари туфайли жазога тортилганлар тўғрисидаги фильмларни СамДУ фаоллар залида Самарқанд шаҳридаги барча олий ўқув юр்தлари профессор-ўқитувчиларига бежизга кўрсатилмади.

2013 йилнинг 20 декабрида Ўзбекистон телеканалининг кечки кўрсатувида абитуриентларни ўқишга киритиш бўйича мавсумий олчоқларнинг кирдикорлари Тошкент тиббиёт академияси мисолида бекорга намойиш этилмади. Мамлакатимизнинг кадрлар тайёрлаш сиёсатига қарши бундай жиноий ишларнинг кўпчилиги олий ўқув юр்தларида содир этилаётганига аминмиз, бу тўғрида ёзмаймиз, бироқ ўзаро гаплашамиз, минбарларда эса аксини сўзлаймиз. Бировнинг ўрнига кириб тест топшираётган жиноятчиларга 10000 АҚШ долларидан кам бўлмаган жарималарни қонунлаштириш, агар улар талабалар бўлишса, қайта ўқишга тикланмаслиги кўрсатилган буйруқлар билан олий ўқув юр்தларидан чиқарилиши ўринли бўлади. Ноябрь, ҳатто, декабрь ойларида ҳам талабалар қабули давом этади, бу вақтда айрим фанларнинг дарслари тугаган ёки тугаш арафасида бўлади. Кейинги йилларда "Ўзи кимларни ўқитаяпмиз" деб талабаларнинг билим даражалари ва интизомларидан қониқмасдан аудиториялардан хафа бўлиб чиқишаётган профессор-ўқитувчилар сони кўпайиб бормоқда. Боз устига, бундай талабалар китоб ўқиш, ўз устида ишлаш ўрнига эгри йўллар билан баҳо олишга ҳаракат қилишади.

Бир нечта ўқитувчилар талабаларга ўқув йили бошлангандан буён шу тўрт ой ичида қандай ўқув адабиёти ёки

бадий асар ўқидингиз, деган савол билан мурожаат этдик. Биринчи босқичнинг ҳар бир гуруҳидаги 25-30 талабадан кўпи билан 5 кишининг китоб ўқиши, уларнинг ҳам кўпчилиги қизлар эканлиги аниқланган бўлса, юқори босқичларда бу кўрсаткич янада камайиб борди. Энг ачинарлиси, бадий адабиётларни ўқийдиган талабалар сони жуда паст. Ахир, юксак маънавиятли, кучли билимли, интеллектуал ривожланган авлодни, китоб ўқитмасдан ҳам тайёрлаб бўладими?

Самарқанд Архитектура-қурилиш институтининг ректори 2013 йилда тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳар қандай таъмагирликдан ҳоли талабалар қабулини амалга ошириш мумкинлигини амалда исботлаб берди. Бунинг учун кўп сондаги назорат органлари ходимлари талаб этилар экан.

2012 йил талабалар қабули куни биргина Самарқанд қишлоқ хўжалик институтидан юздан ортиқ сохта абитуриентлар ушлаб кетилди, кириб кетганлари қанча буни ҳеч ким билмайди. Чунки эрталаб тест бошланадиган вақтга-ча кечикмасдан барча абитуриентлардан ҳар бирини синчиклаб текшириб белгиланган хоналарга киритиш амалий жиҳатдан мумкин бўлмаган ҳодиса эканлигини кўп йиллик тажриба кўрсатиб бўлди. Шаҳарларимизда матбуот тарқатиш ёки телефонга пул тўлаш шохобчалари кўп бўлгани сингари, Тайванда давлат тест марказининг лицензияли филиаллари ҳам шунча кўп бўлиб, талабалар қабули йил бўйи давом этар экан. Ўзини тайёр ҳисоблаган ёшлар белгиланган пулни тўлаб, тест топширади. Тестдан етарли бални тўплай олмаган абитуриентлар маълум тайёргарликдан сўнг шу йил давомида такрор топширишлари мумкин. Агар ўқишга қабул қилинган талабаларнинг билимларини мониторинг қилиш жараёнида асосли камчиликлар аниқланса, тегишли тест маркази филиали лицензиядан маҳрум этилиб,

талаба таълим муассасасидан четлатилар экан. Бу тажрибани бизда қўллаш мумкин эмасми?

$3 - 2\frac{2}{3} + \frac{3}{4} = ?$ Оралиқ назорат ва мустақил ишларни баҳолаш жараёнида биринчи босқичнинг 349 талабасига индивидуал тарзда мисол берилиб, уни ечишлари сўралди. Талабалардан 248 таси бу мисолни ишлай олишмади. Ушбу мисолни биринчи блокда математикадан тест топширишган 210 талабадан 130 нафари еча олишмади. Китоб ўқимайдиган, ўз устида ишламайдиган билими паст бундай талабаларга олий таълимнинг ўқув режасига киритилган фанларни ўқитишдан маъно борми?

Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида қатор йиллардан буён биринчи босқичга қабул қилинган талабаларнинг билим даражаси ўқув йили бошида тестнинг биринчи блогидаги фан бўйича назоратдан ўтказилиб кўрилади. Бу иш натижаларини 2012 йилда "5230900 – Бухгалтерия ҳисоби ва аудит" бакалавриат йўналишига қабул қилинган 25 талабадан иборат бир гуруҳ мисолида баён қиламиз.

Талабалар "Олий математика" дарсларига кундалик тайёргарлик даражалари бўйича юқори, яхши, ўртача ва паст ўзлаштирувчиларга ажратилди. Уларнинг билим даражалари 2012 йил қабулида қўлланилган "Математика (7245823) Т – 032 " тест варианты бўйича синаб кўрилди. Натижалари жадвалда ўз аксини топган:

Жадвалдан кўриниб турибдики, юқори тайёргарликка эга бўлган талабаларнинг ўтказилган тестдан топган тўғри жавоблари баллари ва олий математикадан ўзлаштириш кўрсаткичлари бошқаларникидан юқори. Бироқ юқори тайёргарликка эга бўлган талабалар эмас, балки билими паст талабалар грант соҳиблари бўлишган. Ушбу ҳолат талабалар жамоатчилиги томонидан ижтимоий адолатсизлик деб аталмоқда.

Т/Н	Талабаларнинг исм шарифи	Жами тўғри жавоблар	Топширикни бажаришга кетган вақт (дақиқа)	Ўқув усули	Ўзлаштириш кўрсаткичи	Баҳо-лари
Математикадан юқори тайёргарликка эга талабалар						
1	Актамов Абдували	31	88	Шарт-нома	90	5
2	Вахобов Бобир	31	124	Шарт-нома	87	5
3	Амирхонов Жамолхон	30	97	Шарт-нома	90	5
4	Каримов Жахонгир	30	99	Шарт-нома	89	5
5	Абдужалилов Чаққонбек	28	108	Шарт-нома	84	4
6	Сайдуллаев Шахзод	28	105	Шарт-нома	94	5
7	Қулдошева Мастура	27	109	Шарт-нома	90	5
8	Жомурадов Қобулбек	26	116	Шарт-нома	79	4
Математикадан яхши тайёргарликка эга талабалар						
9	Комилов Лазизжон	21	175	Шарт-нома	75	4
10	Намазбоев Сардор	21	126	Грант 74	74	4
11	Махмадаминов Бегзод	16	150	Грант 50	50	2
12	Рўзикулов Ғанишер	15	80	Шарт-нома	72	4
Математикадан ўртача тайёргарликка эга талабалар						
13	Митанбоев Достонбек	13	120	Шарт-нома	48	2
14	Хасанов Равшан	12	124	Шарт-нома	43	2

15	Омонов Меҳриддин	10	172	Шарт- нома	53	2
16	Хушвақтов Хиндол	10	139	Грант 59	59	3
Математикадан суғ ўзлаштирувчи талабалар						
17	Шербек Жаҳонгир	8	145	Шарт- нома	53	2
18	Қурбон Жалолиддин	6	115	Шарт- нома	59	
19	Нурмама Дилмурод	6	169	Шарт- нома	47	2
20	Пардаев Юсуф	6	170	Шарт- нома	58	
21	Давранов Санжар	5	134	Грант	17	2
22	Шомурот Искандар	5	135	Грант	44	2
23	Орзиев Фазлиддин	4	137	Шарт- нома	6	2
24	Қаюмова Зилола	4	120	Шарт- нома	54	2
25	Тоғаев Ғиёс	1	105	Шарт- нома	14	2

Олий ўқув ютларига фанлардан билими паст талабаларнинг кириб олиш усуллари кўпайиб кетди: "X" вариант; шпаргалка; абитуриент бўлиб олиб, келишув асосида бошқаларнинг тест вариантыни ишлаб бериш; тест бошлангандан сўнг тайёрланган жавобларни тегишли абитуриентларга киритиб бериш ва ҳ.к.

2012 йилда Давлат тест марказининг ҳар бир абитуриентга индивидуал вариантни тақдим этишдек хайрли ишни йўлга қўйганлиги "X" вариантни йўққа чиқарди, рамзий маънода талабалар қабулидаги зарарли "вирус"-

га қарши "антивирус" яратилди.

Катта жаримани қонунлаштириш орқали бошқа бировнинг ўрнига кирувчилардан осонгина қутилиш мумкиндир. Бироқ тайёрланган жавобларни киритиб беришни масъул идораларнинг адолатли қатъий ҳаракатисиз йўқотиб бўлмайди.

Тест ўтказишдан асосий мақсад абитуриентларни билимлари даражалари бўйича саралаб, адолатли қабулни амалга оширишдан иборат. 1996–2003 йиллар мобайнида нашр этилган 89 та ахборотномада битта математика фанининг ўзидан 5773 та мисол ва масалалар эълон қилинди. Кейинги ўн йилда яна янги саволлар қўшилиб борди. Бундай катта ҳажмдаги саволлар банки ўқитилаётган фанларнинг мазмунини етарлича қамраб олиб бўлди.

Профессор М.В.Антропова юқори синф ўқувчиларининг дарсдан ташқари мустақил ўқув ишларининг тўрт соатдан ошмаслиги, акс ҳолда, уларнинг ривожланишига салбий таъсир кўрсатишини таъкидлаган. Уй вазифасидан ташқари тестга ҳам тайёргарлик кўраётган бугунги юқори синф ўқувчилари кундалик мустақил ўқув ишларига мактаб гигиенасида белгиланган меъёрдан икки баравардан ортиқ вақт сарфлашмоқда. Шундай экан, саволлар сонини оширишдан кўра тестнинг ўзини такомиллаштиришга эътибор кучайтирилса, мақсадга мувофиқ бўлади. Бунинг учун тест матнида шундай алмаштиришлар қилиш керак-ки, натижада масаланинг мазмун-моҳияти сақланиб, фақат тўғри жавоб ўзгарсин. Бундай ҳолда шпаргалка деган "бало"дан ҳам қутулар эдик.

Фикримизча, тест топшириқларини бажаришга сарфланадиган вақт хронометрияси устида ҳам ишлаш зарур. Узоқ йиллардан буён тест масалаларини ечиш билан

машғул математика ўқитувчиси барча услубий қоидаларга риоя қилган ҳолда мақолада кўрсатилган вариант топшириқларини ёзма тарзда бажаришга 164 дақиқа сарфлади. Шунча вақтда эса абитуриент тестнинг учала блоки саволларига жавоб бериб бўлиши керак. Агар тестда ёзма тарзда бажариладиган математика, физика, химия каби фанлардан иккитаси биргаликда келса, уларнинг саволларига жавоб беришга кетадиган вақт сарфи янада ортади.

Маълумки, ўзи танлаган йўналиш фанларидан тайёргарлиги бор абитуриент олдида тест топшириқларини тўғри ва тез бажариш мақсади туради. Шунинг учун улар тест топшириқларини бажаришда асосий эътиборни каллиграфия қоидаларига риоя этишга қаратишмайди, чизғич, церкул ва қаламлардан фойдаланишмайди. Тажрибада қатнашган юқори тайёргарликка эга талабаларга математикадан берилган тест топшириқларини бажаришлари учун ўртача 106, ўқув иш суръати тез талабага эса 88 дақиқа вақт, ёзишлари учун А4 қоғоздан 3-4 дона керак бўлди. Булардан тестнинг ёзма тарзда бажариладиган ҳар бир блоки учун 1,5 соат вақт белгилаш зарурати келиб чиқади.

Тестга нотўғри савол-жавобларнинг кириб қолиши мумкин эмас, афсуски, бундай хатолар учраб турибди. Жумладан, тажрибада фойдаланилган тест вариантынинг 8-масаласи хато берилган. Бу ҳолат ёшларимизнинг келажак тақдирига дахлдор. Чунки битта саволга берилган жавоб абитуриентнинг ўқишга кириш ёки кирмаслигини, бюджетда ёки контрактда ўқишини ҳал этиши мумкин.

Ўтказилган тажриба натижасига кўра юқори тайёргарликка эга бўлган талабалар тестнинг 36 та саволидан 14 тасига 1-2, 12 тасига 3-5, 6 тасига 6-9, 4 тасига 10-

15 дақиқа сарфлашди. Фикримизча, ечилиши қўп вақт талаб этаётган охириги 10 та масалани тестдан чиқариб ташлаш ёки уларни такомиллаштириш зарур. Айтайлик, 21-масаладан бир нечта масалалар тузиш ва уларнинг ҳар бирини тестга алоҳида савол сифатида қуйидагича киритиш мумкин:

1) $y = \sqrt{(5-x^2)^3}$ функциянинг $x=1$ нуқтадаги қийматини топинг;
 2) $y = \sqrt{(5-x^2)^3}$ функциянинг ҳосиласини топинг;
 3) $y' = \frac{\sqrt{5-x^2}}{3-\sqrt{5-x^2}}$ ҳосиланинг $x=1$ нуқтадаги қийматини топинг;
 4) Эгри чизиқнинг $M(0;8)$ нуқтасига ўтказилган ва бурчак коэффициенти $k=-2$ бўлган тўри чизиқ тенгласини тузинг;

5) $2x+y-10=0$ тўғри чизиқнинг (Ox) ўқи билан кесишиш нуқтасини топинг;

6) $2x+y-10=0$ тўғри чизиқнинг ордината ўқи билан кесишиш нуқтасини топинг;

7) Иккита $A(5;0)$ ва $B(0;10)$ нуқталар орасидаги масофани топинг;

8) $2x+y-10=0$ тўғри чизиқнинг координата ўқларини кесишидан ҳосил бўлган нуқталар орасидаги кесмасининг узунлигини топинг ва ҳ.к.

Узоқ йиллик кузатишларимиз тестдан айрим имтиёзларсиз ҳақиқатан, 160-200 балл тўплаган талабалар олий ўқув юртларида муваффақият билан ўқишиб, етук кадрлар бўлиб етишмоқда, ҳалол 200 ва ундан юқори балл тўплаганлар аслида вундеркиндрлар. Бироқ 2012-2013 ўқув йили учун олий таълим муассасаларига кириш баллари ҳақидаги айрим маълумотларни ўқиб дилингиз хира тортади. Сабаби баъзи олий ўқув юртларининг маълум йўналишларига қабул режаси 50 та бўлгани ҳолда улардан барчаси 200 дан юқори балл олишган. Лекин ўқиётган талабалардан маълум қисмининг билимлари даражаси тестда тўплаган балларига мос эмас. Худди

шунингдек, тажрибада қатнашган учинчи ва тўртинчи гуруҳлар талабаларининг билимлари даражаси тестдан тўпланган 183,8-156,1 балларига мос эмаслиги жадвалдан кўриниб турибди.

Агар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази қуръа ташлаш орқали бир неча олий ўқув юртини танлаб, уларга янги қабул қилинган талабаларни ўқув йили бошида бошланғич назоратдан ўтказиб, ўқишга эгри йўллар билан кирганларни қонуний тарзда талабалар сафидан чиқариш тизимини йўлга қўйса, Президентимиз олиб бораётган сиёсатнинг ажралмас таркибий қисми бўлган "Таълим тўғрисида"-ги, "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида"ги Қонунлар ижросини янада кучайтириш ва тестнинг ҳаққонийлик даражасини ошириш бўйича катта қадамлар ташланган бўлар эди. Чунки тестдан ҳалол юқори балл олиш, олий ўқув юртида муваффақиятли ўқиш ва етуқ кадр бўлиш орасида узвий боғланиш мавжудлиги ҳеч кимга сир эмас. Шунинг учун ҳар қандай таъмагирликдан ҳоли талабалар қабулини амалга ошириб, мамлакатимиз келажагини буюқ қиладиган юксак маънавийатли, билимли, иродаси мустаҳкам, бозор иқтисодиёти шароитида эркин фаолият кўрсата оладиган донишманд кадрларни тайёрлашимиз керак.

Таклиф: агар олий ўқув юртларига талабалар қабул қилишнинг мақолада баён этилган пуллик (минимум 200 000 сўм, максимум 500 000 сўмлик) тест топшириш Тайван мамлақати усули жорий этилса:

- 1) ёшлар ўз-ўзидан китоб ўқийдиган бўлишарди;
- 2) ўз-ўзини маблағ билан таъминлайдиган минглаб иш ўринлари ҳосил бўларди;
- 3) мамлакат бюджетига яна қўшимча маблағлар тушарди;
- 4) таълим соҳасидаги коррупциянинг олди олинарди;

- 5) ўқув хоналарида ўқитилаётган фан мазмунини тушунадиган, илмга чанқоқ талабалар сони кўпаярди;
- 6) мамлакатимиз кутаётган сифатли, рақобатбардош, донишманд кадрларни тайёрлаш имконияти кескин ошарди.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ислом Каримовнинг "Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш – мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шарти" мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимидаги нутқи. // Халқ сўзи газетаси, 2012 йил 18 феврал.
2. Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида" - ги Қонуни, 1997.
3. Ўзбекистон Республикасининг "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида"ги Қонуни, 1997.
4. Антропова М.Б. Основы гигиены учащихся. – М.; "Просвещение", 1971.
5. Давлат тест маркази ахборотномалари ва вариантлари. -1996-2013 йиллар.
6. 2012-2013 ўқув йили учун олий таълим муассасаларига кириш баллари ҳақида
7. маълумот. – www.Abituriyent.uz .

Ассалому алайкум, муҳтарам Шавкат Миромонович!

Жаннатмакон Ўзбекистоннинг бир оддий фуқароси сифатида Сизни жуда ҳам яхши кўраман. Олиб бораётган ҳам ташқи, ҳам ички сиёсатингизни мамлакатимизнинг бошқа фуқаролари қатори мен ҳам дилдан қўллаб- қувватлайман ва охири нафасимгача Сиз Президентимга, Жонажон Она Ватанимга, халқимга хизмат қиламан. Мамлакатимизнинг порлоқ келажаги, халқимизнинг

бахту саодати учун Аллоҳдан белингизга қувват, кўзларингизга нур, мустаҳкам соғлик беришини кўзларимдан ёшларимни оқизиб сўрайман.

Меҳнат фаолиятим давомида кўп йиллар декан муовини ва декан лавозимларида ишладим. 2009 йилда кафедра мудирлигидан меҳнат нафақасига чиқдим. Ҳозирги пайтда, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти "Математика ва АКТ" кафедраси доценти лавозимида ишлайман. 1994 йилдан профессорман.

Республикаимизнинг "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" аталган 2009 йилда ўзим туғилиб ўсган, Сиз яхши биладиган Жом қишлоғининг тарихи битилган 236 бетдан иборат "Самарқанд Жоми" китобимни 7 йилда ёзиб тугатиб, элимга туҳфа қилдим. Шу йилдан бошлаб шахсий жамғармадан ўзим ўқиган 21-мактабнинг иқтидорли ўқувчиларини яхши ўқишга рағбатлантириш учун стипендия бериб келаман. 2009 йилда иқтидорли ўқувчи 1 нафар бўлган бўлса, менинг стипендиямга қизиқувчи иқтидорли ўқувчилар сони йилдан йилга ортиб борди. Ҳеч ким кутмаган ижобий натижаларга эришдик. Масалан, 2014 йилда 4-синф ўқувчиси Убайдуллаева Севинч 300 та, 7-синф ўқувчиси Айназарова Шохсанам 10317 мисрадан иборат 630 та шеър ёд олиб, 6-синф ўқувчиси Уктамов Бобур 155 та китоб ўқиб, 8-синф ўқувчиси Абдихолов Жамшед 91 та формулани ёддан ёзиб бериб, стипендиям ғолиблари бўлишди. Бундай гапларни ҳар бир иқтидорли ўқувчиларга нисбатан айтиш мумкин.

Натижалар мени янги марралар сари илҳомлантирди. 2015 йилда Жом ва унинг атрофидаги қишлоқлар 14 та "Мақтаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш" ассоциациясини Жом ҚФЙ қошида норасмий ташкилот сифатида туздик. Ассоциациянинг олимпиадасини ташкил қилиш ва ўтказиш

Низоми ва йўриқномасини Самарқанд вилоят ҳокимлиги ХТБ ходимлари билан биргаликда ишлаб чиқдик. Бу Низом 2015 йил 3 майда Жом ҚФЙ қошида норасмий тузилган "Мақтаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш" ассоциациясининг умумий йиғилишида муҳокама этилиб, тасдиқланди.

2015 йилда ассоциацияни расмий рўйхатга олдириш учун Жом ҚФЙ, унинг таркибидаги 6 та маҳаллалар ва 14 мактаблар жамоалари номидан Самарқанд вилоят Адлия бошқармасига мурожаат этилди. Бошқарма таълим билан боғлиқ ташкилотни рўйхатга олиш ваколоти йўқлигини маълум қилди. Шундан сўнг, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига, Ўзбекистон Республикаси адлия вазирига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига, Самарқанд вилоят ҳокимига, Самарқанд вилоят ҳокимлиги ХТБга, Нуробод туман ҳокимига, Нуробод тумани сектор бошлиғига, Нуробод туманидаги "Ягона дарча"га, охири Президент Девонига мурожаат этдик. Президент Девони мурожаатимизни яна Самарқанд вилоят адлия бошқармасига юборди.

Самарқанд вилоят Адлия бошқармасининг мавжуд қонунлар доирасидаги барча оғзаки ва ёзма тушунтиришларидан қониқиш ҳосил қилганман.

Самарқанд вилоят Адлия бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Х.Хўжамқуловнинг 2017 йил 16 декабрдаги №9-482/14-сонли хатида "давлат рўйхатидан ўтмасдан (ҳисобга олинмасдан) фаолиятини амалга ошириш – энг кам иш ҳақининг ўн беш бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлиши тўғрисида огоҳлантириласиз", дейилган. Ушбу хат мазмунидан келиб чиққан ҳолда 2018 йилда ассоциация олимпиадасини ўтказиш тақиқланди.

Ассоциация олимпиадаси 1 йилда 1 марта, апрель

ойининг охирги якшанба куни мактабда ўқитиладиган 13 та фан ва 19 та ўқувчиларнинг қизиқишларига мос йўналишлар бўйича ўтказилар эди. Олимпиадага 2015 йилда 155 нафар иқтидорли ўқувчилар келишиб, улардан 39 нафари ғолиб бўлишди. 2016 йилда 289 нафар иқтидорли ўқувчилар келишиб, улардан 71 нафари ғолиб бўлишди. 2017 йилда 477 нафар иқтидорли ўқувчилар келишиб, улардан 103 нафари 1-ўринни, 51 нафари 2-ўринни, 66 нафари 3-ўринни олишди. Демак, 9 йил ичида иқтидорли ўқувчилар сони 1 нафардан 477 нафарга етди. Ҳар йили ғолибларга шахсий жамғармадан 3-4 миллион сўм миқдорида стипендия бераман.

Мактаблар орасида кучайиб бораётган соғлом рақобатни, фидойи ўқитувчи ва ўқувчилардаги интилиш ва иштиёқни кўриб, “Нексия” русумли автомашинамни сотиб, пулини тўлиғича ёшларнинг порлоқ келажаги учун инвестиция сифатида “Миллий банк”нинг Самарқанд филиалига омонатга қўйдим.

Омонатга қўйган пулим йиллик фоизининг ярмини ўзим ташаббус кўрсатиб, ташкил қилган олимпиадам ғолибларига доимий равишда, мен оламдан ўтиб кетганимдан сўнг ҳам бериб борилишини истайман. Буни авлодларимга васият қилиб қўйганман.

Олимпиадамиз куни ота-оналарнинг “менинг болам ҳам ўқимишли одам бўлармикан”, деб менга термулиб туришларини, иқтидорли ўқувчиларнинг порлаб турган кўзларини, илмга ташна қалбларини бир зум бўлса-да унута олмайман.

Ишимиз Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг “Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси” томонидан Самарқанд ҚХИ ректори номига 2015 йил 29 июнда ёзилган №Д-43-15-18-сонли раҳматнома хатида “Мамлакатимизда амалга оширилаётган таълим соҳаси-

даги ислоҳотлар самарадорлигига алоҳида бир шахс томонидан қўшилаётган улкан хисса” деб баҳоланган.

Бизнинг шаҳар ва туман марказларидан узоқ қишлоқларда яшаётган иқтидорли ўқувчиларни ўқишга, ўзларини намоён қилишларига, келажак ҳаётга илҳомлантиришимизнинг нимаси ёмон? Нега уни 4 йилдан буён расмий уюшма сифатида рўйхатга олиш шунчалик қийин кечмоқда?

Ассоциациямиз фаолияти Республикамиз матбуотида кенг ёритилган. Улардан бирини мурожаатимга илова қиламан.

Мурожаат хатимни ўқиётган ҳурматли ватандошларим, Сизлардан бу мурожаатимни бирор масъул ташкилотга **юбормасликларингизни** илтимос қиламан. Чунки мурожаатларимизни у ташкилотдан, бу ташкилотга тўрт йилдан буён юборишлар ҳеч қандай натижа бермади. **Бу масалани фақатгина Президентимизнинг ўзи ижобий ҳал қилишига ишонаман.**

Президентимизга мурожаатимнинг қисқача мазмуни ҳеч қандай шахсий моддий манфаатни назарда тутмайдиган, давлатдан ҳам ҳеч қандай маблағ ажратиш сўралмайдиган, фақатгина “Профессор Давронов издошлари номли мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш” ассоциациясини РАСМИЙ уюшма сифатида рўйхатга олинишига, шу асосда муҳр ва штамп олишимга амалий ёрдам кўрсатилишини сўрашдан иборат.

Сизларга ҳурмат билан Давронов П.З.

9 феврал 2018 йил.

**Манзилим: Самарқанд шаҳри, Павлов номли кўча,
4-хонадон.**

Қўл телефоним: +998-93-347-35-00.

Самарқанд вилоят ҳокими Турдимов Эркинжон

**Оқбўтаевичнинг 97405-40-06 телеграм рақамига
2018 йил 30 октябрь соат 11.00 атрофида қуйидаги хат
жўнатилди.**

**Ассалому алайкум, ҳурматли Турдимов Эркинжон
Оқбўтаевич!**

Мен 1975-1995 йилларда Жиззах ДПИда, 1995-2018 йилларда Самарқанд ҚХИда ишладим. Шу ўқув йилидан бошлаб Самарқанд давлат университети ҳузуридаги халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш ҳудудий марказида ишляпман.

2009 йил 60 ёшимда нафақага чиқдим. Шу йилдан буён ўзим туғилиб ўсган Жом қишлоғи ва унинг атрофидаги 14 та мактаблар ўқувчилари ичидан иқтидорли ўқувчиларни олимпиада ўтказиш орқали аниқлаб, уларни ўз хоҳишим билан шахсий жамғармадан рағбатлантириб келаман. Ушбу савобли ишнинг давомийлигини таъминлаш мақсадида енгил автомашинани сотиб, пулини миллий банкнинг Самарқанд филиалига қўйганман.

Сизга мурожаатимнинг қисқача мазмуни ҳеч қандай шахсий моддий манфаатни назарда тутмайдиган, давлатдан ҳам ҳеч қандай маблағ ажратиш сўралмайдиган, фақатгина "Профессор Давронов издошлари" номли мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш ассоциациясини РАСМИЙ уюшма сифатида рўйхатга олинишига, шу асосда муҳр ва штамп олишимга амалий ёрдам кўрсатишингизни сўрайман.

5 йилдан буён мурожаат қилмаган тегишли ташкилотларим қолмади. Натижа йўқ. 2018 йилда олимпиадани ўтказишимиз тақиқланди.

"Ассоциация" сўзини мамлакатимизда амал қилаётган қонунлар талаблари доирасида бошқа ном билан ал-

маштирилишига розиман. Бироқ йиллик олимпиадани албатта ўзимиз ўтказиб стипендия берадиган бўлишимиз керак.

Сизга Президентимизга ёзган иккинчи хатимни (1-илова) ва «ХХI аср» газетасида чиққан мақолани (2-илова) ҳавола этаяпман. Менинг фикрларим Президентимизга ёзган хатимда кенгроқ баён этилган.

Сизга ҳурмат билан Давронов Пирназар Зиятович
30 октябрь 2018 йил.

Манзилим: Самарқанд шаҳри, Павлов номи кўча,
4-хонадон.

Қўл телефоним: 93-347-35-00.

Ассалому алайкум, ҳурматли Турдимов Эркинжон
Оқбўтаевич!

Сизга 5 йилдан буён “Профессор Давронов издошлари” номи мактаб ёшлари ичидан иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш ва уларга кўмаклашиш йўналишида Нуробод тумани Жом ва унинг атрофидаги қишлоқларнинг 14 та мактаблар иқтидорли ўқувчилари орасида 2009-2017 (9 йил давомида, 2018 йил адлия бошқармаси норасмий ташкилот сифатида тақиқ қўйди) йилларда олимпиада ўтказиб, уларни ўзимнинг шахсий жамғармам ҳисобидан рағбатлантириб келганлигим, бироқ бу ишимни расмийлаштириш имкони бўлмаётганлиги тўғрисида 30 октябрь ва 16 ноябрь саналари билан мурожаат қилган эдим. Сизнинг топшириғингизга асосан ҳоқимият вакили Анвар Нурмуратов мен билан суҳбатлашиб, ҳоқимликнинг фармойиши билан бўлса ҳам ишимни давом эттиришимга шароит яратилишини айтиб, мени жуда қувонтирди ва вилоят адлия бошқармасига тегишли топшириқ берилганлигини маълум қилди.

Самарқанд вилоят Адлия бошқармаси ННТ бўлими бош-

лиғи Абдулаҳатов Ғулом 19-24 ноябрь оралиғида ҳар куни мен билан 2-3 мартадан телефон орқали суҳбатлашиб, маслаҳатлашиб, ишим юзасидан 300 дан ортиқ ҳужжатларни ўрганиб чиқди. Охир-оқибат, ишимни Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Нуробод туман Кенгашининг 2019 йил иш режасига битта яхши тадбир сифатида киритиб, олимпиадани расмий равишда ўтказиш йўлини топиб берди.

24 ноябрь куни соат 10.00 да Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Нуробод туман Кенгашининг раиси Зиятов Асомидин Келдиёрович билан мени Самарқанд вилоят Адлия бошқармасига таклиф қилиб, ўзининг иш жойида учраштириб, учаламиз биргаликда суҳбатлашиб, ижобий натижага эришдик.

Абдулаҳатов Ғулом ишларимизга муваффақият тилаб, 2019 йил апрель ойи охири ҳафтасининг шанба куни бўладиган олимпиадамизда, албатта, адлия бошқармаси вакиллари ҳам қатнашади, деб бизлар билан хурсанд хайрлашди.

5 йил давомида менинг ушбу масала юзасидан мурожаат қилмаган бирорта тегишли ташкилот қолмади. Жумладан, Сиздан олдинги 2 вилоят ҳокимларига (ҳатто, жавоб ҳам беришмаган), Вазирлар Маҳкамасига, ХТ вазирига, вилоят ХТБга, Нуробод туман ҳокими ва халқ таълими бўлимига, Самарқанд Адлия бошқармасига жуда кўп марта мурожаат қилганман. Кўриб турибманки, раҳбарлар фуқароларнинг мурожаатларини қўлдан кетгунча қабилида бир идорадан бошқасига йўналтиравермасдан, масалага масъулият, эгаллаб турган лавозимига ҳурмат билан ёндашилса, унинг ечимини топса бўлар экан-ку!

Эркинжон Оқбўтаевич! Сиздек, шогирдларингиз Нурмуратов Анвардек, Ғулом Абдулаҳатовдек элим деб, юртим деб ёниб яшаётган раҳбар кадрларнинг жаннатмакон мамлакатимизда жуда кўп бўлишини Буюк яратувчи Аллоҳдан илтижо қилиб сўрайман. Мамлакати-

мизнинг тараққиёти, порлоқ келажаги учун бажараётган ишларингизда Аллоҳдан Сизларга соғлик, кўзларингизга нур, белларингизга қувват тилайман. Ёзганларимни оддий бир фуқаронинг дилдан миннатдорчилиги деб қабул қилишларингизни илтимос қиламан.

Профессор Давронов Пирназар Зиятович.
26.11.2018 йил.

Ассалому алайкум, ҳурматли Турдимов Эркинжон
Оқбўтаевич!
Қомусимиз Байрами ҳаммамизга қутлуғ бўлсин!

Эркинжон Оқбўтаевич, аввало, 10 йилдан буён ҳал бўлмай келган Жом ва унинг атрофидаги 14 та мактаблар доирасида ўтказиладиган олимпиадам масаласини ижобий ҳал қилиб берганлигингиз учун Сизга миннатдорчилигимни билдираман.

Олимпиадам ғолибларини доимий равишда рағбатлантириб боришим учун "Нексия" русумли автомашинамни сотиб, "Миллий банк"нинг Самарқанд филиалига омонатга қўйганлигимни олдин ҳам Сизга ёзган эдим. Мақсадим ўзим ўтиб кетганимдан кейин ҳам олимпиадам давом этиб, иқтидорли ўқувчиларга стипендиям берилиб туришини истайман.

Шу маънода, республикамизнинг банк тизими идораларига қуйидагича таклиф билан чиққанман: 1) банкка қўйган омонатимни амалдаги йилнинг энг юқори фоизда сақлаш; 2) йиллик ўсган фоизнинг ярмини жамғармамда қолдириб, ярмини стипендиям учун йўналтириш; 3) бунинг учун жамғармам қўйилган банк+менинг бир авлодим+Жомдаги 21-умумтаълим мактаби педкенгаши томонидан тавсия этилган олимпиадам вакили ўртасида 3 томонлама шартнома тузиш; 4) жамғармамнинг йиллик

ўсган фоиздан ечиладиган 50 % пул миқдорининг 20 % ни авлодимга, 10 % ни банкнинг хизматига, қолган 70 %ни иқтидорли ўқувчиларга стипендия тариқасида бериш.

“Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит операцияларини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги йўриқнома”нинг 11-бандида мавжуд “омонат турларидан ташқари қонун ҳужжатларига зид бўлмаган, бошқа омонатларни қабул қилиш мумкин” дейилган. Бироқ мен таклиф қилган омонат тури йўлга қўйилмади. Барча банклардан хат олганман. Улар белгиланган қолипдан ташқарига чиқишни ўйлаб ҳам кўришмайди. Қачонгача белгиланган қолипда ёки чет давлат тажрибасидан фойдаланиб яшаймиз. Бизлар ҳам янгиликлар қилайлик, хорижликлар ўрганишсин.

Банк пулимни доимий равишда юқори фоизда ушлаб, менинг белгиланган бир авлодим ва қишлоқдаги вакилим билан келишув асосида, маблағимни белгиланган манзилга боришини назорат қилиб, хизмат ҳақи олиш тажрибасини амалиётга қўллаб кўрса бўлмайдимиз? Ушбу йўналишдаги ишимни амалга оширишимга кўмак беришингизни илтимос қиламан.

Мени яна узоқ йиллардан буён ўйлантириб келадиган айрим масалалар бўйича ТАКЛИФЛАРИМ

1-таклиф. Элим деб, юртим деб ёниб яшайдиган до-нишманд, сифатли кадрларга эга бўлишимиз учун: олий ўқув юртларидаги семестрлар имтиҳонлари (якуний на-зоратлар)ни онлайн тарзда қабул қилишга ўтказиш ке-рак. Шунда ортида коррупция яширинган “ИЛТИМОС” номли балодан қутиламиз ва натижада талаба ўқийди-

ган бўлади.

Менинг Самарқанддаги қатор институтлар доирасида ўтказган тадқиқотларим натижасига кўра, 4 ой давомида ўртача 30 талабадан газета, журнал, бадиий адабиётлар, ҳатто, ўзи таълим оладиган ўқув адабиётларни ўқийдиган талабалар сони 5 тадан ортмади.

2-таклиф. Талабаларни ўқийдиган қилишнинг яна бир механизми: онлайн тарзида ўтказилган имтихонлардан ўтмаган талабаларни талабалар сафидан чиқариш керак эмас. Уларни Давлат таълим стандартлари талаблари даражасида билимларга эга бўлмагунча курсдан-курсга қолдириб, шартнома пулини қайта тўлатиб ўқитавериш керак. Бундай ҳолда, ўқимайдиган талабанинг ота-онаси боласининг "ёнига бирга ўтириб ўқийдиган бўлишади".

3-таклиф. Ўқитувчиларни ўз устида ишлатиш механизмини яратиш: Малака оширишга келган мактаб ўқитувчиларининг тест материалларини бажара олишларини кўяйлик, филологларнинг 71 фоизи диктантдан 2 баҳо олишмоқда.

Агар мактабларда ўқитувчиларнинг давлат солиғисиз пуллик репетиторлиги йўлга қўйилса, ўқитувчилар ўз устида ишлайдиган, ўқувчилар эса юқори даражада билимли бўлишади. Бундай ҳолда давлатимиз оладиган солиғидан кўра кўпроқ фойда кўради. Чунки репетиторлик жаҳонда таълим беришнинг энг самарали усули ҳисобланади.

4-таклиф. Самарқанд-Қарши йўналишидаги асфальт йўлнинг Жом сойидаги кўприги лойиҳага асосан аслида ер ости эмас, ер усти қурилиши керак бўлган. Лойиҳага риоя қилинмаган. Натижада 1973 йилдан буён қишлоқ аҳолисининг маълум қисми сел сувлари тошқинидан зарар кўрмоқда ва уни қоплашга давлат маблағи сарфланмоқда. Жумладан, 2018 йил 71 хонадон талофат кўрди ва

уларга ёрдам сифатида давлат бюджетидан 4 млрд. сўм маблағ ажратилди.

Жомда 2017 йилда 20 м. баландликдаги Ғиштбанд тўғони жуда қисқа муддатларда, яъни 17 ой ичида, қиймати 3 миллиард 347 миллион 823 сўмга бунёд этилди ва Омондара сойдан келадиган селнинг олди олинди.

Агар Яккатол сув тўғони 10 м. баландликда қурилса, тахминан 200 000 метр куб сув тўпланиб, Толлисойдан келадиган селнинг ҳам олди олинади. Бу қурилишга 4 млрд. сўм атрофида маблағ талаб этилади.

Ғиштбанд ва Яккатол сув омборларида тўпланадиган сув келажакда бутун Жом аҳолисининг сувга бўлган эҳтиёжларини тўлиқ таъминлаш имконини беради.

Қуйидаги мақолаларда келажакда Республикамизда сув захираларини ҳосил қилиш имкониятлари тўғрисидаги фикрларимиз Жом қишлоғи мисолида баён этилган.

Бу хат охиридан “Сув захиралари.....” номли мақола илова қилинди.

2019 йил 28 апрель якшанба куни ўтказилган олимпиада тадбирига доир айрим материаллар

Олимпиада тадбиридан сўнг (маълумот сифатида) Самарқанд вилояти ҳокими Турдимов Эркинжон Оқбўтаевичга ёзилган хат

Ассалому алайкум, ҳурматли Эркинжон Оқбўтаевич!

Сизнинг шарофатингиз, бевосита ёрдамингиз билан 2018 йилда тўхтатиб қўйилган Жом қишлоғидаги “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбири 2019 йил 28 апрель якшанба куни бўлиб ўтди. Унда 235 нафар иқтидорли ўқувчи қатнашиб, улардан 90 нафари

1-, 2-, 3-ўринларни эгаллади. 1-ўринни олган 30 нафар иқтидорли ўқувчиларнинг ҳар бири илм орқали топган 100 000 сўмдан пулларини ва ғолиблик сертификатларини оилаларига, ота-оналарига ва мактабларига олиб боришиб, Қашқадарё ва Самарқанд вилоятларининг Жомга яқин элларида ибратли ёшлар сифатида доврўф таратишди.

Ушбу олимпиада Сизнинг ижодкорлигингиз маҳсули сифатида Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий кенгаши раиси Қ.Қ.Қуранбоев ва Нуробод тумани ҳоқими Ф.А. Зоиров билан келишилган ҳолда тузилган ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Нуробод тумани Кенгашининг раиси А.К.Зиятов томонидан тасдиқланган 2019 йилга мўлжалланган йиллик иш режасига Самарқанд вилоят адлия бошқармаси тавсиясига асосан киритилган тадбир сифатида ўтказилди.

Ушбу тадбирни юқори савияда ўтказишда вилоят ҳоқимлиги "Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими бошқармаси"нинг масъул ходимлари яқиндан ёрдам кўрсатиш баробарида ғолиб ўқувчиларга 60 дона китобларни ҳам туҳфа қилишди ва жомликларнинг олқишларини олишди.

Аммо, Нуробод тумани халқ таълими бўлими томонидан олимпиада тадбирига эътиборсизлик бизларни таажжублантирди: тадбирга бош-қош бўлиш, ғолиб ўқувчиларни рағбатлантириш ўрнига ушбу ташкилот бир нафар методистни "кўриниш бериш учун" юборди, холос.

Вилоят ҳамда туман оммавий ахборот воситаларидан ҳам хабардор бўлишларига қарамасдан бирорта вакил келмади.

Ушбунини маълумотнома сифатида тақдим этиш баробарида Сиздан камина ташкил қилган олимпиадамнинг доимийлигини таъминлаш мақсадида: менинг олимпиадамга ўхшаш, мамлакатимизнинг келажаги бўлган ёшларни ўқишга, ижод қилишга йўналтирадиган шахсий

ҳомийликларни Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг йиллик иш режасига киритиладиган тадбир сифатида ўтказилишини, унга халқ таълими бошқарув органларининг фаол иштирокини таъминлаш масаласини Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг бирор тегишли ҳужжатида киритилишини йўлга қўйиб беришингизни илтимос қилиб сўрайман.

Мен 44 йил давомида олий ўқув юртларида ишладим. Москва, Полтава, Тошкент, Жиззах, Самарқанд шаҳарларидаги олий ўқув юртларининг жуда кўплаб дарсларини кўрганман. Бироқ Самарқанд вилояти халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий марказидаги профессор-ўқитувчилар ўтаётган кучли дидактикага асосланган маҳорат дарсларини ҳеч жойда кўрмаганман.

Марказ тингловчиларининг ўқиши, яшаши учун юқори даражада шароит яратилган. Марказ ҳовлисига кирсангиз ҳар қандай инсоннинг баҳри дили очилади. Бу жойда ўзаро ҳурматга асосланган шундай жамоа ва ишлаш шароити шакллантирилганки, мен учун бу ерда ишлаш жуда завқли.

Бу жамоа президентимиз Ш.М.Мирзиёев ва Сизнинг ҳаракатларингизга ҳамоҳанг равишда, шижоат ва ақл билан меҳнат қилишмоқда. Жамоамизга келиб, бизнинг ишларимиз билан танишингизни сўраб қоламан.

**Мартабангиз янада улуғ, толенгиз сарбаланд бўлишини тилайман. Сизга ҳурмат билан профессор Давронов Пирназар Зиятович. Тел.: +998-93-347-35-00
2019 йил 30 апрель**

Юқорида келтирилган хатдан сўнг, Самарқанд вилоя-

ти ҳоқими Э.О.Турдимовнинг топшириғи асосида олинган қуйидаги 2 та жавоб хатлари 5 йилдан буён ушалиши кутилаётган орзуимиз эди.

Самарқанд вилояти ҳоқими Эркинжон Оқбўтаевич Турдимовга 2019 йил 30 апрелда ёзилган хатга асосан Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Самарқанд вилоят Кенгаши раиси А.Аслоновнинг 2019 йил 14 майда Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий кенгаши раиси Қ.Қ.Қуранбаевга ёзган №02-06/686-сонли хати

Ҳурматли Қахрамон Қўчқорович!

Самарқанд вилояти Нуробод тумани Жом маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида жойлашган 14 та умумий ўрта таълим мактабларида таҳсил олаётган ўқувчи ёшларнинг билими ва иқтидорини аниқлаш, уларнинг истеъдод ва ижодий қобилиятларини ривожлантиришга кўмаклашиш ҳамда ўқув фанларини чуқур ўргатиш мақсадида Жом МФЙ да истиқомат қилувчи профессор Давронов Пирназар Зиятович томонидан "Профессор Давронов издошлари" номли олимпиада 2009 йилдан бошлаб мунтазам равишда ўтказилиб келинмоқда.

Жорий йилда ҳам Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Нуробод туман Кенгашининг 2019 йилги иш режасига киритилиб, ўзаро ҳамкорликда 28 апрель куни ушбу олимпиаданинг навбатдаги босқичи ҳам юқори савияда ўтказилди. Мазкур олимпиадада 235 нафар иқтидорли ўқувчилар қатнашиб, улардан 90 нафари 1-, 2-, 3-ўринларни қўлга киритди ва сертификат, эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Тадбирнинг очилишида профессор П.З.Давронов томонидан ушбу олимпиадани ҳар йили доимий ўтказиш бўйича халқ таълим тизими томонидан етарлича эъти-

бор берилмасдан келинаётганлиги, фақатгина ёшлар иттифоқи томонидан амалий ёрдам берилиб, ўзаро ҳамкорликда ўтказилаётганлиги тасдиқланди.

Шу муносабат билан Сиздан, ушбу олимпиадани ҳар йили доимий равишда ўтказилиши бўйича Халқ таълими вазирлиги томонидан тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжат орқали белгилаб қўйиши ва ўтказилишини назорат қилиш йўлга қўйилишида амалий ёрдам беришингизни сўраймиз.

Ҳурмат билан, Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Самарқанд вилоят Кенгаши раиси А.Аслонов.

Самарқанд вилояти ҳоқими Эркинжон Оқбўтаевич Турдимовга 2019 йил 30 апрелда ёзилган хатга асосан Самарқанд вилояти ХТБнинг 2019 йил 17 майда Вилоят ҳоқимлигига, нусхаси П.Давроновга ёзилган №1800-сонли хати

Сизнинг 2019 йил 24 апрелдаги №7500-ТГ-сонли, 2 майдаги №7791-ТГ/19-сонли ва 8 майдаги №7903-ТГ/19-сонли хатларингизга асосан Нуробод туман Жом МФЙда яшовчи фуқаро П.Давроновнинг “Нуробод тумани Жом қишлоғида 2009 йилдан буён доимий ўтказилиб келинаётган “Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбирларини ўтказишга амалий ёрдам бериш” тўғрисидаги мурожаати бошқарма ҳудудий вакили Б.Норқузиев томонидан ўрганилиб чиқилди.

Ўрганиш натижалари хулосасига асосан:

– Келгуси йилларда ўтказиладиган олимпиада тадбирларига Нуробод туман халқ таълими бўлими масъул ходимларини жалб қилиш;

– Келгусида ўтказиладиган олимпиада тадбирларини тумандаги тажрибали ўқитувчилар кўмагида ташкил этиш;

– Олимпиада қатнашчилари хавфсизлигини таъмин-

лаш мақсадида ўқувчиларни мактаб директорлари кузатувида келиб-кетишларини ташкил этишга келишилди.

Мазкур муурожаатнинг ўрганилишидан қониқиш ҳосил қилганлигини ва ҳеч қандай эътирозини йўқлиги тўғрисида ёзма равишда тушунтириш хатини баён этдингиз.

Шунингдек, Сизга ушбу жавоб хатидан қониқиш ҳосил қилмаган тақдирини қонунда белгиланган тартибда бошқа тегишли давлат органларига муурожаат қилишини мумкинлигини эслатиб ўтаман.

Тушунтириш хати илова қилинади.

Бошқарма бошлиғи З.Каримов.

Пирназар Давроновнинг 2019-йил 24 июн душанба кунин Самарқанд вилояти ҳокими Эркинжон Оқбўтаевич Турдимовнинг Нурубод шаҳридаги сайёр қабулидаги мулоқотда киритган таклифлари

Ҳурматли Эркинжон Оқбўтаевич!

Мен Сизга 2018 йил 16 ноябрда 5 та таклиф киритган эдим. Энди қуйидаги 7 та таклифлар билан муурожаат этаяпман. Таклифларим давлатдан маблағ сўрашга эмас, вақтинчалик имтиёз беришга йўналтирилган. Улар:

1) банкларда менинг шахсий жамғармадан ўқувчиларга берадиган стипендияга доир янги омонат турини ташкил этиш;

2) талабаларни ўз устида ишлатиш механизмини яратиш йўллари тўғрисида: талабаларнинг семестрлар аро якуний назоратлари (имтиҳонлари)ни тегишли вазирликлар қошида ташкил этиладиган кичик тест марказлари орқали онлайн тарзида қабул қилиш; бир фаннинг имтиҳондан уч марта ўта олмаган талабаларни институтдан ҳайдамасдан курсда қолдириб, контракт пулини

қайтадан тўлатиб, ўқитиш амалиётини қонунлаштириш;

3) умумий ўрта таълим мактаблари ўқитувчиларини ўз устида ишлатиш механизмини яратишга доир: ўқитувчи ўрнига рақобатни кучайтириш учун, ҳар бир ўқитувчи ўрнига бевосита Президент назорати остида турадиган 5 тадан ўқитувчи тайёрлаш, улардан бири ўқитувчи, иккинчиси тьютор, учинчиси эдвайзер, тўртинчиси фасилитатор, бешинчиси модиратор бўлади; мактабда ҳар чорак якунида ёш ўқитувчилар билимларини ўзи ўқитадиган фаннинг давлат тест маркази ахборотномаларида эълон қилинган тестлари бўйича онлайн тарзда назорат қилишни қонунлаштириш; бундай тестлар натижасини эътиборга олган ҳолда ўқитувчининг дарс ставкаларини маълум соатга, масалан 5 соатга қисқартириш ёки кейинга ўқув йилига меҳнат шартномасини тузмаслик; фан ўқитувчисининг солиқсиз репетиторлигини йўлга қўйиш;

4) Жом қишлоғида ҳар йили рўй берадиган доимий сел тошқинларидан кўриладиган талофатларга буткул барҳам бериш учун Яккатол сув тўғонини қуриш;

5) Ўзбекистонда келажак сув захираларини ҳосил қилиш имкониятлари. Ушбу тақлифларим бўйича Самарқанд вилоят ҳокимлиги ва Нуробод туман ҳокимлиги ихтиёридаги тегишли ташкилотлар вакиллари мен билан суҳбат қилиб кетишмоқда. Президентимизнинг "Халқ идораларга эмас, балки давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак" деган ғоясининг Сиз раҳбарлигингизда тўла амалга ошаётганлигини кўриб турибман.

б) Самарқанд тумани чегарасидан Қашқадарё вилоятининг Чироқчи тумани чегарасигача 100 минг гектардан ортиқ лалми ер майдонлари мавжуд. Вилоят ҳокимлиги топшириғига асосан Нуробод туман ҳокимлиги шу ҳудудда иссиқхоналарда махсулот етиштиришни йўлга қўйиши мақсадга мувофиқ бўлади. Жом ва Созағон қиш-

лоқлари тажрибалари асосида ҳар 8 хонадон 32 млн. га ер ости сувини чиқариб олишади. Бу тадбир амалга оширилса, биргина ер солиғидан давлат бюджетига ҳар йили камида 70 млрд. сўм маблағ тушади, одамлар ишли бўлади. Масалан, 2018 йилда 3 сотих ерни 2 метр чуқур қазиб, иссиқхона қуриш учун 120 л. дизель ёқилғиси талаб этилди ва унда етиштирилган помидор 18 млн. сўмга сотилди. Бундай ҳажмдаги иссиқхона қуриш учун ўртача 7 млн. сўм маблағ талаб этилади ва 6 киши ишли бўлади.

7) Жом қишлоғида суғориш ва ичимлик сув қўшимча захираларини ҳосил қилиш ва селдан аҳолини ҳимоя қилиш.

2017 йил охирида Жом қишлоғининг тор дарасида янгидан бунёд этилган Ёиштбанд сув омборига табиий ёнғингарчиликлардан тўпланган сувнинг кўплигидан уни 3 марта тўлиқ қўйиб юборишга тўғри келди. Бу кутилмаган ва ҳеч ўйлаб кўрилмаган хушxabар мутахассисларнинг ва маҳаллий аҳолининг изланишларини давом эттиришлари учун катта туртки бўлди. Бунинг натижасида Омондара сойида доимий оқиб турадиган катта булоқ суви билан Бешбулоқсой, Толлисой, Калтасой, Ҳафринсой, Қурбулоқсой, Оқтошсой каби кўплаб сойлардан ёнғингарчиликлар туфайли оқиб келадиган сувлар бирлашиб, жуда катта ҳажмдаги сув захираларини ҳосил қилиши ҳаммага маълум бўлиб қолди.

Аҳолининг Ёиштбанд нима учун етарли баланликда қурилмади деган ҳақли саволига, мутахассислар гидрометерологик кузатишларнинг йўқлиги ва йиллик сув захираларининг тўғри баҳоланмаганлигини сабаб қилиб кўрсатдилар.

Юқоридаги юзага келган мавжуд ҳолат маҳаллий аҳолининг ташаббуси билан мутахассислар томонидан чуқур ўрганилиб, хомаки лойиҳа тайёрланди. Бу лойиҳа бўйича қўшимча сув захираларини ҳосил қилиш ва аҳолини сел

офатидан ҳимоя қилиш учун 13 та сув сақлаш ва селдан ҳимоя қилиш иншоотларини қуриш кераклиги аниқланди. Шунинг билан биргалиқда сувларни йиғиш ва уларни истеъмолчиларга етказиб бериш учун 20 км атрофидаги ҳар хил диаметрдаги қувурлар ётқизилиши керак бўлади.

Бу улкан лойиҳанинг қиймати (хомаки баҳоланиши) 65 млрд. сўмни ташкил этади. Бундай катта суммани ҳеч бир ташқи сармоядор, Давлат бюджети ёки бошқа молиявий манбалардан жалб қилишнинг умуман имконияти йўқлигини биламиз. Чунки уларни бу лойиҳа амалга ошганда энг камида 10 млн. метр куб сув захираси ҳосил бўлишига ишонтаришнинг умуман иложи йўқ. Улар ишонмас экан, бундай ноаниқ лойиҳага сармоясини йўналтиришга ҳеч қачон рози бўлмайди.

Биз Жом қишлоғида яшовчи аҳоли ёиштбанд сув омбори мисолида ва кўп йиллик табиатни кузатиш натижасида ишонч ҳосил қилдикки, сув захираси биз ўйлагандан ҳам ниҳоятда кўп экан.

Юқоридаги мавжуд ва аниқ молиявий ҳолатни ҳисобга олган ҳолда қишлоқ аҳолиси бу лойиҳани ўзларининг сармояси орқали амалга ошириш керак деган ташаббус билан чиқди. Бунинг учун қишлоқ оқсоқолларидан бири Эштурди Рахимов етакчилигида ташаббус гуруҳи тузилиб, аҳолининг фикри ўрганилди. Натижада ҳозирги кунгача 100 га яқин қишлоқ аҳолиси қарийиб 1 млрд. сўм сармоя ажратиш ниятини билдирди ва энг муҳими сармоя масаласи билан биргалиқда бу лойиҳани амалга ошириш омиллари муҳокама қилинди.

Аҳолининг таклифига биноан бу лойиҳани амалга ошириш учун биринчи босқичда "JOM-AQUA" масъулияти чекланган жамият тузилиши режалаштирилмоқда. Лойиҳанинг амалга оширилиши натижасига қараб, 2-босқичда шу жамиятни "JOM-AQUA" очиқ ҳиссадорлик

жамиятига айлантириш режалаштирилди. Бу босқичда қўшимча сармоя жалб қилиш учун бизга Давлатимиз томонидан вақтинча, тахминан 30 йилга имтиёз берилса, бу лойиҳани амалга ошириш тезлашган бўлар эди:

1. Сув захира ва сел офатидан ҳимоя қилиш иншоотларни қуриш, кейинчалик сув сақлаш захираларини ва уларни истеъмолчиларга етказиб бериш ҳуқуқини "JOM-AQUA" очиқ ҳиссадорлик жамиятига юклатилса, бизнинг фикримизча тўғри бўлар эди.

2. "JOM-AQUA" очиқ ҳиссадорлик жамиятининг фаолияти ер ости, ер усти суви, экология, гидрометеорология, аҳолини селдан ҳимоя қилиш, сувдан фойдаланиш бўйича Давлат маъсул ташкилотлари билан муносабати (иккала томонга фойдали ҳолатда) шартнома асосида олиб борилишини жорий қилиш.

3. Шу лойиҳа учун ажратилган ер солиғидан 30 йилга озод қилиш, чунки бу ерлар ер эрозияси туфайли умуман фойдаланилмаяпти ва яқин 30 йилда ундан унумли фойдаланиш режаси мавжуд эмас.

4. Мулк солиғидан 30 йилга озод қилиш. Натижада "JOM-AQUA" очиқ ҳиссадорлик жамиятининг 30 йил ичида солиқ тўлаш имконияти ниҳоятда ошиб кетади. Ҳомаки ҳисоб бўйича 500 млн. сўмдан 1 млрд. сўмгача етиши кутилаяпти.

5. Олинган фойданинг "JOM-AQUA" очиқ ҳиссадорлик жамиятининг моддий-техник захираларини кенгайтиришга йўналтирилган қисмидан олинаётган солиқ миқдорини 30 йилга кечиктириш.

6. Энг муҳими, бу улкан лойиҳа амалга оширилгандан кейин, унинг узлуксиз ишлаши учун Жом қишлоғи қуйи қисмидан оқиб ўтаётган "Эски Анҳор" каналдан "JOM-AQUA" очиқ ҳиссадорлик жамиятига шартнома асосида қўшимча сув манбаи сифатида (Лимит) ажратишга рух-

сат бериш. Ёғингарлилик бўлмаган йиллари бу лимит жамиятнинг узлуксиз ишлаши учун жуда муҳим.

Бизнинг фикримизча, бу имтиёзларни орқали давлатимиз қуйидаги натижаларга эришади:

1. Президентимизнинг “Халқ қачон уйғонасан” деган чақириғига муносиб жавоб берган бўламиз. Бундай улкан лойиҳаларни амалга оширишга аҳолини жалб қилишнинг дастлабки тажрибаси пайдо бўлади.

2. Жом қишлоғи мисолида “сув захираларини пайдо қилиш ва сел офатидан аҳолини ҳимоя қилиш” бўйича катта ютуқларга эришилади ва бу тажрибани Республикаимизнинг бошқа ҳудудларида амалга ошириб, бутунлай сув танқислиги муаммоси ечилади.

3. Вақтинча имтиёз даври тугагандан кейин Давлат бюжети учун йирик солиқ тўловчи пайдо бўлади. Мутахассисларнинг баҳолашича, бу қиймат 500 млн. дан 1 млрд. сўмгача бўлиши кутиляпти.

4. Олдинги йилларда Жом қишлоғи учун ажратилган Давлат маблағлари келгусида умуман бу мақсадларга йўналтирилмайди. Масалан, 2015-2016 йилларда кўприклар қурилиши учун давлат томонидан 2 млрд. 271 млн. сўм ажратилган.

5. Сел сувларини ушлаб қолиш ободончиликка, акс ҳолда кулфат ва офатга олиб келаверади. 15 май 2018 йил сел тошқинлари туфайли зарар кўрган Жом аҳолисига Давлат томонидан 4 млрд. сўм ёрдам пули ажратилди.

Давронов П.З. Тел.: 93-347-35-00.

ЖОМ ЖОМЕЪ МАСЖИДИ КУТУБХОНАСИ ТЎҒРИСИДА

Қуйида Ўзбекистон мусулмонлар идораси Самарқанд вилоят вакили муҳтарам Нуриддинхон домла Исломов ва Имом Бухорий халқаро марказ директори, т.ф.н. Шовосил Юнусович Зиёдовлар номларига ёзилган хат мазмуни келтирилган:

“Ҳидоят сари” ва “Зиё” телекурсувларидаги бой, ўта файзли, кўркем кутубхонани кўрганимда Буюк Яратувчи менинг қалбимга ўзим туғилиб ўсган қишлоғим жомеъ масжидида кутубхона ташкил этишдек хайрли ишни солди. 2009 йил 17 апрель жума куни Самарқанд вилояти Нуробод тумани Жом қишлоқ жомеъ масжидига китоб жавони, хонтахта, лавҳ, китоблар рўйхатини қайд қилиш дафтари ва бир қанча адабиётлар тақдим этилди.

Шундай қилиб, имом-хатиб, намозхонлар, қишлоқнинг фаол инсонлари иштирокида Жом жомеъ масжидида Илоҳий, тарихий ва дунёвий илмлар кутубхонасига асос солинди.

Ушбу тадбирга доир ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

**Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори
Давронов Пирназар Зиятович. 2016 йил 5 март.**

БУ ХАТГА ОЛИНГАН ЖАВОБЛАР:

**Ўзбекистон мусулмонлар идораси Самарқанд вилояти
вакили Нуриддинхон домла Исламов хати.**

2016 йил 7 март

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим. Қуръони каримнинг илк нозил бўлган оятида “Ўқи” дея хитоб қилиб, инсониятни илм олишга буюрган Аллоҳ таолога ҳамдлар бўлсин.

“Илм талаб қилиш ҳар бир муслим ва муслимага фарз-дир”, дея ҳар бир кишининг илм ўрганиши лозимлигини уқтирган Расулulloҳ саллоллоҳу алайҳи вассалламга салоту саломлар бўлсин.

Авваламбор, ҳар бир масжидда Дин ишлари бўйича қўмитадан, Ўзбекистон мусулмонлари идорасидан, саховатпеша инсонлар томонидан тухфа этилган Ҳанафий мазҳабига доир ва бошқа илмий, бадиий китоблардан, рисоалардан иборат кутубхона бўлиши лозим.

Сизнинг бошлаган бу хайрли ишингиз диний идора томонидан берилган топшириққа амал қилиш билан бир қаторда, инсонларни, хусусан, намозхонларни илм олишга чорлаш, маърифат нурини тарқатиш йўлидаги катта бир хизматдир. Бу ишингизни биз юксак баҳолаган ҳолда, сизга ўзимизнинг катта миннатдорчилигимизни билдирамиз ва кутубхонанинг ишларига омадлар тилаймиз.

Қуръони каримда: “Эҳсон (эзгулик)нинг мукофоти фақат эҳсон (эзгулик)дир” (Ар-Роҳман, 60), дея таъкидланган. Сизнинг амалга ошираётган бу эзгу ишингиз Аллоҳ таоло томонидан муносиб тақдирланишини, манфати кенг оммага етишини, самарасидан юртдошларимиз илмлари зиёда бўлиб, қалблари маърифат нури ила тўлишини сўраб, дуои-хайрлар қилиб қоламиз.

Хайрли ишга асос солинибди.

**Имом Бухорий халқаро маркази директори,
т.ф.н.Ш.Ю.Зиёдов хати. 2016 йил 9 март**

Юртбошимиз таъбири билан айтганда, “Биз маънавиятни ҳар томонлама юксалтириш масаласини ўз олдимизга асосий вазифа қилиб қўяр эканмиз, бугунги кунда маънавиятимизни шакллантирадиган ва унга таъсир ўтказадиган барча омил ва мезонларни чуқур таҳлил қилиб, уларнинг

бу борада қандай ўрин тутишини яхши англаб олишимиз мақсадга мувофиқ бўлади". Шундай экан, профессор П.Давроновнинг ташаббуси билан жомеъ масжид қошида кутубхона очилиши намозхон ва ёшларнинг буюк аждодларимизнинг бебаҳо илмий меросидан барҳамад бўлиш имконини беради. Халқимиз азалдан илм-маърифат ва зиёга интилиб келган ва том маънода бутун дунёга ана шу эзгу иш ва амални нашр этиш учун улкан хизматларни амалга ошириб келган. Пайғамбаримиз (с.а.в): "Бешиқдан қабрга-ча илм изланг" деб марҳамат қилган бўлсалар, Имом Бухорий (р.а): "Дунёда илмдан бошқа нажот йўқ ва бўлмагай" деб айтганлар. Бу бир-бирига ҳамоҳанг фикрлар барчани дунёда илм ва эзгуликка даъват қилиб келмоқда. Сизнинг маърифат улашишдек улкан ишни бошлашингиз хайрли ишлар сирасига киради. Зеро, Юртбошимиз айтганидек, хайрли ишнинг мукофоти фақат яхшилиқдир. Ушбу хайрли ишларингизга муваффақият тилаймиз ҳамда бу хайрли ишни яратган Зотдан бардавом этишини сўраб қоламиз.

Изоҳ: бу икки хатнинг асли Жом қишлоғидаги жомеъ масжидда сақланмоқда.

Жом жомеъ масжиди кутубхонасини адабиётлар билан бойитишда имом хатиб мулла Аббос Равшанов, мулла Абдуфаттоҳ Турсунов, Турум Хўжақулов каби кўп намозхонлар жонбозлик кўрсатишмоқда. Энг қувонарлиси, Имом Бухорий масжидидаги жума намозларидан бирида имом хатиб маърузасидан Жом қишлоғи жомеъ масжидида кутубхона ташкил этилганлигини эшитган Пайариқ шаҳридаги Усмон Носир номли кўча, 34-хонадонда истиқомат қилувчи намозхон Зафар Муҳаммадиев 220 000 сўмлик қийматдаги қуйидаги 5 дона ноёб китобларни масжидга тухфа қилган:

1. Зиёвуддин Раҳим. Қуръон қалблар шифоси. – Тошкент, 2014. 360 б.

2. Пайғамбарлар тарихи. – Тошкент, 2014. 444 б.
3. Заҳириддин Муҳаммад Бобур. Бобурнома. – Тошкент, 2015. 704 б.
4. Поён Равшанов. Амир Темур сулоласи. – Тошкент, 2014. 656 б.
5. Содиқов Ҳамдам. Амир Темур ҳаётидаги ғаройиботлар. – Тошкент, 2016. 384 б.

Барча жомликлар бу сахий инсонга ва унинг оила аъзоларига фақат яхшиликлар тилаймиз.

Шундай қилиб, 2009 йилнинг 3 апрель жума намози куни Жом қишлоғининг жомеъ масжидида “Илоҳий ва тарихий илмлар кутубхонаси”га асос солинди. П.З.Давронов томонидан масжидга китоб жавони, хонтахта, лавҳ, Қуръони Карим ва “Самарқанд Жоми” китоблари ҳамда бу кутубхонада тўпланадиган адабиётлар рўйхатини юритиш дафтари туҳфа этилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидан Самарқанд қишлоқ хўжалик институти ректори, профессор Т.Э.Остонақулов номига 29 июн 2015 йилда №Д-43-05-18-сонли қуйидаги хат келди:

Ҳурматли Тоштемир Эшимович!

Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг “Олий математика ва ахборот технологиялари” кафедраси доценти Пирназар Зиятович Давроновнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига мактаб ўқувчиларини рағбатлантиришнинг ижтимоий кўринишини такомиллаштиришга оид юборган таклифлари ўрганиб чиқилди.

Давронов Пирназар Самарқанд вилояти Нуробод тумани “Жом” қишлоғида ўзи ўқиган 21-умумтаълим мактабида ўзининг шахсий жамғармасидан ўқувчиларнинг билимини ошириш, хорижий тилларни ўрганиш, ёшларда ватанпарварлик туйғуларини ва келажакка ишонч руҳини кучайтириш, шунингдек, келгусида ватанимиз тараққиётига ўз ҳиссасини қўша оладиган баркамол авлод бўлиб камол топишларига беминнат меҳнатини қўшиб келаётганлигини мамлакатимизда амалга оширилаётган таълим соҳасидаги ислохотлар самарадорлигига алоҳида бир шахс томонидан қўшилаётган улкан ҳисса деб биламиз.

Пирназар Зиятовичнинг бу борадаги шахсий ўрнатқан давражасидаги ҳаракатларини эътироф этган ҳолда, уларга мустақкам соғлиқ, оилавий тинчлик ва ҳотиржамлик, ватанимиз равнақи йўлидаги масъулиятли ишларида муваффақиятлар тилаймиз.

Ҳурмат билан,
Депутат, Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари
қўмитаси аъзоси, Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси фракцияси аъзоси Н.И.Мухторов.

Бу хат Самарқанд ҚХИ да 2015 йил 30 июнда №366-сон билан рўйхатга олинган ва институтнинг шу куни бўлган 11-сон Илмий кенгашида институт ректори, профессор Т.Э.Остонақулов томонидан ўқиб эшиттирилган.

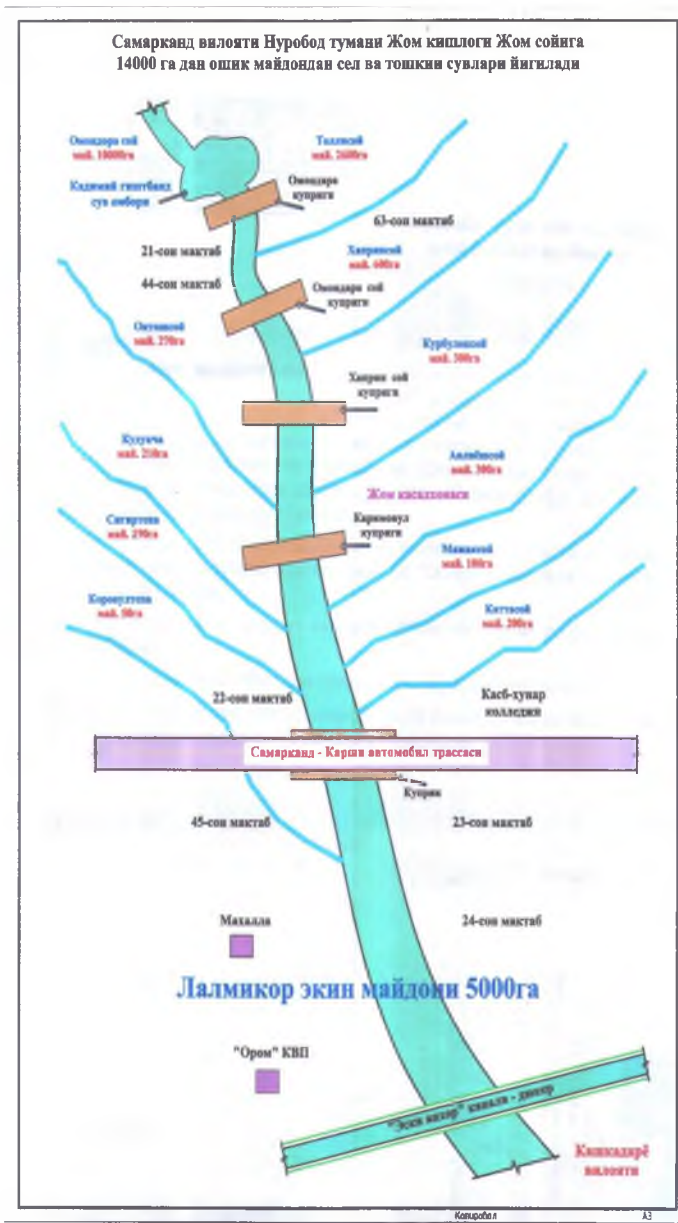

П.З.ДАВРОНОВНИНГ ЎЗИ ТУҒИЛИБ ЎСГАН ЖОМ ҚИШЛОҒИ ТАРАҚҚИЁТИ БИЛАН БОҒЛИҚ ФАОЛИЯТИДАН ЛАВҲАЛАР

*Эл манфаати йўлида Самарқанд вилояти ҳокими
Эркинжон Оқбўтаевич Турдимов ва Нуробод тумани
ҳокими Фахриддин Абсаломович Зоировлар билан
П.З.Давроновнинг учрашувидан лавҳа.
Нуробод шаҳри, 2019 йил 24 июнь.*

Жом қишлоғи ер майдони харитаси

Жом қишлоғининг космик тасвири

Жомликларнинг Самарқанд шаҳридаги эл манфаати
йўлидаги маслаҳат манзили

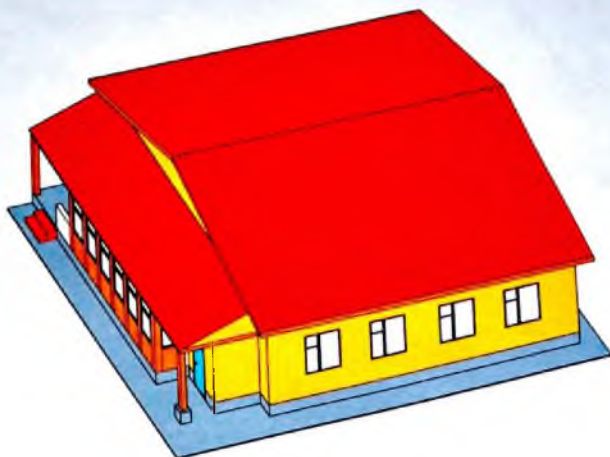

П.З.Давроновнинг сафдошлари Эштурди Раҳимов ва Турсунмурод Норбековлар билан Жом қишлоғини замонавий ривожлантиришга доир навбатдаги учрашувларидан бири.

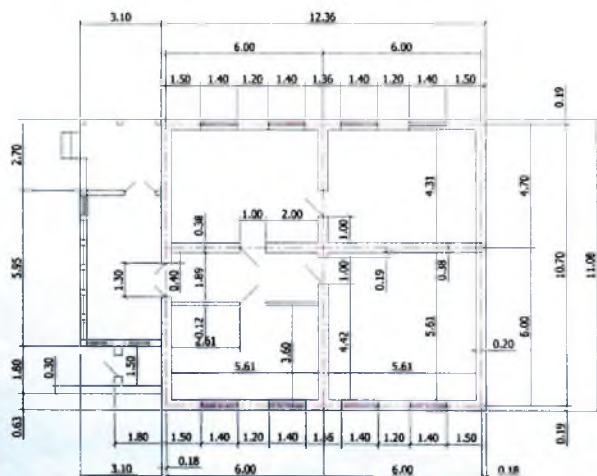
Ғиштбанд сув тўғони ва қоровулхона

Одноэтажный трехкомнатный жилой дом

План фундамента

Омондара сойидаги Фишбанд сув туғони қурилишидан лавҳа

Жом аҳоли дам олиш маскани.

Реконструкция центра культуры и отдыха населения № 1 в микрорайоне "Жом" Нурабадского района.

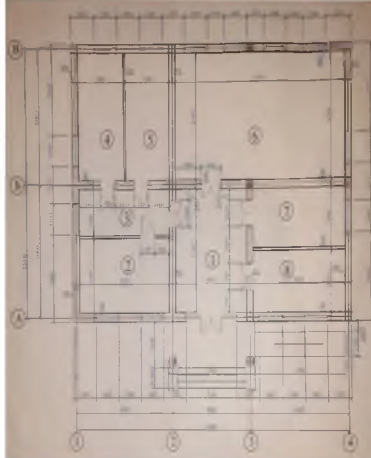
ВЕДЕМОСТЬ НАЗВЕНИЙ ОБЪЕКТОВ

№	Объект	Статус	Цели
1	Здание	Культурно-досуговая	Культурно-досуговая
2	Скульптура	Мемориальная	Мемориальная
3	Мемориальный комплекс	Мемориальный	Мемориальный
4	Скульптура	Мемориальная	Мемориальная
5	Скульптура	Мемориальная	Мемориальная
6	Скульптура	Мемориальная	Мемориальная

Наименование	Код	Содержание
УГО	Уникал А	Реконструкция здания культуры и отдыха населения № 1 в микрорайоне "Жом" Нурабадского района.
ЧС	Уникал В	
Технический раздел		

Янги қурилган мактаб

Экспликация помещения

№	Наименование помещения	Площ м ²
1	Вестибюль	24,84
2	Маҳалла раиси хонаси	19,11
3	Қабул хона	11,80
4	Котиб хонаси	15,74
5	Маслаҳатчи хонаси	15,17
6	Зал	58,56
7	Посбон хонаси	15,17
8	Мидлиция инспектори хонаси	15,74

...

Аҳоли маиший газ баллонларини сақлаш ва тарқатиш сервис маркази.

Жомда қурилган тўртта кўприкдан бири.

...

П.З.ДАВРОНОВНИНГ АВЛОДЛАРГА ЎГИТЛАРИ

Урушларда қон кечиб, жон олиб-жон беришган, ишчилар батальонида оғир мажбурий меҳнатда бўлишган, Фарҳод канали ва Каттақўрғон сув омборини кетмонда қазиб, тупроқларини елкаларида кўтаришиб бунёд этишган, она қишлоғини гўзал гўшага айлантиришган, Жом чўлига сув чиқаришиб ўзлаштиришган, қишлоқ аҳолиси иқтисоди, маърифати, маънавияти ва маданиятига ҳисса қўшишган барча аждодларингизни асло унутманг, улар билан фахрланг ва ҳақиқа доимо дуои фотиҳада бўлинг.

Москва шаҳрида аспирантурада ўқиб юрган йилларимиздаги бир ҳамхона грузин дўстимизнинг ибратли ҳикояси:

“И.В.Сталиннинг синфдош дўстининг ўн уч нафар фарзанди бўлиб, спирт ишлаб чиқариш заводида қоровуллик қилган. Замон оғир, оила катта. Шунда қишлоқдошларининг маслаҳати билан ёрдам сўраб И.В.Сталинга хат йўллаган. Хати “Ўз постингда маҳкам тур” ёзуви билан қайтиб келган. Моддий ёрдам кутган дўсти хафа бўлиб, хатни ташлаб қўяди. Маълум муддатдан сўнг, катта бир давлатнинг бош раҳбари “Ўз постингда маҳкам тур”ни бекорга ёзмагандир деб, заводга кираётган ва чиқаётганларни қаттиқ назорат остига олади. Қараса, ишчилар грелкаларни ичидан боғлаб, спиртли ичимликларни олиб чиқиб кетишар экан. Улар қоровулга чой пули ташлаб кетадиган бўлишибди. Бойиб қолган қоровул: мен шу жойда туриб билмаган тадбирга Москвада ўтирган И.В.Сталиннинг ақли етганига қаранг, инсон бекорга раҳбар бўлмас экан”.

Эй авлодларимиз, сизлар ҳам жонажон Ватанимиз равнақи, халқимиз манфаатлари йўлида, боғнинг қоровули бўлмасдан боғбони бўлиб, ўз постингизда маҳкам тулинг.

Сиз қайси юртда туғилсангиз ҳам ота-бобонгиз Жомдан бўлса, ўзингизни Жомликман денг.

Давлат, ташкилот раҳбарларини, ҳатто, оддий инсонларнинг олдида ҳам, орқасидан ҳам ёмон деб гапиришдан тийилинг. Одамларнинг яхши сифатларини топишга, уларни фақат яхши деб гапиришга одатланинг. Бундай одат инсон учун буюк сифатлардан бири бўлиб, ҳар кимга ҳам насиб бўлавермайди.

Бировнинг олдида гапирилмайдиган гапларни унинг орқасидан ҳам гапирманг.

Бирор киши бошқа бирор кишини сизга ёмонласа, унга қўшилиб кетманг, яхшиси индамай қўяқолинг.

Одамлар билан гаплашганда бир француз алломаси айтган “Гапирганларимдан кўра гапирмаганларимдан хурсанд бўлдим”, деган шiori ўзингизга дастуриламал қилиб олинг.

Қўшнилари билан яхши муносабатда ва кечиримли бўлинг, уларга вақти-вақти билан егуликлар чиқариб туришни одат қилинг.

Соғлигингиз тўғрисида соғлом пайтингизда, болаларнинг ўқиши ва тарбияси борасида ёшлигидан шуғулланинг ва бу соҳага аямасдан маблағ сарфланг.

Фарзандингизни яхши кўришни меъёридан оширманг, жисмоний ва ақлий меҳнатга кўпроқ жалб қилинг.

Авлодларингизнинг меҳрибон, юқори малакали мутахассис бўлишлари ва ер юзининг марказий шаҳарларида оила тикиб яшашлари ва ишлашларига эришишни бош мақсадларингиздан бири қилиб қўйинг.

Ўзингизни спиртли ичимликлар ичиш, чекиш, фаҳш йўлларга юриш каби зарарли одатлардан сақланг.

Яқинларни ва танишларни вақти-вақти билан йўқлаб туринг, бироқ борган жойингизда узоқ муддат ўтирманг, бир кечадан ортиқ тунаб қолманг. Кузатувчан бўлинг ва ҳеч нарсани назардан қочирманг.

Хонадонда ҳар бир нарсанинг ўз ўрни бор. Сиз улардан фойдаланиб бўлгач, покиза қилиб яна ўз жойига

қўйсангиз, фарзандларни ҳам шундай тарбияласангиз оилангизда уруш-жанжалнинг олди олиниб, осойишталик ҳукм суради.

Оилада газ, электр, бензин, сув ва гугурт кабилардан фойдаланишда доимо эҳтиёт бўлинг ва болаларда ҳам шу эҳтиёткорликни тарбияланг.

Бирор кишининг боғига кирганда ўзингиз бирор мева ёки гулни узманг, бу ташқаридан қаралса, жуда хунук манзара.

Бировнинг хасми ҳалолига, нарсасига кўз олайтирманг. Ўғрилиқ қилманг ва ҳар қандай ҳолатда ҳам ёлғон гапирманг.

Жуфти ҳалолингиз, куёвларингиз ва келинларингизнинг ота-оналари ва бошқа қон-қариндошлари тўғрисида фақат яхши гаплар айтишни одат қилинг. "Сизники ундай, бизники бундай" қабилида гапиришдан тийилинг.

Ҳеч кимдан қарз олманг. Агар ҳаёт тақозаси билан қарз бўлиб қолсангиз, белгиланган муддатидан олдинроқ қайтаринг.

Оила эр билан хотин ва ота-оналар билан болалар орасидаги ўзаро муносабатлардан шаклланган макон. Хотиннинг эрга муносабати болаларнинг ота-онага муносабатини белгилайди. Эрни ҳурмат қилган аёлнинг болалари ота-онани беҳурмат қилмайди.

Куёв қайнота-қайнонаникига қуруқ қўл билан эмас, балки ҳеч бўлмаганда тўртта нон ёки шунга ўхшаш егулик билан киргани маъқул.

Қиз фарзанднинг бахтли ёки бахтсиз бўлиши кўп жиҳатдан онага боғлиқ. Сабаби, хотин эрни беҳурмат қиладиган муҳитда ўсган қиз бола ҳам вақти келиб шундай қилади ва бу кўпинча унинг оиласи бузилиши билан яқунланади. Шунинг учун келин юзга чопар бўлмаслиги, эрига нисбатан ножоиз иборани зинҳор ишлатмаслиги, балки ҳурматини жойига қўйиши керак.

“Қиз боланинг уйи йўқ”, у келин бўлиб борган хонадонни ўзининг ақли-ибоси, кулиб турган чехраси, заҳматли меҳнати, туғиб тарбиялаган фарзандлари билан забт этиб, макон тутади.

Келин қайнонаники.

Қайнона кўриб, унинг ўғитларига риоя қилган келин рисоладаги келин.

Қайнонасини ёмон деб яхши бўлган келинни ҳам кўрмадик, қайнонасини яхши деб ёмон бўлган келинни ҳам кўрмадик.

Оиласида жанжал чиққан келин уйнинг остонасига эмас, тўрига қараб қочиши керак.

Аёл кишига қўл кўтариш, эркакнинг ожизлигидан нишона.

Аёл киши хонадонидан қайнона ёки бошқа уй соҳибларидан бирининг рухсатсиз ота-онасиникига хоҳ катта, хоҳ кичик нарсани олиб кетиши ножоиз. Шунинг учун қиз фарзандлар ўз ота-онаси уйдан олиб кетишлари мумкин, бироқ рухсатсиз олиб келмасликлари керак. Ота-онаси тирик экан, қиз боланинг шу хонадонда ҳақи бўлади.

Ота-онанинг қизига “келин бўлган оиланинг ички тартиб-қоидаларига қатъий амал қил, бизни уялтирма, юзимизни ерга қаратма, у хонадондан бу хонадонга гап ташима”, деб насиҳат қилиши қизнинг бахтли яшаши ва қудалар ўртасидаги муносабат, ўзаро ҳурматнинг рисоладагидек бўлишини таъминлайди.

Қиз фарзанд ҳам ота-онасини унутмаслиги лозим, бироқ бахтли яшайман деса, ўзининг оиласига, қайнона-қайнотасига, куёвига ва эрининг қариндошларига кўпроқ меҳр кўрсатиши, ширинсўз, ишни жой-жойига қўядиган покиза ва оқила бўлиши керак.

Оилада хотинингиз, фарзандларингиз, келинингиз, набираларингиз маошлари, умуман, пуллари ва бошқа маблағларига кўз тикманг, улардан олманг, оила учун

ҳам фойдаланманг, ўзлари эгалик қилсинлар. Сиз оила бошлиғи сифатида уларга зарурат туғилганда, муҳим саналарда қайтариб олишни хаёлингизга ҳам келтирмаган ҳолда бериб туринг. Оила харажатларини тўлиғича ўз зиммангизга олинг. Тўрт мучангиз соғ эркакмисиз, оилани таъминлаб яшанг.

Топган пулларингизни кўчмас мулкка айлантириб яшанг. Мол-ҳол, ҳовли-жой, кўп қаватли уйлардан квартиралар, янги машиналар, қимматбаҳо металллар олинг, замонлар ўтса ҳам ўзининг қадрини йўқотмайдиган ишлаб чиқаришни ташкил қилинг, илм ва тижорат билан шуғулланинг.

Ўзингиздан олдинги авлодлардан сизга қолаётган маънавий ва моддий бойликларга ҳурмат билан қараб, уларни авайлаб-асранг ва сиз ҳам уларни бойитишга ҳаракат қилинг.

Сизнинг тасарруфингизда мавжуд уй-жой, машина ва бошқа жуда кўплаб ашёларга эътиборсиз бўлманг, уларга етишиш орзусида юрган инсонларнинг саноғи йўқлигини зинҳор унутманг.

Тўпланган ёки йиғилаётган салмоқли бойликларингиздан ўзингизнинг ва оилангизнинг кундалик харажатлари учун фойдаланманг, акс ҳолда, оила таназзулга учрайди. Кундалик харажатлар кундалик топилаётган маблағлар ва маошлар ҳисобидан қопланиши керак.

Кунни кун, тунни тун, совуқни совуқ, иссиқни иссиқ демай ақл билан меҳнат қилинг.

Давлатингиз ортиб кетса қабристонга, ғамга ботсангиз сув бўйига боринг.

Одамлар орасида муносиб ўринни эгаллаш учун аввало ўзингизнинг ҳулқингизни, гапиришингизни гўзал қилинг, қатъиятли бўлинг ва атрофингиздаги каттами-кичикми ҳар бир инсоннинг ҳурматини ўрнига қўйиб яшанг.

Элчилик эмас, элим деб, қишлоқчилик эмас, қишлоғим деб, ёниб яшанг.

Луқмони ҳаким айтганидек, Оллоҳни ва ўлим ҳақлигини ёдда тутиб, қилган яхшиликларингизни унутиб яшанг.

Сафоли кунларда шукр қилиб, жафоли кунларда сабр қилиб, Оллоҳга суяниб, таваккал қилиб яшанг. Оллоҳ сизга ёр экан, ҳеч ким сиздан ғолиб бўлмас.

МУАЛЛИФЛАР ҲАҚИДА

Усмонов Сайдахмат Сайдуллаевич

Самарқанд вилоятида энг тажрибали педагог, моҳир раҳбар ва фидоий инсон сифатида янги педагогик технологиялар асосида юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш йўлида фидокорона меҳнат қилиб, эл-юрт ҳурмати-ни қозонган. Педагогика фанлари номзоди.

С.Усмонов 1953 йилда Самарқанд вилояти Иштихон туманида таваллуд топган. 1970-1975 йй. Самарқанд давлат университети талабаси, 1975-1977 йй. Жиззах давлат педагогика институти ўқитувчиси, 1977-1979 йй. Самарқанд вилоят ҳунар техника таълими бошқармаси услубчиси, 1979-1983 йй. Самарқанд вилоят Иштихон тумани 28-ҳунар техника билим юрти директори ўринбосари, 1983-1986 йй. Самарқанд вилоят Иштихон тумани 28-ҳунар техника билим юрти директори, 1986-1989 йй. Самарқанд вилоят Иштихон тумани халқ таълими бўлими мудири, 1989-1992 йй. Самарқанд вилоят Иштихон тумани ижроия қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари, 1992-1994 йй. Самарқанд вилоят Иштихон тумани ҳокими ўринбосари, 1994-1996 йй. Самарқанд вилоят Иштихон тумани 28-ҳунар техника билим юрти

директори, 1996-1997 йй. Самарқанд вилоят ҳокимлиги халқ таълими бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари, 1997-2018 йй. Самарқанд педагогика коллежи директори лавозимларида самарали фаолият кўрсатиб келган. Айни пайтда Самарқанд вилояти халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази директори.

Бердиев Ҳусан Холназарович

1970 йилда Қашқадарё вилояти Косон туманида таваллуд топган. СамДУ ҲХТХҚТМОҲМ Тилларни ўқитиш методикаси кафедраси доценти. Илмий мақолалари Россия, Ҳиндистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва мамлакатимиз етакчи илмий муассасалари нашрларида эълон қилинган. Лингвопоэтика, методика, терминология, поэтик матнларнинг систем-структур тадқиқи йўналишларида яратилган 100 дан ортиқ илмий мақолалар, монография, ўқув-услубий ишлар, изоҳли луғат, рисола, библиографик кўрсаткич, тузувчи-муаллифлик нашрлари муаллифи. Филология фанлари бўйича фалсафа доктори.

Ҳаммуаллифлик ва яккамуаллифликда бир неча китоблари нашр этилган. “Девону луғатит турк”даги шеърӣ парчаларда қофия” (монография), “Лингвопоэтик таҳлилга киришдан намуналар” (илмий рисола), “Ўзбекча-русча лингвистик луғат”, “Мутолаа санъати”, “Она тили ўқитиш методикаси” (услубий қўлланма), “Таҳлилий ўқиш” (услубий қўлланма) ва бошқалар.

МУНДАРИЖА

Муқаддима	4
Профессор Давронов Пирназар Зиятовичнинг таржимаи ҳоли, педагогик, касбий ва жамоат ишларидаги фаолияти ҳақида	5
П.З.Давроновнинг ҳаёт йўлларида лавҳалар	23
П.З.Давронов тўғрисида эълон қилинган мақолалар	48
П.З.Давроновнинг эълон қилган илмий, илмий-услубий ишлари рўйхати	63
Профессор П.З.Давроновнинг олимпиада ташкилотчиси сифатидаги фаолияти	76
“Профессор Давронов издошлари” номли олимпиада тадбирининг мазмун-моҳияти, уни ташкил этиш ва ўтказишга доир матбуот материаллари	89
Мамлакат ва халқ манфаати йўлида қилинадиган яхши амаллар бесамар кетмайди	123
Профессор П.З.Давроновнинг 70 ёшлик юбилейига доир материаллар	127
Профессор П.З.Давронов сипендияси ғолиблари	140
Профессор П.З.Давроновнинг олий ўқув юртларида ўқитган жомлик шогирдлари	141
Шоирлар ва шогирдлар томонидан П.З.Давроновга атаб ёзилган шеърлар	142
Профессор П.З.Давронов тўғрисида фикрлар гулдастаси .	156
П.Давроновнинг тарихий мавзудаги тадқиқоти ҳақида ёзилган тақриزلардан намуналар	165
П.Давронов томонидан давлат юқори ташкилотлари, ҳокимлик ва диний идораларга юборилган хатлардан намуналар	172
П.З.Давроновнинг ўзи туғилиб ўсган жом қишлоғи тараққиёти билан боғлиқ фаолиятидан лавҳалар	221
П.З.Давроновнинг авлодларга ўғитлари.	230
Муаллифлар ҳақида	235

С.Усмонов, Ҳ.Бердиев

**ТАНИҚЛИ ОЛИМ, МОҲИР ПЕДАГОГ ВА
ТАЪЛИМ ФИДОЙИСИ**

Нашриёт лицензияси АИ № 015. 20.07.2018 Босишга
рухсат этилди 03.07.2019. Бичими 60x84 1/16
Офсет босма. «Segoe UI» гарнитураси.
Ҳажми: 7,5. босма таб. Нашр таб. 6,25.
Адади 100 нусхада Буюртма № 34.
Баҳоси келишилган нарҳда.

Муҳаррир: Э.Эгамқулов
Саҳифаловчи: Б.Нормуродов

Оригинал-макет «Zamin nashr» МЧЖда
тайёрланди ва босмаҳонасида чоп этилди.
100053, Тошкент ш. Боғишамол кўчаси, 160.
Тел: 235-44-86/82
E-mail: zamin.nashr@gmail.com

Сайдахмат Сайдуллаевич Усмонов

1953 йилда Самарқанд вилояти Иштихон туманида таваллуд топган. 1970-1975 йилларда Самарқанд давлат университетини тугатиб, асосий фаолиятини Самарқанд вилоят Иштихон туманида олиб борган. Тумандаги 28-хунар техника билим юрти директори, туман халқ таълими бўлими мудирини, туман ижроия қўмитаси раисининг биринчи ўринбосарини, туман ҳокимини ўринбосарини бўлиб ишлаган. Айти пайтда Самарқанд вилояти халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази директори.

Ҳусан Холназарович Бердиев

1970 йилда Қашқадарё вилояти Косон туманида таваллуд топган. Унинг илмий мақолалари Россия, Ҳиндистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва мамлакатимиз етакчи илмий муассасалари нашрларида эълон қилинган.

Ҳаммуаллифлик ва яккамуаллифликда бир неча китоблари нашр этилган. "Девону луғатит турк"даги шеърий парчаларда қофия" (монография), "Лингвопозтик таҳлилга киришдан намуналар" (илмий рисола), "Ўзбекча-русча лингвистик луғат", "Мутолаа санъати", "Она тили ўқитиш методикаси" (услугий қўлланма), "Таҳлилий ўқиш" (услугий қўлланма) ва бошқаларни алоҳида тилга олиш мумкин.

